

23 March 2023
23 Mart 2023

Women in Peace-making:
**Politymakers,
Peacekeepers,
Facilitators,
and Mediators**

Barış Yapımında Kadınlar:
**Politika Yapıcılar,
Barışı Koruyucular,
Kolaylaştırıcılar
ve Arabulucular**

Published by Yayınlayan

Democratic Progress Institute Demokratik Gelişim Enstitüsü

11 Guilford Street

London WC1N 1DH

www.democraticprogress.org

info@democraticprogress.org

+ 44 (0) 20 7405 3835

Publication Editor: Ruhi Karadağ

Design, typesetting and cover design copyright © Medya Production Center

© DPI – Democratic Progress Institute Demokratik Gelişim Enstitüsü

DPI – Democratic Progress Institute is a charity
registered in England and Wales.

Registered Charity No. 1037236. Registered Company No. 2922108

This publication is copyright, but may be reproduced by any method
without fee or prior permission for teaching purposes, but not for resale.
For copying in any other circumstances, prior written permission must be
obtained from the publisher, and a fee may be payable.

DPI – Demokratik Gelişim Enstitüsü İngiltere ve Galler’de kayıtlı bir vakıftır.
Vakıf Kayıt No. 1037236. Kayıtlı Şirket No. 2922108

Bu yayının telif hakları saklıdır, eğitim amacıyla telif ödenmeksizin
yada önceden izin alınmaksızın çoğaltılabilir ancak yeniden satılamaz.
Bu durumun dışındaki her tür kopyalama için yayıncıdan yazılı izin alınması
gerekmektedir. Bu durumda yayıncılara bir ücret ödenmesi gerekebilir.

Table of Contents

Foreword	4
Event Summary	8
Full Event Transcript	14
Questions & Answers	52
Discussions Session	78
Conclusion	94
DPI Aims and Objectives	96
Board Members	98
Council of Experts	104

İçindekiler

Önsöz	4
Etkinlik Özeti	9
Tam Etkinlik Metni	15
Sorular & Cevaplar	53
Tartışma Oturumu	79
Sonuç	95
Demokratik Gelişim Enstitüsü'nün Amaçları ve Hedefleri	97
Yönetim Kurulu Üyeleri	98
Uzmanlar Kurulu Üyeleri	104

Kerim Yıldız
DPI CEO

Foreword

Every March, the Democratic Progress Institute (DPI) places a high priority on organising an event highlighting women's active, meaningful, and essential participation in peace making and conflict resolution activities to celebrate International Women's Day on March 8.

This year we held our yearly event focusing on women and peace-building on March 23 in Ankara. DPI, in association with the Irish Embassy in Ankara, hosted a Peace Table event titled Women in Peace-making: Policymakers, Peacekeepers, Facilitators, and Mediators. The event's goal was to bring together a diverse group of women, notably, elected representatives, politicians, academics, and civil society members representing the broad spectrum of political affiliations in Turkey. The event's keynote speaker was Avila Kilmurray, co-founder of the Northern Ireland Women's Coalition (NIWC) which took part in the multi-party peace talks that led to the signing of the Good Friday Agreement. Following the screening of the film *Wave Goodbye to Dinosaurs*, which is a 2017 documentary directed by Eimhear O'Neill as a part of the Women, War & Peace series produced by philanthropist and director, Abigail Dis-

Önsöz

Demokratik Gelişim Enstitüsü (DPI) her Mart ayında, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutlamak üzere kadınların barış yapma ve çatışma çözme faaliyetlerine aktif, anlamlı ve gerekli katılımını vurgulayan bir etkinlik düzenlemeye büyük öncelik vermektedir.

Her yıl düzenlediğimiz kadın ve barış inşasına odaklanan etkinliğimizi bu yıl 23 Mart'ta Ankara'da gerçekleştirdik. DPI, Ankara'daki İrlanda Büyükelçiliği ile birlikte, *Barış Yapımında Kadınlar: Politika Yapıcılar, Barışı Koruyucular, Kolaylaştırıcılar ve Arabulucular* başlıklı bir Barış Masası etkinliğine ev sahipliği yaptı. Etkinliğin amacı, başta seçilmiş temsilciler, siyasetçiler, akademisyenler ve sivil toplum üyeleri olmak üzere Türkiye'deki geniş siyasi yelpazeyi temsil eden çeşitli kadın gruplarını bir araya getirmektir. Etkinliğin ana konuşmacısı, Hayırlı Cuma Anlaşması'nın imzalanmasını sağlayan çok taraflı barış görüşmelerinde yer alan Kuzey İrlanda Kadın Koalisyonu'nun kurucularından Avila Kilmurray'di. Ardından, hayırsever ve yönetmen Abigail Disney'in yapımını üstlendiği Kadınlar, Savaş ve Barış serisinin bir parçası olarak Eimhear O'Neill tarafından yönetilen 2017 yapımı bir belgesel olan *Wave Goodbye to Dinosaurs (Dinozorlara Elveda Deyin)* adlı belgesel film gösterildi.

ney. The documentary specifically examines the incredible union of women across religious and political lines in a divided Northern Ireland. Following the screening, our keynote speaker, Avila Kilmurray shared her experiences with the audience and discussed the role of women in peace processes in Northern Ireland as well as critical issues including the need for a baseline of values and collective leadership as well as the importance of framing the narrative of a peace process positively.

Most participants in the Q&A session that followed, stated that they were inspired by, and really admired, how the women that took part in the NIWC managed to come together from different communities, overcoming political and ideological divides to pursue peace. Questions that followed Kilmurray's speech focused on how to overcome political, religious, and ethnic differences as well as how to break through the persistent political polarisation to pursue peace. There appeared to be a consensus on the need for women politicians to overcome what divides them in order to come together, similar to the Northern Ireland Women's Coalition, to aid Turkey in moving towards a peaceful resolution of the Kurdish issue.

The meeting brought together a diverse group of women, as well as political and civil society actors from the region and represented the broad spectrum of different political affiliations in the south and southeast of Turkey. The group included members of political parties, representatives of embassies, lawyers, journalists, and academics. The event brought together new participants, as well as some attendees from past events to ensure the continuity of knowledge and trust-building.

This Peace Table is one of several events that are scheduled as part of the Voicing Peace and Fostering Inclusivity in Turkey project, which is funded by the governments of Ireland, Norway, and Switzerland.

Kerim Yıldız

Chief Executive Officer
Democratic Progress Institute

rildi. Belgesel özellikle bölünmüş Kuzey İrlanda'da kadınların dini ve siyasi ayrımları aşan muazzam iş birliğini inceliyor. Gösterimin ardından konuşmacımız Avila Kilmurray deneyimlerini izleyicilerle paylaştı ve Kuzey İrlanda'daki barış süreçlerinde kadınların rolünün yanı sıra değerler temeline ve kolektif liderliğe duyulan ihtiyacın yanı sıra barış süreci anlatısının olumlu bir şekilde çerçevelenmesinin önemi gibi kritik konuları ele aldı.

Bunu takip eden soru-cevap oturumunda katılımcıların çoğu, Kadın Koalisyonu'nda yer alan kadınların farklı toplulukları temsil ettikleri halde siyasi ve ideolojik ayrılıkların üstesinden gelerek barışın peşinden koşmalarından ilham aldıklarını ve bunu gerçekten takdir ettiklerini ifade etti. Kilmurray'in konuşmasının ardından gelen sorular siyasi, dini ve etnik farklılıkların nasıl aşılabileceği ve barışı sağlamak için süregelen siyasi kutuplaşmanın nasıl aşılabileceği üzerine odaklandı. Kadın siyasetçilerin, Kuzey İrlanda Kadın Koalisyonu'na benzer şekilde bir araya gelerek Kürt meselesinin barışçıl çözümünde rol almak için kendilerini ayıran unsurların üstesinden gelmeleri gerektiği konusunda fikir birliği olduğu görüldü.

Toplantı, Türkiye'nin güney ve güneydoğusundaki farklı siyasi eğilimleri geniş bir yelpazede temsil eden çeşitli kadın gruplarının yanı sıra bölgeden siyasi ve sivil toplum aktörlerini bir araya getirdi. Grupta siyasi parti üyeleri, büyükelçilik temsilcileri, avukatlar, gazeteciler ve akademisyenler yer aldı. Etkinlik, yeni katılımcıların yanı sıra bilgi ve güven inşasının sürekliliğini sağlamak için geçmiş etkinliklerden bazı katılımcıları da bir araya getirdi.

Bu Barış Masası, İrlanda, Norveç ve İsviçre hükümetleri tarafından finanse edilen Türkiye'de Barışı Seslendirmek ve Kapsayıcılığı Teşvik Etmek projesi kapsamında planlanan çeşitli etkinliklerden biridir.

Kerim Yıldız

İcra Kurulu Başkanı
Demokratik Gelişim Enstitüsü

Event Summary

On March 23 in Ankara, the Democratic Progress Institute (DPI), in association with the Irish Embassy in Ankara, hosted a Peace Table event titled *Women in Peace-making: Policymakers, Peacekeepers, Facilitators, and Mediators*. The meeting brought together a diverse group of women as well as political and civil society actors from the region and represented the broad spectrum of different political affiliations in the south and southeast of Turkey. The group included members of political parties, representatives of embassies, lawyers, journalists, and academics. The event brought together new participants, as well as some attendees from past events to ensure the continuity of knowledge and trust-building.

The event started with Sonya McGuinness, the Irish ambassador to Turkey, who emphasised Ireland's commitment to supporting women's active and meaningful engagement in attempts to resolve conflicts. Ambassador McGuinness highlighted the great efforts that various actors went through to end the seemingly intractable conflict in Northern Ireland with widespread violence; in their words, there was both groundbreaking political leadership and compromises with the role of women being key.

After Ambassador McGuinness' remarks, there was a screening of the film *Wave Goodbye to Dinosaurs*. The 2017 documentary, directed by Eimhear O'Neill as a part of the Women, War & Peace series produced by philanthropist and director Abigail Disney, specifically examines the incredible union of women across religious lines in a divided Northern Ireland. The film chronicles the formation of the Northern Ireland Women's Coalition (NIWC) and its contribution to peacebuilding through the negotiations that led to the Good Friday Agreement.

The event's keynote speaker, Avila Kilmurray co-founder of the NIWC, then shared her experiences about the Northern Ireland peace process. Kilmurray discussed the role of women in the peace process of Northern Ireland as well as critical issues including the

Etkinlik Özeti

Demokratik Gelişim Enstitüsü (DPI), 23 Mart 2023 tarihinde, Ankara'da İrlanda'nın Ankara Büyükelçiliği ile birlikte *Barış Yapımında Kadınlar: Politika Yapıcılar, Barışı Koruyucular, Kolaylaştırıcılar ve Arabulucular* başlıklı bir Barış Masası etkinliğine ev sahipliği yaptı. Toplantı, bölgeden siyasi ve sivil toplum aktörlerinin yanı sıra birbirinden farklı bir grup kadını bir araya getirdi ve Türkiye'nin güney ve güneydoğusundaki farklı siyasi eğilimleri geniş bir yelpazede temsil etti. Grupta siyasi parti üyeleri, büyükelçilik temsilcileri, avukatlar, gazeteciler ve akademisyenler yer aldı. Etkinlik, yeni katılımcıların yanı sıra bilgi ve güven inşasının sürekliliğini sağlamak için geçmiş etkinliklerden bazı katılımcıları da bir araya getirdi.

Etkinlik, İrlanda'nın Türkiye Büyükelçisi Sonya McGuinness'in İrlanda'nın çatışmaların çözümüne yönelik girişimlerde kadınların aktif ve anlamlı katılımını destekleme konusundaki kararlılığını vurgulamasıyla başladı. Büyükelçi McGuinness, Kuzey İrlanda'da yaygın şiddet olaylarının yaşandığı ve içinden çıkılmaz gibi görünen çatışmayı sona erdirmek için çeşitli aktörlerin büyük çaba sarf ettiğinin altını çizdi ve hem çığır açan siyasi liderliğin hem de kadınların rolünün kilit önem taşıdığını vurguladı.

Büyükelçi McGuinness'in konuşmasının ardından *Wave Goodbye to Dinosaurs* filminin gösterimi yapıldı. Hayırsever ve yönetmen Abigail Disney'in yapımcılığını üstlendiği "Kadınlar, Savaş ve Barış" serisinin bir parçası olarak Eimhear O'Neill tarafından yönetilen 2017 yapımı belgesel, bölünmüş Kuzey İrlanda'da kadınların dini gruplaşmaları aşan muazzam birlikteliğini inceliyor. Film, Kuzey İrlanda Kadın Koalisyonu'nun (NIWC) oluşumunu ve koalisyonun Hayırlı Cuma Anlaşması'na yol açan müzakereler yoluyla barışın inşasına yaptığı katkıyı anlatıyor.

Etkinliğin açılış konuşmacısı olan Kadın Koalisyonu kurucularından Avila Kilmurray daha sonra Kuzey İrlanda barış sürecine ilişkin deneyimlerini paylaştı. Kilmurray, Kuzey İrlanda barış sürecinde ka-

importance of having a firm base of values that all members agree on to overcome political or ideological differences. She also highlighted the importance of grassroots organisations for bringing women leaders into political or peace processes, such as trade unions and community women's movements, and teaching skills of negotiation and organisation. Additionally, Kilmurray spoke about the benefits of a collective leadership whereby all women are trained in different leadership skills so that the strengths of each woman is maximised and in case someone becomes unavailable, another member can take their place. Finally, she identified the need to ensure that the narrative surrounding peace deals are positive so that the sustainability of the deal is enhanced.

Most participants in the Q&A session that followed, stated that they were inspired by, and really admired how the women that took part in the NIWC managed to come together from different communities, overcoming political and ideological divides to pursue peace. Questions that followed Kilmurray's speech focused on how to overcome political, religious, and ethnic differences as well as how to break through the persistent political polarisation to pursue peace. There

Participants listening to the discussion.

Tartışmayı dinleyen katılımcılar.

dınların rolünün yanı sıra siyasi veya ideolojik farklılıkların üstesinden gelmek için tüm üyelerin üzerinde anlaşıtı sağlam bir değerler temeline sahip olmanın önemi de dahil olmak üzere kritik konuları tartıştı. Kilmurray kadın liderleri siyasi süreçlere ve barış süreçlerine dahil etmek için sendikalar ve toplumsal kadın hareketleri gibi taban örgütlenmelerinin ve müzakere ve örgütlenme becerilerinin öğretilmesinin önemini de vurguladı. Ayrıca Kilmurray, kolektif liderliğin faydalarından bahsederek, tüm kadınların farklı liderlik becerileri konusunda eğitildiğini, böylece her bir kadının gücünün en üst düzeye çıkarıldığını ve birinin müsait olmaması durumunda başka bir üyenin onun yerini alabildiğini ifade etti. Son olarak, anlaşmanın sürdürülebilirliğinin artırılması için barış anlaşmalarını çevreleyen anlatının olumlu olmasının sağlanması gerektiğini belirtti.

Bunu takip eden soru-cevap oturumunda katılımcıların çoğu, Kadın Koalisyonu'nda yer alan kadınların farklı toplulukları temsil etmelerine rağmen siyasi ve ideolojik ayrılıkların üstesinden gelerek barışın peşinden koşmalarından ilham aldıklarını ve bunu gerçekten takdir ettiklerini ifade etti. Kilmurray'in konuşmasını takip eden sorular siyasi, dini ve etnik farklılıkların nasıl aşılabacağı ve barışı sağlamak için süregelen siyasi kutuplaşmanın nasıl kırılacağı meselelerine odaklandı. Kadın siyasetçilerin, Kuzey İrlanda Kadın Koalisyonu'na benzer şekilde bir araya gelerek Kürt meselesinin barışçıl çözümünde rol almak için kendilerini bölen unsurların üstesinden gelmeleri gerektiği konusunda fikir birliği olduğu görüldü.

Katılımcıların birçoğu söz konusu bölünmelerin üstesinden gelmenin zorluklarını tartışmış, ancak DPI etkinliklerinin kendilerine ilham vermedeki olumlu rolünden bahsetmişlerdir. Bu durum, DPI'nın kadın siyasi aktörlerin bir araya gelerek ortak meseleler hakkında konuşmaları için güvenli bir forum sağlama yönündeki çalışmalarının, katılanlar tarafından önemsendiğini ve takdir edildiğini göstermektedir. Nitekim, katılımcılar, mevcut engellere rağmen barış süreci yeniden başladığında siyasetçilerin sıfırdan başlamayacaklarını ifade ettiler. Son barış sürecinin nasıl geliştiğinden ve diğer ülkelerdeki barış süreçlerinin başarılı örneklerine tanık oldukları bu gibi DPI etkinliklerinden dersler çıkarabileceklerini ve bunu ta-

appeared to be a consensus on the need for women politicians to overcome what divides them in order to come together, similar to the Northern Ireland Women's Coalition, to aid Turkey in moving towards a peaceful resolution of the Kurdish issue.

Many of the participants discussed the difficulties in overcoming said divides, however, they mentioned the positive role of DPI events in giving them inspiration. This is a positive sign that DPI's work in providing a safe forum for women political actors to come together and talk about common issues is cherished and appreciated by those who attend. This sentiment was echoed by other participants who said that despite the obstacles present, politicians will not start from scratch when the peace process is resumed. They will be able to learn lessons from how the peace process unfolded last time as well as DPI events such as this one where they are witness to successful examples of peace processes in other countries. Following from this they stated that they believe the necessary groundwork has been done for such a coalition to come together. Additionally, this participant, alongside another representative, whilst praising the work of DPI in bringing these women together questioned why they had to be brought together by a third party rather than meeting amongst themselves under their own initiative. All of the statements by the representatives highlighted the value of and the need for women at all levels to cooperate over important issues such as peace.

In response to questions, Kilmurray reiterated multiple points from Northern Ireland that were relevant to the participants' questions. The first was the need to keep the dialogue alive in trying times; in Northern Ireland, this was done through the use of grassroots organisations that allowed participants to lead discussions in which they discuss matters important to them personally rather than an imposed agenda. Kilmurray, additionally spoke of the benefits of trade unions for equipping women with the skills of negotiation and bargaining that were useful for the peace process. In a similar vein this can aid Kilmurray's expanded concept of leadership whereby the top responsibilities of leadership are divided between multiple people, not only to utilise everyone's strengths and train many peo-

kiben, böyle bir koalisyonun bir araya gelmesi için gerekli zeminin hazırlandığına inandıklarını belirttiler. Ayrıca katılımcılardan biri, başka bir temsilciyle birlikte, DPI'ın bu kadınları bir araya getirme konusundaki çalışmalarını överken, neden kendi inisiyatifleriyle bir araya gelmek yerine üçüncü bir tarafça bir araya getirilmeleri gerektiğini sorguladı. Temsilcilerin tüm ifadeleri, her düzeyden kadının barış gibi önemli konularda iş birliği yapmasının değerini ve buna duyulan ihtiyacı vurgulamaktadır.

Sorulara yanıt olarak Kilmurray, Kuzey İrlanda deneyimiyle ilgili birçok noktayı tekrarladı. Bunlardan ilki, zor zamanlarda diyalogu canlı tutma ihtiyacıydı; Kuzey İrlanda'da bu, katılımcıların onlara dayatılan konuları tartışmak yerine kendileri için önemli olan konuları kendilerinin belirleyip tartışmalarına olanak sağlayan taban örgütlerinin kullanılmasıyla yapıldı. Kilmurray, ayrıca sendikaların kadınları barış süreci için faydalı olan müzakere ve pazarlık becerileriyle donatmasının faydalarından bahsetmiştir. Benzer bir şekilde bu, Kilmurray'in liderliğin üst düzey sorumluluklarının birden fazla kişi arasında paylaştırıldığı genişletilmiş liderlik kavramına da yardımcı olabilir; bu sayede sadece herkesin güçlü yanlarından faydalanmak ve çok sayıda kişiyi eğitmekle kalınmaz, aynı zamanda bir liderin ayrılmaya karar vermesi halinde süreklilik de sağlanmış olur.

Toplantı, politikacılara çatışmalardan en çok zarar görenlerin genellikle kadınlar olduğu konusunda düşünme fırsatı sağlamıştır. Uluslararası karşılaştırmalı deneyimlerden faydalanan etkinlik, kadınların kendilerini ve toplumlarını etkileyen gündelik meseleleri ele almak ve zorlu zamanlarda diyalogu canlı tutmak için toplumsal bölünmelerin ötesinde bir araya gelme çabalarını araştırdı.

Genel olarak, bu yuvarlak masa toplantısı ve tartışma tam zamanında gerçekleşmiş ve kadın siyasetçilere, barış sürecine olumlu katkıda bulunmak için farklı bölünmelerin üstesinden başarıyla gelen kadınların bir örneğini ve kadınların sadece siyasetteki ve barışın inşasındaki rolünü değil, aynı zamanda Türkiye'de şu anda durdurulmuş veya askıya alınmış barış sürecinin yeniden başlamasına nasıl

ple, but also to maintain continuity should a leader decide to leave. The meeting provided an opportunity for the politicians to reflect on how women are often the ones who suffer the most from conflict. Drawing on international comparative experience, the event explored the efforts of women in coming together across societal divides to address everyday issues affecting them and their communities and to keep dialogue alive in challenging times.

Overall, this roundtable and discussion proved to be timely and provided the female politicians with an example of women successfully overcoming different divides to positively contribute to a peace process and a shared platform to discuss not only the role of women in politics and peacebuilding but also how women can contribute to the resumption of the parked peace process in Turkey. The event and the film were a source of inspiration for the women politicians during a very important and polarised time in Turkey before the elections in May. DPI continues to place a high priority on this issue in its program because it views women's active and meaningful participation in peace making and conflict resolution activities as being essential.

Full Event Transcript

WELCOME AND OPENING REMARKS

Esra Elmas: I would like to say good morning to all. I am Esra Elmas, and I know most of you but there are some people that I am meeting for the first time so I would like to introduce myself. I have been working with DPI for about 10 years, I am working as a Senior Regional Strategy Analyst now. Today, we are organising a delayed women's day meeting. As a tradition at DPI, every year on the week of the 8th of March we gather women together and talk about the importance of the role of women in the construction of peace. But as you know, this year destruction took place [6 February Earthquakes] in the country and we have lost many people, so we wanted to take our time but still we did not want to skip this important day. With

katkıda bulunabileceklerini tartışmak için ortak bir platform sağlamıştır. Etkinlik ve film, Türkiye'de Mayıs ayındaki seçimler öncesinde kutuplaşmış bir ortamda kadın siyasetçiler için bir ilham kaynağı olmuştur. DPI, kadınların barış yapma ve çatışma çözme faaliyetlerine aktif ve anlamlı katılımını elzem gördüğü için programında bu konuya yüksek öncelik vermeye devam etmektedir.

Tam Etkinlik Metni

HOŞGELDİNİZ VE AÇILIŞ KONUŞMASI

Esra Elmas: Herkese günaydın demek istiyorum. Ben Esra Elmas, çoğunuzu tanıyorum ama ilk defa tanıştığım kişiler de var, o yüzden kendimi tanıtmak istiyorum. Yaklaşık 10 yıldır DPI'da çalışıyorum, şu anda Kıdemli Bölgesel Strateji Analisti olarak görev yapıyorum. Bugün gecikmiş bir kadınlar günü toplantısı düzenliyoruz. DPI'da bir gelenek olarak her yıl 8 Mart haftasında kadınları bir araya getiriyoruz ve barışın inşasında kadınların rolünün önemi hakkında konuşuyoruz. Ancak bildiğiniz gibi bu yıl ülkemizde bir felaket yaşandı [6 Şubat Hatay Depremi] ve çok sayıda insanımızı kaybettik, bu nedenle acele etmek istemedik, ama bir yandan da bu önemli günü atlamak istemedik. Çoğunuzla daha önce farklı toplantılarda bir araya geldik, DPI'yi biliyorsunuz ama bizimle ilk kez tanışanlar için kısaca kim olduğumuzu özetlemek istiyorum. Demokratik Gelişim Enstitüsü (DPI) olarak 2011 yılında kurulduk, uzmanlık alanımız çatışma çözümü ve barış inşası. Web sitemizi gördüyseniz, hem Türkiye'de hem de uluslararası düzeyde çalışıyoruz, çatışma çözümü alanında diplomatlar, gazeteciler ve akademisyenlerle çalışıyoruz ve Türkiye'de ve yurtdışında güçlü bir danışma kurumumuz var. 2011'de başladığımızda, o dönemde devam eden Çözüm Süreci'ni desteklemek için kurulduk, bu bizim için tarihi bir fırsattı ve Londra merkezli bir STK olarak kendimize bir soru sorduk: Türkiye'deki Çözüm Süreci'ne nasıl katkıda bulunabiliriz? Özgün bir katkımız olsun istedik ve Türkiye'de herkes yapmak istediğinin dünyadaki çatışma çözümü ve

most of you, we have met earlier in different meetings, you are familiar with DPI but very briefly I would like to summarise who we are for those who are meeting us for the first time. We were established in 2011 as the Democratic Progress Institute (DPI), our expertise is with conflict resolution and peacebuilding. If you have seen our website, we work both in Turkey and at the international level, we are working with diplomats, journalists, and academics in the field of conflict resolution and we have a strong advisory board in Turkey and abroad. When we started in 2011, we were established to support the Solution Process that was ongoing at the time, that was a historical opportunity for us and as a London-based NGO, we asked a question to ourselves: How we can contribute to the Solution Process in Turkey? We wanted to have an original contribution and in Turkey, everybody was saying that what they wanted to do was to learn about conflict resolution and peace process examples from around the world, successful and unsuccessful, and discuss these examples by meeting people in person from those processes. Basically, we wanted to make this international know-how available in Turkey. Of course, you cannot copy-paste any peace processes from one part of the world to another, but there are many lessons that can be learned. Northern Ireland, Philippines, Columbia, South Africa etc. There are many lessons from those experiences. We believed, by focusing on these, Turkey could avoid making these mistakes. We still have that vision.

Today, the first part of the meeting is going to be about the Women's Coalition in Northern Ireland, which played an important role in the construction of peace. First, we are going to watch a documentary about that, and we will hear from one of the members of the coalition. Then, we will discuss among ourselves. At DPI, we are discussing the same subjects with different groups, we are trying not to lose the grounds for dialogue: political party representatives and advisors is only one group for us. We also put a lot of emphasis on civil society, including religious leaders, the business world, women, and youth. We put a lot of importance on the women's group and are working with local organisations. So far, we have organised many meetings in different regions of Turkey, and we also have vis-

Participants listening to the discussion.

Tartışmayı dinleyen katılımcılar.

barış süreci örneklerini, başarılı ve başarısız örnekleri öğrenmek ve o süreçlerden insanlarla yüz yüze görüşerek bu örnekleri tartışmak olduğunu söylüyordu. Temel olarak bu uluslararası bilgi birikimini Türkiye'de kullanılabilir hale getirmek istedik. Elbette hiçbir barış sürecini dünyanın bir yerinden diğerine kopyala-yapıştır yapamazsınız ama mesela Kuzey İrlanda, Filipinler, Kolombiya, Güney Afrika vs. deneyimlerinden çıkarılabilecek pek çok ders var. Biz bunlara odaklanarak Türkiye'nin bu hataları yapmaktan kaçınabileceğine inandık ve hala da bu vizyona sahibiz.

Bugün toplantının ilk bölümünde Kuzey İrlanda'da barışın inşasında önemli bir rol oynayan Kadın Koalisyonu ele alınacak. Önce bu konuda bir belgesel izleyeceğiz ve koalisyonun üyelerinden birini dinleyeceğiz. Daha sonra da kendi aramızda tartışacağız. DPI'da aynı konuları farklı gruplarla tartışıyoruz, diyalog zeminini kaybetmemeye çalışıyoruz: siyasi parti temsilcileri ve danışmanları bizim için sadece bir grup. Dini liderler, iş dünyası, kadınlar ve gençler de dahil olmak üzere sivil topluma da çok önem veriyoruz. Kadın grubuna çok önem veriyoruz ve yerel örgütlerle birlikte çalışıyoruz. Şu ana kadar Türkiye'nin farklı bölgelerinde birçok toplantı düzenledik ve ayrıca yurt dışı ziyaretlerimiz de var (Kolombiya, Kuzey İrlanda,

its abroad (Columbia, Northern Ireland, Philippines, and South Africa). These meetings are aimed at carrying that know-how to Turkey and we are also preparing academic reports to support all our work. This is how I can describe DPI's work.

Today we are going to listen to the story of the Women's Coalition in Northern Ireland, most of you probably know about it but in the movie, we are going to see many aspects that we are not familiar with. Since 2011, we have been doing this work, not because it's fashionable, but we are trying to meet with people and learn about the processes that included women in conflict resolution processes. It is proven by research that peace processes that include women are longer lasting, and for this reason we are meeting with women from different backgrounds and professional areas. Since 2015, we have been asked why you are still bringing people together, why are you meeting because the peace process is over in Turkey, and we say no it's more important now that we come together, and we keep dialogue alive. The disaster of the earthquake has reminded us that it's very important to have solidarity and to come together. The elections are ahead of us, and today you are also with us as women who are representing political parties. So, our goal in this process is this: on the way to the elections, there are many challenges, however, there are also many opportunities. A women's peace agenda should also be part of the election campaigns so we hope that today will be an inspiration.

Today, as a small group with political party representatives, we are together to ask more questions and to discuss these issues more in-depth. That is the reason why we are not so crowded. Today it's also the first day of Ramadan. I know many participants are fasting in Turkey and as you know Ramadan is the time for peace and for having meals together. This meeting is an opportunity for us. Today we have people from embassies as well. We are organising this meeting with the embassy of Ireland, and we are going to listen to Ambassador McGuinness as our first speaker. Today, our Director Kerim Yıldız is also with us, but he said it would be more appropriate for a woman to open this meeting and therefore, I am speaking on behalf of DPI. Now let's watch the documentary.

Filipinler ve Güney Afrika). Bu toplantılar uluslararası deneyimleri Türkiye'ye taşımaya amaçlıyor ve tüm çalışmalarımızı destekleyecek akademik raporlar da hazırlıyoruz. DPI'n çalışmalarını bu şekilde tanımlayabilirim.

Bugün Kuzey İrlanda'daki Kadın Koalisyonu'nun hikayesini dinleyeceğiz, muhtemelen çoğunuz biliyorsunuzdur ama filmde aşına olmadığımız birçok yönü göreceğiz. 2011'den beri bu işi yapıyoruz, moda olduğu için değil, insanlarla buluşmaya ve kadınları çatışma çözümü süreçlerine dahil eden süreçleri öğrenmeye çalışıyoruz. Kadınların dahil olduğu barış süreçlerinin daha uzun ömürlü olduğu araştırmalarla kanıtlanmış durumda ve bu nedenle farklı geçmişlerden ve meslek alanlarından kadınlarla bir araya geliyoruz. 2015'ten bu yana bize neden hala insanları bir araya getiriyorsunuz, neden buluşuyorsunuz, malum Türkiye'de barış süreci bitti diye soruyorlar, biz de "Hayır, şimdi bir araya gelmemiz her zamankinden de daha önemli" diyoruz ve diyalogu canlı tutuyoruz. Deprem felaketi bize dayanışmanın ve bir araya gelmenin çok önemli olduğunu hatırlattı. Önümüzde seçimler var ve bugün sizler de siyasi partileri temsil eden kadınlar olarak bizimle birliktesiniz. Bu süreçteki amacımız şu: seçimlere giden yolda pek çok zorluk var ama aynı zamanda pek çok fırsat da var. Kadınların barış gündemi de seçim kampanyalarının bir parçası olmalıdır, bu nedenle bugünün bir ilham kaynağı olmasını umuyoruz.

Bugün siyasi parti temsilcileriyle birlikte küçük bir grup olarak daha fazla soru sormak ve bu konuları daha derinlemesine tartışmak için bir aradayız. Bu kadar kalabalık olmamızın sebebi de bu. Bugün aynı zamanda Ramazan ayının ilk günü. Türkiye'de birçok katılımcının oruç tuttuğunu biliyorum ve bildiğiniz gibi Ramazan barış ve birlikte yemek yeme zamanıdır. Bu toplantı bizim için bir fırsat. Bugün büyükelçiliklerden de katılımcılar var. Bu toplantıyı İrlanda Büyükelçiliği ile birlikte düzenliyoruz ve ilk konuşmacı olarak Büyükelçi McGuinness'i dinleyeceğiz. Bugün İcra Kurulu Başkanımız Kerim Yıldız da aramızda ama kendisi bu toplantıyı bir kadının açmasının daha uygun olacağını söyledi ve bu nedenle DPI adına ben konuşuyorum. Şimdi belgeseli izleyelim.

SPEAKER PRESENTATIONS

Esra Elmas: There is a nice silence in the room, and this happens often after watching this documentary. I like hearing the sound of this silence. Now we have two speakers, one of them will be connected by Zoom from Northern Ireland, and one of them is with us here. I am going to introduce them, and we will have a break after that. As I mentioned at the beginning of my speech, today's event was organised in cooperation with the Embassy of Ireland in Turkey. Sonya McGuinness, the ambassador of Ireland to Turkey has joined us in other events where we screened this documentary. We are very honoured to have her with us. I would like to invite her to the stage for delivering her speech.

Sonya McGuinness: It's a pleasure to be here and thank you to DPI for inviting me to give the perspective of the Government of Ireland. I won't speak for too long because every minute spent listening to Avila Kilmurray is to be treasured and very useful, but as you can imagine this subject is of enormous interest to Ireland, both for conflict resolution and gender equality and the empowerment of women and girls. I think one of the main things I would like to leave today with, because I sometimes think this film ends on a sad note because of the dispersment of the women's coalition at the end; and I think given the heartbreak that we've all experienced in the last few weeks following the earthquakes in Turkey, a message of hope is more important than ever. I would like to take the opportunity to express my sincere condolences, and like I said heartbreak, on behalf of all of those who have had the opportunity to be so welcomed and loved within Turkey and to repay that.

I lived in Northern Ireland at the time of the Troubles, I was a student, I lived near one of the streets that you saw, near where the bombs went off, and the Sean Graham bookies killings happened, and I think it's maybe hard to remember just how awful it was even as a student. I recall strongly people being shot outside the door,

KONUŞMACI SUNUMLARI

Esra Elmas: Odada güzel bir sessizlik var; bu belgeseli izledikten sonra bu sıklıkla oluyor. Ben bu sessizliğin sesini duymayı seviyorum. Şimdi iki konuşmacımız var, biri Kuzey İrlanda'dan Zoom ile bağlanacak, diğeri de burada bizimle birlikte. Kendilerini tanıta-cağım ve ardından bir ara vereceğiz. Konuşmamın başında da belirttiğim gibi bugünkü etkinlik İrlanda'nın Türkiye Büyükelçiliği ile birlikte düzenlenmiştir. İrlanda'nın Türkiye Büyükelçisi Sonya McGuinness bu belgeseli gösterdiğimiz diğer etkinliklerde de bize katılmıştı. Kendisini aramızda görmekten büyük onur duyuyoruz. Kendisini konuşmasını yapmak üzere sahneye davet ediyorum.

Sonya McGuinness: Burada olmak benim için bir zevk ve DPI'ya İrlanda Hükümeti'nin bakış açısını aktarmak üzere beni davet ettiği için teşekkür ederim. Çok uzun konuşmayacağım çünkü Avila Kilmurray'i dinleyerek geçirilen her dakika değerli ve çok faydalı olacaktır, ancak tahmin edebileceğiniz gibi bu konu hem çatışmaların çözümü hem de toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadınların ve kız çocuklarının güçlendirilmesi açısından İrlanda'yı çok yakından ilgilendiriyor. Sanırım bugün söylemek istediğim en önemli şeylerden biri, filmin sonunda kadın koalisyonunun dağılması nedeniyle bazen bu filmin hüzünlü bir şekilde sona erdiğini düşünüyorum; ve bence son birkaç hafta içinde Türkiye'de yaşanan depremlerin ardından hepimizin yaşadığı üzüntü göz önüne alındığında, bir umut mesajı her zamankinden daha önemli. Bu vesileyle, Türkiye'de bu kadar hoş karşılanma ve sevilme fırsatına sahip olan herkes adına en içten taziyelerimi ve dediğim gibi üzüntümü ifade etmek ve bunun karşılığını vermek istiyorum.

Sıkıntı Yılları sırasında Kuzey İrlanda'da yaşıyordum ve öğrenciydim. Gördüğünüz sokaklardan birinin yakınında, bombaların patladığı ve Sean Graham bahisçilerinin öldürüldüğü yerin yakınında yaşıyordum ve sanırım bir öğrenci olarak bile bunun ne kadar korkunç olduğunu hatırlamak zor olabilir. Kapının önünde insanların

but not just the people being shot outside the door but the IRA coming in balaclavas to the house later that evening to say, you saw nothing, you talk to nobody, and of course from a certain part of the community you could not, and did not, speak to the police. I am an outsider [to Northern Ireland], as you can probably tell from my accent. I am from the South of Ireland, so it was really quite extraordinary, but I want to get back to the message of hope. The Belfast/Good Friday Agreement was signed 25 years ago, in April, it is remarkable and peace still holds. One of the strong points to put across is that it was based on political leaders leadership, vision, and compromise. That there was an ongoing circle of violence, and the word used in my lifetime about the conflict was always intractable, that this could not be solved, it was too deep, it was too complex; and yet, there was groundbreaking leadership and that despite challenges, that peace agreement holds. It worked because of bravery and vision from the two governments, the British and the Irish government, from international partners, and of course the two communities, and the people of Northern Ireland, ordinary people insisting on a peaceful future. It was endorsed democratically as you know, and it was overwhelmingly voted on by the people of the North and South of Ireland in favour of the agreement itself. It reflected the aspirations that all individuals could have a say in the future of Ireland, committed to democratic and peaceful means. Again, that was by no means assured at the start of the process. It looked at the identities and their complexity, by acknowledging that in the end, people could be British or Irish or both, and so it transcended the narrow tribalism that had been there in the past, that kind of false binary was broken down. It transformed what we thought was possible and as John Hume, who won the Nobel Prize for peace along with the unionist leader David Trimble, said “We succeeded not because we challenged others, we succeeded because we challenged ourselves”.

We are immensely proud of the Good Friday Agreement as you might imagine, and no two conflicts are the same, but there are perhaps lessons that can be transposed from Northern Ireland to

Ambassador Sonya McGuinness speaking.

Büyükelçi Sonya McGuinness konuşuyor.

vurulduğunu hatırlıyorum, ama sadece kapının önünde vurulan insanları değil, IRA'nın o akşam kar maskeleriyle eve gelip, hiçbir şey görmediğinizi, kimseyle konuşmadığınızı ve elbette toplumun belli bir kesiminden polisle konuşamayacağınızı ve konuşmadığınızı söylediğini de hatırlıyorum. Muhtemelen aksanımdan da anlayabileceğiniz gibi ben [Kuzey İrlanda'ya] yabancıyım. İrlanda'nın güneyinden geliyorum, bu yüzden aktardığım tecrübe benim için gerçekten oldukça sıra dışıydı ama ben umut mesajına geri dönmek istiyorum. Belfast/Hayırlı Cuma Anlaşması 25 yıl önce Nisan ayında imzalandı, bu olağanüstü bir şeydi ve tesis ettiği barış hala devam ediyor. Altı çizilmesi gereken önemli hususlardan biri, gelen barışın siyasi liderlerin liderliğine, vizyonuna ve uzlaşmaya dayanmasıdır. Devam eden bir şiddet döngüsü vardı ve benim hayatım boyunca çatışma hakkında kullanılan kelime her zaman “çözumsuz”dü; bu çözülemezdi, çok derindi, çok karmaşıktı ve yine de çığır açan bir liderlik vardı ve zorluklara rağmen bu barış anlaşması devam etti. İki hükümetin, Britanya ve İrlanda hükümetlerinin, uluslararası ortakların ve elbette iki toplumun ve Kuzey İrlanda halkının, barışçıl bir gelecek için ısrar eden sıradan insanların cesareti ve vizyonu sayesinde işe yaradı. Bildiğiniz üzere anlaşma demokratik bir şekilde onaylanmış ve

conflicts throughout the world. As we look back, and we are not just looking back, there are still significant challenges to peace, and it has to be built over and over every day, but it was bravery and vision that got us to success. I think it was by no means assured. We see in the film that the representatives of the two governments, Ahern for Ireland and Blair for Britain, they took risks, but actually before them, there was no guarantee that this was going to succeed. They had to sell difficult compromises to their own supporters and there were threats within communities, deaths threats as you heard but also political threats, friends that abandoned them. At the very start, those talks were secret, and there were real fears both from the two governments that they would be seen to be speaking to terrorists, there was real fears from those who supported communities that they would be seen to abandon their communities. Yet I think there were striking courage where people still remained committed to what could ultimately be successful, and that's what ultimately paid off. One of the things that you hear over and over is that you have to take risks for peace and those risks aren't easy, those are political risks that could ultimately destroy people's individual political futures for the sake of the greater good and what could ultimately be achieved.

The agreement as an achievement does not belong to any one community, but I have to say the women's place in what was done, in what was achieved, was and remains to this day, vital. For us, as the Government of Ireland, gender equality is a fundamental human right, but also a necessary condition for sustainable peace and sustainable global development. Because of the transformative work of the women's coalition and women like Avila Kilmurray that you will hear from shortly in building peace, the UN Women, Peace, and Security (WPS) agenda has had significant importance to us. We have worked hard in the past two years at the Security Council on the WPS agenda because for us, women have to be agents of change in conflict and post-conflict. We want women involved at the very start, at the beginning and throughout peace processes. I think it's probably self-evident and obvious to all of us in the room that women must be

Kuzey ve Güney İrlanda halkları tarafından ezici bir çoğunlukla anlaşma lehinde oy kullanılmıştır. Anlaşma, demokratik ve barışçıl yollara bağlı kalarak tüm bireylerin İrlanda'nın geleceğinde söz sahibi olması yönündeki arzuları yansıtıyordu. Yine sürecin başlangıcında bu hiçbir şekilde güvence altına alınmamıştı. Kimlikleri ve karmaşıklıkları göz önünde bulunduran anlaşma, sonuçta insanların İngiliz, İrlandalı ya da her ikisi birden olabileceğini kabul etti ve böylece geçmişte var olan dar "kabilecilik" anlayışını aştı, bu tür sahte ikilikler aşıldı. Bu, mümkün olduğunu düşündüğümüz şeyleri tamamıyla değiştirdi. Birlikçi lider David Trimble ile birlikte Nobel Barış Ödülü'nü kazanan John Hume'un dediği gibi "Başkalarına meydan okuduğumuz için değil, kendimize meydan okuduğumuz için başardık".

Tahmin edebileceğiniz gibi Hayırlı Cuma Anlaşması ile son derece gurur duyuyoruz. Hiçbir çatışma birbirine benzemez, ancak Kuzey İrlanda'dan dünyanın dört bir yanındaki çatışmalara aktarılabilir dersler olabilir. Geriye dönüp baktığımızda, ki sadece geriye dönüp bakmıyoruz, barışın önünde hala önemli zorluklar var ve barışın her gün yeniden inşa edilmesi gerekiyor, ancak bizi başarıya götüren şeyin cesaret ve vizyon olduğunu görüyoruz. Bence bu başarı hiçbir şekilde garanti değildi. Belgeselde iki hükümetin temsilcilerinin, İrlanda adına Ahern ve İngiltere adına Blair'in risk aldıklarını görüyoruz. Aslında önlerinde bunun başarılı olacağına dair hiçbir garanti yoktu. Kendi destekçilerine zor olan tavizleri kabul ettirmek zorunda kaldılar. Topluluklar içinde ölüm tehditleri, siyasi tehditler ve onları terk eden arkadaşlar vardı. Başlangıçta bu görüşmeler gizliydi ve hem iki hükümetin de teröristlerle konuşuyor görünüşlerine dair gerçek korkuları vardı hem de toplulukları destekleyenlerin topluluklarını terk ediyor görünüşlerine dair gerçek korkuları vardı. Yine de insanların nihayetinde başarılı olabilecek bir şeye bağlı kalarak çarpıcı bir cesaret sergilediklerini düşünüyorum ve sonuçta işe yarayan da bu oldu. Tekrar tekrar duyduğunuz şeylerden biri de barış için risk almanız gerektiğidir ve bu riskleri almak kolay değildir. Bu riskler nihai, daha büyük bir çıkar ve nihayetinde elde edilebilecekler uğruna insanların bireysel siyasi geleceklerini yok edilecek siyasi risklerdir.

involved in making the politics that shape their lives and livelihood but sadly it's not self-evident at all and, we shouldn't have to but we do have to keep sharing this message, and it's not only in conflict situations but in crisis situations. Like sadly the recent earthquake, that women have to be involved in that response, in managing that response, but also in designing that response, so that you have, for example sanitary products or sanitation products ready to go in advance, because you have women thinking about what is required by communities. Too often, women are still excluded, or when things move quickly, the involvement of women is seen as an optional extra, a kind of, it would be nice to have it if we had the time, and I suppose this is the message that we want to keep giving, that women must be involved throughout and from the start, and not when we have time to include us. We know each of us here that peace agreements brokered with the active participation of women tend to be better both in terms of substance and to be more enduring. If things are going to work, they must involve women. You will hear from Avila, who is much better qualified than I to explain why the Good Friday Agreement, despite threats has held. I think I will stop there, when we get into the questions and answers session we can look at what challenges are present 25 years on, but I want to end with I think a message of hope, so that communities and leaders and politicians know that success is possible, that risks for peace do and can pay off. The Good Friday Agreement is 25 years old, there is a whole generation that has grown up without the daily threats of murder, of violence, of instability, of poverty, frankly, and of no vision for the future. All of that has changed, it is a remarkable achievement. What we have moved from, to where we are now, despite the threats and challenges is remarkable. So I wanted just to remind us of the principles of mutual respect, tolerance and reconciliation. I think Avila Kilmurray is a wonderful person to give you that message but like I said we have had dark days and I think one can despair but actually ultimately success is possible, transformational long-lasting success.

I thank DPI for giving us the opportunity to give that message, I thank you both sincerely for coming and for your commitment, I

Anlaşma bir başarı olarak herhangi bir topluluğa ait değildir, ancak şunu söylemeliyim ki yapılanlarda, elde edilenlerde kadınların yeri hayati önem taşıyordu ve bugün de taşımaktadır. İrlanda Hükümeti olarak bizim için toplumsal cinsiyet eşitliği temel bir insan hakkı olmakla birlikte aynı zamanda sürdürülebilir barış ve sürdürülebilir küresel kalkınma için de gerekli bir koşuldur. Kadın koalisyonunun ve birazdan dinleyeceğimiz Avila Kilmurray gibi kadınların barışın inşasında gerçekleştirdikleri dönüştürücü çalışmalar nedeniyle BM Kadın, Barış ve Güvenlik gündemi bizim için büyük önem taşımaktadır. Geçtiğimiz iki yıl boyunca Güvenlik Konseyi'nde Kadın, Barış ve Güvenlik gündemi üzerinde çok çalıştık çünkü bizim için kadınlar çatışmalarda ve çatışma sonrasında değişimin araçları olmalıdır. Kadınların barış süreçlerine en başından itibaren ve süreç boyunca dahil olmalarını istiyoruz. Kadınların hayatlarını ve geçim kaynaklarını şekillendiren politikaların oluşturulmasında yer almaları gerektiğinin bu salonda bulunan hepimiz için aşikar olduğunu düşünüyorum ancak ne yazık ki gerçekte hiç de apaçık değil ve buna mecbur olmamamız gerekse de bu mesajı sadece çatışma durumlarında değil kriz durumlarında paylaşmaya devam etmeliyiz. Ne yazık ki son depremde olduğu gibi, kadınların bu krize müdahaleye, müdahalenin yönetimine ve aynı zamanda bu müdahalenin tasarlanmasına dahil olması gerekir böylece örneğin hijyenik ürünler önceden hazır olur, çünkü toplulukların neye ihtiyacı olduğunu düşünen kadınlarınız vardır. Çoğu zaman kadınlar hala dışlanıyor ya da işler hızlı ilerlediğinde kadınların katılımı zaman olsaydı iyi olurdu dercesine isteğe bağlı olarak görülüyor. Sanırım vermeye devam etmek istediğimiz mesaj da bu, kadınların zaman olduğunda değil, en başından itibaren dahil edilmesi gerektiği. Burada hepimiz biliyoruz ki kadınların aktif katılımıyla yapılan barış anlaşmaları hem içerik açısından daha iyi hem de daha kalıcı olma eğilimindedir. Eğer işler yürüyecekse, kadınları da dahil etmeliyiz. Hayırlı Cuma Anlaşması'nın tehditlere rağmen neden kalıcı olduğunu benden çok daha iyi açıklayabilecek olan Avila'yı dinleyeceksiniz. Sanırım bu noktada duracağım, sorular ve cevaplar bölümüne geçtiğimizde 25 yıl sonra ne gibi zorlukların mevcut olduğuna bakabiliriz. Ben bir umut mesajıyla bitirmek istiyorum.

know it's always something that we daily have to think about, and so I wish you courage, and I will hand over Esra to Avila and thank you very much again.

Esra Elmas: Thank you very much, we have been screening this movie in various cities: Istanbul, Diyarbakir, and Ankara. We have been doing this screening with different groups: groups of women and men as well as young people. This documentary shows how important and useful it is to have women on board and thank you very much, Ambassador McGuinness. And now I will give the floor to Avila Kilmurray, she will be connecting via Zoom. Before that, we will take a break but before the break I would like to share with you a few notes. This is the third time that I am watching this film and every time I realise I have missed things. I think there are several quotations from the movie which will be quite useful in our afternoon discussions. One might think that these things happened in the 1940s or 50s, but I would like to remind you that all of this all took place in 1990s. So, we are basically talking about recent history.

Like Sonya said, this year is very important, this is the 25th anniversary of the Good Friday Agreement and there will be celebrations. We hope that we will also hear about these celebrations in Turkey, and I hope we won't have any other disasters like the earthquakes after the elections, I hope that we will have opportunities to visit both Dublin and Belfast and that we will be able to come together with women peacemakers there. The 25th anniversary is very important, and that is a substantial achievement. We have been to Northern Ireland with different groups in the past and as there hasn't been any further peace agreements so far when we go there, we just presume that they have peace and that all is done now, but people tell us that yes, they had an agreement but peace is an ongoing process. They strive for peace every day. That's something to keep in mind.

I would like to emphasise some of the things from the notes I took while watching the film. People often say there was a crisis between

rum, böylece toplumlar, liderler ve politikacılar başarının mümkün olduğunu, barış için alınan risklerin karşılığını verdiğini ve verebileceğini bilsinler. Hayırlı Cuma Anlaşması 25 yaşında; her gün cinayet, şiddet, istikrarsızlık, yoksulluk tehditleri olmadan, gelecek vizyonu edinmekten mahrum kalmadan büyüyen koca bir nesil var. Tüm bunlar değişti, bu kayda değer bir başarıdır. Tehditlere ve zorluklara rağmen nereden nereye geldiğimiz dikkate değerdir. Bu nedenle karşılıklı saygı, hoşgörü ve uzlaşma ilkelerini hatırlatmak istedim. Avila Kilmurray'in size bu mesajı vermek için harika bir insan olduğunu düşünüyorum ancak dediğim gibi karanlık günler geçirdik ve insan umutsuzluğa kapılabilir ama aslında nihayetinde başarı, dönüştürücü uzun süreli başarı mümkündür.

DPI'a bize bu mesajı verme fırsatı verdiği için teşekkür ediyorum, her ikinize de geldiğiniz ve bağlılığınız için içtenlikle teşekkür ediyorum, bunun her gün düşünmemiz gereken bir şey olduğunu biliyorum ve bu yüzden size cesaret diliyorum. Şimdi sözü önce Esra'ya, sonra Avila'ya devredeceğim ve tekrar çok teşekkür ederim.

Esra Elmas: Çok teşekkür ederim, bu belgeseli İstanbul, Diyarbakır ve Ankara gibi çeşitli şehirlerde gösterdik. Bu gösterimi kadın, erkek ve gençlerden oluşan farklı gruplarla yapıyoruz. Bu belgesel, kadınların süreçlere dahil olmasının ne kadar önemli ve faydalı olduğunu gösteriyor. Tekrardan çok teşekkür ediyoruz, Büyükelçi McGuinness. Şimdi sözü Avila Kilmurray'e veriyorum, kendisi Zoom üzerinden bağlanacak. Ondan önce bir ara vereceğiz ama aradan önce sizinle birkaç not paylaşmak istiyorum. Bu filmi üçüncü kez izliyorum ve her seferinde bir şeyleri kaçırdığımı fark ediyorum. Filmde, öğleden sonraki tartışmalarımızda oldukça faydalı olacak birkaç alıntı olduğunu düşünüyorum. Bu olayların 1940'larda ya da 50'lerde yaşandığı düşünülebilir, ancak tüm bunların 1990'larda gerçekleştiğini hatırlatmak isterim. Yani esasen yakın tarihten bahsediyoruz.

Sonya'nın da dediği gibi bu yıl çok önemli; Hayırlı Cuma Anlaşması'nın 25. yıldönümü ve kutlamalar olacak. Umarım bu kutlamaları Türkiye'de de duyururuz ve umarım seçimlerden sonra deprem gibi

the Protestants and the Catholics, it's how the Troubles is explained. However, as you can see from the documentary, we can really understand that this was a political strife rather than a religious strife. So many aspects are different from what we experience here but on the other hand, there are many similarities too. Sonya also talked about an important issue, when it comes to peace or conflict resolution, people who are willing to take action to solve these big issues can run into challenges, even threats, both physical and political. Today here, you are coming from different political parties, you are working for different political parties, we don't have to explain this to you but oftentimes you tell us about similar experiences. You are also at times are facing issues within your political parties and against others. And also, we have what we call 'the neighbourhood pressure' and when one uses certain sensitive words or concepts, this may really ruin their political careers. We know this reality also because it is something that happens in other parts of the world in other conflicts as well. That's another reason why I think we can learn from one another.

Esra Elmas: I would like to welcome you once again. It's very early in Belfast so thank you Avila for your time. Dr Avila Killmurray is a founding member of the Northern Ireland Women's Coalition and was part of the Coalition's negotiating team for the Good Friday Agreement. She has written extensively on community action, the women's movement in Northern Ireland and conflict transformation. Avila was the first Women's Officer for the Transport & General Workers Union for Ireland (1990-1994) and became Director of the Community Foundation for Northern Ireland in 1994. She was awarded the Raymond Georis Prize for Innovative Philanthropy through the European Foundation Centre. Some of you already had a chance to hear from her before but for some of you she is a new face. It is always a pleasure to listen to her and I would like to once more take this opportunity to thank her for joining us. Avila, the floor is yours.

başka felaketler yaşamayız. Umarım hem Dublin'i hem de Belfast'ı ziyaret etme fırsatımız olur ve oradaki barış yanlısı kadınlarla bir araya gelebiliriz. 25. yıldönümü çok önemli ve bu önemli bir başarı. Geçmişte farklı gruplarla Kuzey İrlanda'da bulduk ve oraya gittiğimizde şu ana kadar yeni bir barış anlaşması yapılmadığı için barışın sağlandığını ve artık her şeyin bittiğini varsayıyoruz ancak insanlar bize evet bir anlaşma yaptıklarını ancak barışın devam eden bir süreç olduğunu söylüyorlar. Her gün barış için çalışıyorlar. Bu akılda tutulması gereken bir şey.

Filmi izlerken aldığım notlardan bazı şeyleri vurgulamak istiyorum. İnsanlar genellikle Protestanlar ve Katolikler arasında sorunlar yaşadığını söyler; yani Sıkıntı Yılları ve çatışmalar bu şekilde açıklanır. Ancak belgeselden de görebileceğiniz gibi, bunun dini bir anlaşmazlıktan ziyade siyasi bir anlaşmazlık olduğunu gerçekten anlayabiliyoruz. Burada yaşadıklarımızdan pek çok açıdan farklı, ama öte yandan pek çok benzerlik de var. Sonya önemli bir konudan daha bahsetti; barış ya da çatışma çözümü söz konusu olduğunda, bu büyük meseleleri çözmek için harekete geçmek isteyen insanlar hem fiziksel hem de siyasi zorluklarla, hatta tehditlerle karşılaşabiliyor. Bugün burada farklı siyasi partilerden geliyorsunuz, farklı siyasi partiler için çalışıyorsunuz, bunu size açıklamamıza gerek yok ama çoğu zaman bize benzer deneyimlerden bahsediyorsunuz. Sizler de zaman zaman siyasi partileriniz içinde ve diğerlerine karşı sorunlarla karşılaşyorsunuz. Ayrıca, 'mahalle baskısı' dediğimiz bir durum var ve kişi bazı hassas kelimeleri ya da kavramları kullandığında, bu gerçekten siyasi kariyerini mahvedebiliyor. Bu gerçeği de biliyoruz çünkü dünyanın başka yerlerinde başka çatışmalarda da yaşanan bir şey bu. Birbirimizden pek çok şey öğrenebileceğimizi düşünmemin bir başka nedeni de bu.

Esra Elmas: Size bir kez daha hoş geldiniz demek istiyorum. Belfast'ta saat çok erken, bu nedenle bize zamanınızı ayırdığınız için teşekkür ederim Avila. Dr. Avila Killmurray Kuzey İrlanda Kadın Koalisyonu'nun kurucu üyesidir ve Hayırlı Cuma Anlaşması için Koa-

Avila Kilmurray: Thank you very much, thank you for your interest in the NIWC and the work that women in Northern Ireland did for many years, at a community level, in terms of conflict mediation and activism. I am delighted to be with you today, and I understand that you have seen the film *Wave Goodbye to Dinosaurs* which gives you a good insight into how the coalition was formed and interacted with the peace negotiations in Northern Ireland over the period in the 1990s after our various paramilitary ceasefires. I want to focus on some of the main points around women's activism and particularly the interface between women's activism in local communities and informal politics because it was quite a jump for us to make. People ask, where do these women come from, why did we not hear about them before, and the reality is that the coalition really was formed because of the work of many many women in civil society over the years of violence. That took the form of women's activism in the trade union movements, as organisers in the trade union movements where they learned skills around organisation and negotiation. It also involved a lot of women in local communities where they actually came together across divided communities to work on shared issues, not on the big constitutional issues that divided us, but on issues that were of importance to them, mainly around poverty, around trying to create better conditions for the children. Working together over the years of violence, it actually helped to break down the demonisation and the stereotypes that happened so quickly in contested societies. Particularly violence or fear of violence means that people think in terms of us and our position as compared in opposition to them and their position. In terms of the language used, people were describing others as terrorists, as scum, as you know somebody that you just would not want to meet and I think what the women's group learned very quickly was that there is no point just talking to the people that you agree with because they are just going to reinforce the bubble, the mental bubble that you have of how you see the situation and how you see possible pathways toward progress. The reality is that the really interesting thing is to talk to people who have very different experiences than you, it was Nelson Mandela who basically said "You don't

lisyon'un müzakere ekibinde yer almıştır. Toplumsal eylem, Kuzey İrlanda'daki kadın hareketi ve çatışma dönüşümü üzerine kapsamlı yazıları bulunmaktadır. Avila, İrlanda Ulaştırma ve Genel İşçiler Sendikası'nın ilk Kadın Sorumlusu (1990-1994) ve 1994 yılında Kuzey İrlanda Toplum Vakfı'nın Direktörü olmuştur. Avrupa Vakıflar Merkezi tarafından Yenilikçi Hayırseverlik alanında Raymond Georis Ödülü'ne layık görülmüştür. Bazılarınız onu daha önce dinleme şansına sahip oldu ancak bazılarınız için o yeni bir yüz. Onu dinlemek her zaman bir zevktir ve bu vesileyle bir kez daha bize katıldığı için kendisine teşekkür etmek istiyorum. Avila, söz senin.

Avila Kilmurray: Çok teşekkür ederim. Kadın Koalisyonu'na ve Kuzey İrlanda'daki kadınların uzun yıllar boyunca topluluk düzeyinde çatışma arabuluculuğu ve aktivizm açısından yaptıkları çalışmalara gösterdiğiniz ilgi için teşekkür ederim. Bugün sizlerle birlikte olmaktan büyük bir memnuniyet duyuyorum ve anladığım kadarıyla Dinozorlara Elveda filmi izlemiştir, bu film 1990'larda çeşitli paramiliter ateşkeslerden sonra koalisyonun nasıl kurulduğu ve Kuzey İrlanda'daki barış müzakereleriyle nasıl etkileşim içinde olduğu konusunda iyi bir fikir veriyor. Kadın aktivizmi ve özellikle yerel topluluklardaki kadın aktivizmi ile gayri resmi siyaset arasındaki arayüzle ilgili bazı ana noktalara odaklanmak istiyorum çünkü bu bizim için oldukça önemli bir sıçramaydı. İnsanlar bu kadınların nereden geldiğini, neden daha önce duymadıklarını soruyor. Gerçek şu ki koalisyon gerçekten de sivil toplumdaki pek çok kadının şiddet yılları boyunca yaptığı çalışmalar sonucunda kuruldu. Bu, kadınların sendikal hareketlerdeki aktivizmi, sendikal hareketlerde örgütleyici olarak örgütlenme ve müzakere becerilerini öğrenmeleri şeklinde gerçekleşti. Aynı zamanda yerel topluluklardaki pek çok kadının, bizi bölen büyük anayasal meseleler üzerinde değil ama kendileri için önemli olan, özellikle yoksulluk ve çocuklar için daha iyi koşullar yaratmaya çalışmak gibi ortak meseleler üzerinde çalışmak üzere bölünmüş topluluklarda bir araya gelmelerini de içeriyordu. Şiddet yılları boyunca birlikte çalışmak, aslında çatışmalı toplumlarda çok

make peace with your friends, you make peace with your enemies” because they are the ones that you actually have to understand, what their demands are, what their fears are, what their aspirations are, in order to have any bases of all for negotiations and for discussion.

The coalition came together because we had the paramilitary cease-fires and an opportunity to move forward. Before the ceasefires, there was a very nasty period of intense violence, and I worked in a number of conflict areas. This very often happens; violence increases before you have ceasefires because people basically want to appear that they are going into the ceasefire from a position of strength rather than weakness. So, they have an outbreak of violence and then they call a ceasefire. What we felt was that we had been arguing about the need for feasible alternatives, feasible political alternatives to violent conflict over two decades, and here was an opportunity to actually do something about it. The women’s groups did not think initially of forming a coalition, a separate coalition, they actually got together in the summer of 1995 just a year after the ceasefire and had a conference and they drew up a list of requests, demands, a charter to put to the established political parties. We had a whole range of established political parties, as you do. When we did that, we found two things: 1) Most of the parties did not bother replying because it was only women and 2) Those parties that did reply basically said well we would love to have more women standing for our party but we can’t find them, they won’t stand you know, they don’t want to get involved in politics. It was that response, or those responses that actually made us think well okay, so we need to do something different. Initially, what we did was we borrowed from a development in the Republic of Ireland where a women’s political association had been set up, which drew together elected women members of all the political parties, around a platform of issues that were felt to be of particular interest to women, women voters. They met across the party’s allegiances to discuss how they would move these issues forward, and we basically argued in Northern Ireland that even if we could achieve that, that would actually be progress.

hızlı bir şekilde ortaya çıkan şeytanlaştırma ve klişelerin yıkılmasına yardımcı oldu. Özellikle şiddet ya da şiddet korkusu, insanların bizi ve konumumuzu, onlara ve onların konumlarına karşıt olarak düşünmeleri anlamına geliyor. Kullanılan dil açısından, insanlar diğerlerini terörist, pislik, tanışmak istemeyeceğiniz biri olarak tanımlıyordu. Bence kadın grubunun çok hızlı bir şekilde öğrendiği şey, sadece aynı fikirde olduğunuz insanlarla konuşmanın bir anlamı olmadığıydı çünkü onlar sadece durumu nasıl gördüğünüze ve ilerlemeye yönelik olası yolları nasıl gördüğünüze dair sahip olduğunuz zihinsel balonu güçlendireceklerdi. Gerçek şu ki, asıl ilginç olan sizden çok farklı deneyimleri olan insanlarla konuşmaktır. Nelson Mandela "Dostlarınızla barış yapmazsınız, düşmanlarınızla barış yaparsınız" demişti çünkü müzakereler ve tartışmalara yönelik herhangi bir temele sahip olabilmek için aslında anlamamız gerekenler onlar; talepleri neler, korkuları neler, özlemleri neler, bunları anlamamız gereklidir.

Koalisyon bir araya geldi çünkü paramiliter ateşkesler yapılmıştı ve ilerlemek için bir fırsatımız vardı. Ateşkeslerden önce yoğun şiddetin yaşandığı çok kötü bir dönem vardı ve ben birçok çatışma bölgesinde çalıştım. Bu çok sık olur; ateşkeslerden önce şiddet artar çünkü insanlar temelde ateşkese zayıflıktan ziyade güçlü bir konumdan girdiklerini göstermek isterler. Yani şiddet patlak verir ve ardından ateşkes ilan ederler. Hissettiğimiz şey, yirmi yıldır şiddet içeren çatışmalara karşı uygulanabilir alternatifler, uygulanabilir siyasi alternatifler gerektiği konusunda tartıştığımızı ve işte bu konuda gerçekten bir şeyler yapmak için bir fırsat karşımıza çıkmıştı. Kadın grupları başlangıçta ayrı bir koalisyon kurmayı düşünmediler, aslında ateşkesten sadece bir yıl sonra 1995 yazında bir araya gelerek bir konferans düzenlediler ve kurulu siyasi partilere sunmak üzere bir istek, talep listesi, bir tüzük hazırladılar. Sizde de olduğu gibi, bir dizi yerleşik siyasi partimiz vardı. Bunu yaptığımızda iki şeyle karşılaştık: 1) Partilerin çoğu sadece kadınlar olduğu için bize cevap verme zahmetine girmede ve 2) Cevap veren partiler de “partimizde daha fazla kadının yer almasını isterdik ama bulamıyoruz, aday olmuyorlar, siyasete dahil olmak istemiyorlar” dediler. Bu ya-

So, there was for three meetings a similar development in Northern Ireland where some women came from the established political parties and met together but that broke down because what we found was that some of the parties said they would not participate. We were such a divided society. So that left us with the concern that really there would be no women's voices in the peace talks and when we looked at the electoral system that was put in place for the talks, we realised that it was an unusual system, because yes we had our constituencies which are established in a main electoral system to elect representatives to a forum for a dialogue and understanding, however, we also had a secondary electoral system which was a cumulative vote right across Northern Ireland to elect ten parties, the ten parties that got the highest collective votes were each guaranteed two representatives at the peace talks. So, when we looked at that, we decided that it was possible for a small party to get electors. The reason that the British and Irish governments put that system in place was to ensure that the representatives of small loyalist parties, parties that affiliated with some of the loyalist paramilitary groups, the Progressive Unionist Party (PUP), the Ulster Democratic Party (UDP), would be at the peace talks, and quite rightly.

We decided that we could do two things: 1) we could understand that system and accept the situation, and 2) we could try to get as many women as possible to stand, to put their names forward in order to counter the argument from the political parties that women were not interested in politics. We had six weeks before the elections, so we, as the feeling suggested, literally contacted as many women's groups, as many women's committees and trade unions movements, as many women that we knew were individually interested (academics, people from the profession and so forth) and brought them together. We had an opportunity here to do something, and it took us two meetings for people to say yes we will set up a women's coalition, and then one of our members Baroness May Blood who unfortunately died just before Christmas this year, said she will pay for an advertisement in the local newspaper saying any women who is interested in politics, who is prepared to work with the women's coalition, who

nıtlar bize şunu düşündürdü: Tamam, o halde farklı bir şey yapmamız gerekiyor. Başlangıçta İrlanda Cumhuriyeti'nde bir kadın siyasi derneğinin kurulduğu ve bu derneğin tüm siyasi partilerin seçilmiş kadın üyelerini, kadınların, kadın seçmenlerin özellikle ilgisini çektiği düşünülen bir platform etrafında bir araya getirdiği bir gelişmeden yararlandık. Kadınlar partilerinden bağımsız bir araya gelerek bu konuları nasıl ileriye taşıyacaklarını tartıştılar ve biz Kuzey İrlanda'da temel olarak bunu başarabilirsek bile bunun aslında bir ilerleme olacağını savunduk.

Kuzey İrlanda'da da üç toplantı boyunca benzer bir gelişme yaşandı ve bazı kadınlar yerleşik siyasi partilerden gelerek bir araya geldiler ancak bu toplantılar başarısızlıkla sonuçlandı çünkü bazı partilerin toplantılara katılmayacaklarını söylediklerini gördük. O kadar bölünmüş bir toplumduk ki bu da bizi barış görüşmelerinde kadınların sesinin gerçekten duyulmayacağı endişesiyle baş başa bıraktı ve görüşmeler için uygulanan seçim sistemine baktığımızda

Participants listening to speaker Avila Kilmurray.

Katılımcılar konuşmacı Avila Kilmurray'i dinliyor.

would sign up to our three principles of human rights, equality and inclusion, contact us. And they did. Within three weeks, we had the names of seventy-nine women who were prepared to stand for elections. Most of them knew that individually they were unlikely to get elected, but they also knew that all the votes that they would gather would go to making the coalition one of the ten top parties, and it did. We actually came in as the 9th party, before the Labour.

So that was how we started, however, I want to add a couple of things about our thinking at the time. Firstly, we did not want to be yet another political party, like all the other parties that we already had. That's why we called ourselves a coalition, rather than a party, because we were different. We really were something like a social movement, and as a coalition, we said if women who are already members of other political parties are prepared to sign up to our principles of human rights, equality, and inclusion, then they can also be members of the coalition. So, they could have dual membership, we don't mind. In some ways we were a medium between the women's political association and a party. The second thing we did was we said we are not going to be ministers of agriculture or whatever else, we are forming this to have an impact on the peace process, not necessarily to hold a specific government law first. So rather than concentrate on details of detailed policies, what we were putting a lot of energy into was agreeing on baseline of values. That's when the values of human rights, equality, and inclusion came into play. We learned from our work in the trade union movements, in the women's community movements, that if you focus on the small print of what position you are going to take about political prisoners or victims of violence or who you will talk and not, then you will start splintering because people get very caught up on the small print, on what's on subsection three paragraph A. However, if you actually bring difficult issues back to the first principles, people can have a discussion, a broader discussion, and then decide what to do about a situation. I think it was mentioned in the documentary, I can't remember, one of the first issues we faced was to challenge our view about human rights because the mother of a young woman who was imprisoned in

bunun alışılmadık bir sistem olduğunu fark ettik. Bir diyalog ve anlayış forumuna temsilci seçmek için ana seçim sisteminde kurulmuş olan seçim bölgelerimiz vardı, ancak aynı zamanda Kuzey İrlanda genelinde on partiyi seçmek için yapılan toplu bir oylama olan ikincil bir seçim sistemimiz de vardı ve en yüksek toplu oyu alan on partinin her birine barış görüşmelerinde iki temsilci garantisi veriliyordu. Dolayısıyla, bu sisteme baktığımızda, küçük bir partinin seçmen kazanmasının mümkün olduğuna karar verdik. İngiliz ve İrlanda hükümetlerinin bu sistemi uygulamaya koymasının nedeni, küçük kraliyetçi partilerin, bazı kraliyetçi paramiliter gruplarla bağlantılı partilerin, İlerici Birlikçi Parti (PUP), Ulster Demokrat Partisi (UDP) temsilcilerinin barış görüşmelerinde yer almasını sağlamaktı ve bu da oldukça haklıydı.

İki şey yapabileceğimize karar verdik: 1) bu sistemi anlayabilir ve durumu kabul edebilirdik ve 2) siyasi partilerin kadınların siyasetle ilgilenmediği argümanına karşı koymak için mümkün olduğunca çok sayıda kadının aday olmasını, isimlerini öne çıkarmasını sağlamaya çalışabilirdik. Seçimlerden önce altı haftamız vardı, bu nedenle, o anki hissiyatın da bizi yönlendirdiği gibi, bireysel olarak ilgilendiğini bildiğimiz (akademisyenler, meslekten insanlar ve benzeri) çok sayıda kadın grubu, çok sayıda kadın komitesi ve sendika hareketi ile temasa geçtik ve onları bir araya getirdik. Burada bir şeyler yapmak için bir fırsatımız vardı ve insanların "evet, bir kadın koalisyonu kuracağız" demesi iki toplantımızı aldı. Bunun ardından üyelerimizden biri olan ve maalesef bu yıl Noel'den hemen önce hayatını kaybeden Barones May Blood, yerel gazeteye bir ilan vererek siyasetle ilgilenen, kadın koalisyonu ile çalışmaya hazır olan ve insan hakları, eşitlik ve kapsayıcılıktan oluşan üç ilkemize imza atacak olan tüm kadınların bizimle irtibata geçmesini istedi. Ve geçtiler de. Üç hafta içinde seçimlere katılmaya hazır yetmiş dokuz kadının ismi elimizdeydi. Çoğu bireysel olarak seçilme ihtimallerinin düşük olduğunu biliyordu ama aynı zamanda toplayacakları tüm oyların koalisyonu ilk on partiden biri yapmaya gideceğini de biliyorlardı ve öyle de oldu. Aslında İşçi Partisi'nden önce dokuzuncu parti olarak girdik.

England came to us. Her child was involved in a republican bombing. She came to us and said my daughter is seven months pregnant, she has been repeatedly strip searched and I want the Women's Coalition to speak up about it. We were a cross-community party, and this could have split our members. However, we went back to our principles of human rights, had a discussion around that, and decided to send over one of our members, a women medical doctor who actually came from the Protestant unionist community, to go into the prison and to explore the situation. Jane came out and said this is an abuse of human rights but her saying that as a medical doctor from the Protestant community actually had far more impact than if we had sent somebody from a republican or a nationalist background. So, we basically used the fact that we were a cross-community party to raise issues that people from that background would have not been expected say something to our advantage.

Similarly, when Sinn Fein, the republican movement, was excluded from the talks because the IRA ceasefires broke down for a period, we went and met them behind the scenes to brief them about what was going on because of our principle of inclusion. When the Protestant Unionist Party was excluded on the basis that the ceasefire was broken down at one point, we met them. Again, the principle of inclusion. So that value, being a platform was really important to us, as was the fact that we said, "we are not yet another political party." We were a coalition, a cross-community coalition, and we had to model ourselves to reflect that, and that's why we went for two leaders: one from the Catholic nationalist background and one from the Protestant unionist background because we wanted that when people looked at us, they could see their own experience. It was not just somebody rhetorically talking about their experience, they saw people there who came from their experience, and when we got into the actual talks, again rather than sending one person to any sort of meeting, we made sure that we sent in a team of people that reflected the different community backgrounds. When we debriefed ourselves, we were able to hear from them the things that they had picked up, coming from their background. And that was really impor-

İşte böyle başladık, ancak o zamanki düşüncelerimizle ilgili birkaç şey eklemek istiyorum. Öncelikle, halihazırda var olan diğer tüm partiler gibi başka bir siyasi parti olmak istemedik. Bu yüzden kendimize bir parti yerine koalisyon dedik, çünkü biz farklıydık. Biz gerçekten bir sosyal hareket gibiydik ve bir koalisyon olarak, halihazırda diğer siyasi partilere üye olan kadınların insan hakları, eşitlik ve kapsayıcılık ilkelerimize imza atmaya hazır olmaları halinde koalisyona da üye olabileceklerini söyledik. Yani çifte üyeliğe sahip olabilirdiler, bizim için bir sakıncası yoktu. Bazı açılardan kadın siyasi derneği ile parti arasında bir aracı olduk. Yaptığımız ikinci şey, tarım bakanı ya da başka bir şey olmayacağımızı, bunu barış süreci üzerinde bir etki yaratmak için kurduğumuzu, hükümette yer edinmek ya da yasa yapmak istemediğimizi söylemekti. Dolayısıyla, detaylı politikaların ayrıntılarına odaklanmak yerine, enerjimizi harcadığımız şey temel değerler üzerinde anlaşmaya varmaktı. İşte o zaman insan hakları, eşitlik ve kapsayıcılık değerleri devreye girdi. Sendikal hareketlerde ve kadın toplulukları hareketlerinde yaptığımız çalışmalardan öğrendik ki, siyasi mahkumlar veya şiddet mağdurları hakkında nasıl bir pozisyon alacağınıza veya kiminle konuşup kiminle konuşmayacağınıza dair küçük ayrıntılara odaklanırsanız, o zaman parçalanmaya başlıyorsunuz çünkü insanlar küçük ayrıntılara, üçüncü bölüm A paragrafında ne olduğuna çok takılırlar. Sanırım belgeselde bahsedilmişti, hatırlayamıyorum, karşılaştığımız ilk sorunlardan biri insan hakları konusundaki görüşümüzün sorgulanmasıydı çünkü İngiltere'de hapiste olan genç bir kadının annesi bize geldi. Çocuğu Cumhuriyetçi bir bombalama olayına karışmıştı. Bize geldi ve kızının yedi aylık hamile olduğunu, defalarca çıplak aramaya maruz kaldığını ve Kadın Koalisyonu'nun bu konuda sesini yükseltmesini istediğini söyledi. Biz toplumlar arası bir partiydik ve bu olay üyelerimizi bölebilirdi. Ancak, insan hakları ilkelerimize geri döndük, bu konuda bir tartışma yaptık ve üyelerimizden birini, aslında Protestan Birlikçi toplumdan gelen bir kadın tıp doktorunu, cezaevine gitmesi ve durumu incelemesi için göndermeye karar verdik. Jane çıkıp bunun bir insan hakları ihlali olduğunu söyledi ancak Protestan

tant, it actually helped us in negotiations. Issue like decommissioning paramilitary weapons, reform of our police force or release of political prisoners are all difficult issues that were potentially splitting our already very divided community. When we had our internal coalition discussions, we heard the fears and the hopes of people from the republican background, from the unionist background, before we went into talks with the parties that represented people from those communities. So, we were forewarned about some of the issues that will come up and, I suppose thinking about it, the actual experience of the negotiations.

The other thing that we found was that elected politicians, established elected politicians, rarely feel that they can ask questions, they always need to have the answers rather than ask questions. They see asking questions as a weakness, but we were going in as outsiders. So, we were more than happy to ask questions, and when we asked questions, what we found was that the answers sometimes were what was expected but perhaps there was a nuance, a slightly different way of looking at something, that the established politicians did not pick up, because when they were in negotiations, they were putting down their demands, they were asserting their views of what they needed but they wouldn't actually actively hear what the other people were saying. They were too busy rehearsing their responses, and their replies, rather than actively listening. And as outsiders, we were coming in and trying to do that active listening and then going back to the other parties and saying well yes David Trimble or Seamus Mallon from the nationalist party did say that, but they also said something else that perhaps would be worth exploring. And that was one of the things that George Mitchell, who was the chair during the peace talks, always sort of said that the Women's Coalition was almost like the glue in terms of picking up something that might actually bridge some of those divisions.

In terms of the actual agreement, I suppose there are a number of points, with the benefit of hindsight. During the negotiations, what the coalition was able to do was to bring in a broader range of issues into the peace talks. Another matter was about how Northern Ireland

toplumundan bir tıp doktoru olarak bunu söylemesi, Cumhuriyetçi ya da Milliyetçi bir arka plana sahip birini göndermiş olmamızdan çok daha fazla etki yarattı. Yani, temelde topluluklar arası bir parti olduğumuz gerçeğini, bu arka plandan gelen insanların söylemesi beklenmeyecek konuları gündeme getirmek için kullandık.

Benzer şekilde, Cumhuriyetçi hareket Sinn Fein, IRA ateşkesleri bir süreliğine bozulduğu için görüşmelerden dışlandığında, kapsayıcılık ilkemiz nedeniyle neler olup bittiği konusunda onları bilgilendirmek için perde arkasında gidip onlarla görüştük. Protestan Birlikçi Parti ateşkesin bir noktada bozulması nedeniyle dışlandığında onlarla görüştük. Yine kapsayıcılık ilkesi. Dolayısıyla bu değer, bir platform olmak bizim için gerçekten önemliydi, aynı zamanda "biz başka bir siyasi parti değiliz" dememiz de önemliydi. Biz bir koalisyon olduk, toplumlar arası bir koalisyon ve kendimizi bunu yansıtmak şeklinde modellemeliydik; dolayısıyla iki lider seçtik: biri Katolik milliyetçi arka plana sahip, diğeri Protestan-Birlikçi; zira insanların bize baktıklarında kendi deneyimlerini görebilmelerini istedik. Sadece retorik olarak kendi deneyimlerinden bahseden birilerini değil, bizzat kendi deneyimlerinden gelen insanları gördüler ve asıl görüşmelere başladığımızda, yine herhangi bir toplantıya tek bir kişi göndermek yerine, farklı topluluk geçmişlerini yansıtan insanlardan oluşan bir ekip göndermeye özen gösterdik. Kendimizi sorguladığımızda, onlardan kendi geçmişlerinden gelen şeyleri duyabildik. Ve bu gerçekten önemliydi, müzakerelerde bize yardımcı oldu. Paramiliter silahların bırakılması, polis gücümüzde reform yapılması ya da siyasi tutukluların serbest bırakılması gibi konular, zaten çok bölünmüş olan toplumumuzu potansiyel olarak daha da bölen zor meselelerdi. İç koalisyon görüşmelerimizi yaparken, bu topluluklardan insanları temsil eden partilerle görüşmelere başlamadan önce, Cumhuriyetçi ve Birlikçi arka plana sahip insanların korkularını ve umutlarını dinledik. Dolayısıyla, karşımıza çıkacak bazı konular hakkında önceden uyarılmıştık ve sanırım bunu düşününce, müzakerelerin gerçek deneyimi de ortaya çıktı.

Keşfettiğimiz bir diğer şey de, seçilmiş politikacıların, yerleşik seçilmiş politikacıların, nadiren soru sorabileceklerini düşündükleri,

was going to be ruled. In other words, they [negotiating parties] were interested in power, and who would hold the power, and what power would they have, and they saw power almost like a cake. The thinking was, if this party gets a bigger slice, then automatically our party would get a smaller slice. And we were trying to say look power can be distributional, it cannot be just something that is command and control, it can be something that can be distributed at different levels to bring more people into a sense of ownership of a peace process. Because in a situation, as you know yourselves probably, where there is a protracted violent conflict, a lot of people become involved in civil society organisations rather than go into politics like in other societies. So, politics become very narrow, and we had that in Northern Ireland. People sort of said oh well it's very divisive, it's very aggressive, it's very oppositional, it's not going anywhere, we're not getting anywhere, so get involved in the business community, in the agriculture movement, in the social movement, whatever else. So again what we were trying to do was to sort of say what we need to do is actually draw on the insight and experiences of this broader group of people. One of the things that we put into the agreement was the idea of an advisory civic forum which actually was set up for two years, but the

Participants listening to speaker Avila Kilmurray.

Katılımcılar konuşmacı Avila Kilmurray'i dinliyor.

soru sormak yerine her zaman cevaplara sahip olmaları gerektiğini hissettikleriydi. Soru sormayı bir zayıflık olarak görüyorlar ama biz dışarıdan biri olarak katılıyorduk. Bu nedenle soru sormaktan çok memnunduk ve soru sordüğümüzda, cevapların bazen beklenen cevaplar olduğunu, ancak belki de yerleşik politikacıların anlamadığı bir nüans, bir şeye bakmanın biraz farklı bir yolu olduğunu gördük. Çünkü müzakerelerde taleplerini ortaya koyuyorlardı, neye ihtiyaç duyduklarına dair görüşlerini ileri sürüyorlardı ama aslında diğer insanların ne söylediğini aktif olarak duymuyorlardı. Aktif olarak dinlemek yerine cevaplarını ve yanıtlarını prova etmekle meşguldüler. Biz de dışarıdan gelenler olarak gelip bu aktif dinlemeyi yapmaya çalışıyorduk ve sonra diğer partilere geri dönüp evet David Trimble ya da milliyetçi partiden Seamus Mallon bunu söyledi ama belki de keşfetmeye değer başka bir şey daha söylediler diyorduk. Barış görüşmeleri sırasında başkanlık yapan George Mitchell'in her zaman söylediği şeylerden biri de Kadın Koalisyonu'nun bu bölünmelerden bazılarına gerçekten köprü olabilecek bir şeyler bulma açısından neredeyse bir tutkal gibi olduğuydu.

Asıl anlaşmayla ilgili olarak, geriye dönüp baktığımda bazı meseleler olduğunu görüyorum. Müzakereler sırasında koalisyonun yapabildiği şey barış görüşmelerine daha geniş bir yelpazede konuları dahil etmek olmuştur. Bir diğer konu da Kuzey İrlanda'nın nasıl yönetileceği ile ilgiliydi. Başka bir deyişle, onlar [müzakere eden taraflar] iktidarla, iktidarı kimin elinde tutacağıyla ve hangi güce sahip olacaklarıyla ilgileniyorlardı ve iktidarı neredeyse bir pasta gibi görüyorlardı. Düşünce şuydu: Eğer bu parti daha büyük bir dilim alırsa, otomatik olarak bizim partimiz de daha küçük bir dilim alacaktır. Biz de şunu söylemeye çalışıyorduk: güç dağıtılabilir, sadece komuta ve kontrol edilen bir şey olamaz, daha fazla insanın barış sürecini sahiplenmesini sağlamak için farklı düzeylerde dağıtılabilen bir şey olabilir. Çünkü sizin de muhtemelen bildiğiniz gibi, uzun süreli şiddetli çatışmaların yaşandığı bir durumda, pek çok insan diğer toplumlarda olduğu gibi siyasete girmek yerine sivil toplum örgütlerine dahil olur. Dolayısıyla siyaset çok dar bir

established political parties hated it because again they really feared any sense that anybody else would have any role in decision-making other than them. And the line they intended to take was, we are back, we are in control so the rest of you, you can go home, thank you for what you have done in the past but back in your box. When that happens, you lose a whole layer of support for working through some of the difficult issues that still have to be implemented, flowing out of a peace settlement.

The other learning point I suppose from that process of negotiation was we have the big set negotiation pieces between the political parties but actually a huge amount of power lies with the draft people, the people that were actually holding the pen. Looking back at it again, the actual terminology that has been put in the agreement is crucial. When it comes to implementation, that is what will be used. I remember talking to the Philippines negotiators over the peace talks, and they sort of say that there was a young woman lawyer who was a draft person who was absolutely crucial in terms of what emerged in that agreement. So, looking at the terminology that is put into an agreement is crucial. And in the negotiations, I remember I was ending up very frustrated because on one side, people were talking about vision and the sort of society that we wanted to see and big ideas, and on the other side, the unionist party kept talking about paragraph 2 subsections 3, saying what's the word there. I remember talking to Roelf Meyer from South Africa, one of the negotiators with Cyril Ramaphosa, and saying look I never thought there were cultural differences between our communities in Northern Ireland, but actually watching these negotiations I came to think that there is. He laughed at me, and he said no Avila, what you are seeing is the parties and the negotiators who are coming in from the outside and never have had power, being able to think in terms of the big ideas and the type of society they would like to see and then work back as to how they would get there. He said people who are looking at the micro details are the people who had the power and have been asked to compromise and give some of that power up in the negotiations. So, they need to know exactly

alana sıkışır ve biz bunu Kuzey İrlanda'da yaşadık. İnsanlar bir nevi "bu çok bölücü, çok agresif, çok muhalif, hiçbir yere gitmiyor, hiçbir yere varamıyoruz, bu yüzden iş dünyasına, tarım hareketine, sosyal harekete ya da başka bir şeye dahil olun" dediler. Dolayısıyla yapmaya çalıştığımız şey, aslında bu daha geniş insan grubunun içgörü ve deneyimlerinden faydalanmamız gerektiğini söylemekti. Anlaşmaya koyduğumuz şeylerden biri de, aslında iki yıllığına kurulan bir danışma sivil forumu fikriydi, ancak yerleşik siyasi partiler bundan nefret etti çünkü yine kendilerinden başka herhangi birinin karar alma sürecinde herhangi bir rolü olacağından gerçekten korkuyorlardı. İzlemeye niyetlendikleri çizgi şuydu: Biz geri döndük, kontrol bizde, geri kalanınız evinize gidebilirsiniz, geçmişte yaptıklarınız için teşekkür ederiz ama kutunuza geri dönün. Bu gerçekleştiğinde, bir barış anlaşmasından doğan ve hala uygulanması gereken bazı zor meseleler üzerinde çalışmaya yönelik desteğin tamamını kaybedersiniz.

Sanırım bu müzakere sürecinden öğrendiğim bir diğer husus da siyasi partiler arasında büyük müzakere parçalarına sahip olduğumuz ama aslında gücün büyük bir kısmının taslağı hazırlayanlarda, yani kalemi tutanlarda olduğuydu. Tekrar dönüp baktığımızda, anlaşmaya konulan gerçek terminoloji çok önemli olduğunu görüyorum. Uygulama söz konusu olduğunda, kullanılacak olan şey budur. Barış görüşmeleri sırasında Filipinli müzakerecilerle konuştuğumu hatırlıyorum, genç bir kadın avukatın taslağı hazırlayan kişi olduğunu ve bu anlaşmanın ortaya çıkmasında kesinlikle çok önemli bir rol oynadığını söylemişlerdi. Dolayısıyla, bir anlaşmaya konulan terminolojiye ve ifadelere bakmak çok önemlidir. Müzakereler sırasında çok hayal kırıklığına uğradığımı hatırlıyorum çünkü bir tarafta insanlar vizyondan, görmek istediğimiz toplum türünden ve büyük fikirlerden bahsederken diğer tarafta Birlikçi parti sürekli 2. paragrafın 3. alt bölümünden bahsediyor ve buradaki kelimenin ne olduğunu soruyordu. Cyril Ramaphosa'nın müzakerecilerinden biri olan Güney Afrikalı Roelf Meyer ile konuştuğumu ve Kuzey İrlanda'daki toplumlarımız arasında kültürel farklılıklar olduğunu hiç düşünmediğimi söylediğimi hatırlıyorum, ama aslında

what they are signing up to. He said the exact same thing happened in South Africa, between the National Party and the ANC. That is again something that needs to be taken account of.

Looking further at what we could have done differently, we did not pay enough attention to implementation, to the implementation timetable and process. And consequently, whenever there was a problem in terms of the implementation of our agreement, and there was, and there is, we did not have a framework for working that through. Things became very problematic and actually we could ideally have nipped in the bud by being conscious of them and dealing with them earlier. The last point I think that I talked in terms of some of the issues coming out of the negotiations was a lack of attention to how the Good Friday/Belfast Agreement would be spun in different communities, the narratives that would be created. The republican side perhaps made some of the biggest compromises in terms of their previous position, but with the narrative that was created they spun the Good Friday Agreement as a win for them. On the other hand, the unionist side, who actually had a consolidation of Northern Ireland, spun it as a loss for them, because they were trying to get more compromises out of the British government. When you spin something as a loss, over an extended period of time, surprise, surprise, your electorate starts saying we were sold down the river, we did not get anything out of this, and the tide of history is moving against us. So how a narrative around an agreement is framed is really important and ideally if you can get a shared narrative, it actually keeps the momentum of a peace agreement, of a peace settlement.

I am conscious of the time, I will just perhaps end by talking a little bit about what was happening on the broader movements outside of the coalition, and that again was very important because the coalition was only one manifestation of women's activism. The other really important manifestation was the continuing role of the locally based women's groups. The coalition made a point of feeding back information as much as possible, to all those groups across our sectarian divides because they were the people on the ground.

da bu müzakereleri izlerken öyle olduğunu düşünmeye başladım. Bana güldü ve hayır Avila dedi, gördüğün şey dışarıdan gelen ve hiç iktidara sahip olmamış taraflar ve müzakereciler büyük fikirler ve görmek istedikleri toplum türü açısından düşünebiliyorlar ve sonra oraya nasıl ulaşacakları konusunda çalışıyorlar. Mikro detaylara bakan insanların, güce sahip olan ve müzakerelerde bu gücün bir kısmından taviz vermeleri ve vazgeçmeleri istenen insanlar olduğunu söyledi. Dolayısıyla neye imza attıklarını tam olarak bilmeleri gerekiyor. Aynı şeyin Güney Afrika'da Ulusal Parti ve ANC arasında da yaşandığını söyledi. Bu da yine dikkate alınması gereken bir husus.

Daha farklı ne yapabiliirdik diye baktığımızda, uygulamaya, uygulama takvimine ve sürecine yeterince önem vermediğimizi görüyoruz. Sonuç olarak, ne zaman anlaşmamızın uygulanmasıyla ilgili bir sorun çıkarsa, ki çıktı ve çıkıyor, bunu çözmek için bir çerçevemiz yoktu. İşler çok sorunlu bir hal aldı ve aslında bunların bilincinde olup daha önce ele alsaydık ideal bir şekilde bu sorunların önüne geçebilirdik. Müzakerelerde ortaya çıkan bazı sorunlarla ilgili olarak değindiğim son nokta, Hayırlı Cuma/Belfast Anlaşması'nın farklı topluluklarda nasıl yorumlanacağına, yaratılacak anlatılara dikkat edilmemesiydi. Cumhuriyetçi taraf belki de önceki pozisyonlarından en büyük tavizleri verdi ancak yaratılan anlatı ile Hayırlı Cuma Anlaşması'nı kendileri için bir kazanım olarak yorumladılar. Öte yandan, Kuzey İrlanda'nın konsolidasyonunu sağlamış olan Birlikçi taraf ise, İngiliz hükümetinden daha fazla taviz koparmaya çalıştıkları için bunu kendileri için bir kayıp olarak yorumladılar. Siyasi parti olarak bir durumu uzun süreler boyunca kayıp olarak konumlandığınızda seçmeniniz de böyle hisseder, bundan hiçbir şey elde edemediklerini ve tarihin akışının onlara karşı ilerlediğini söylemeye başlar. Dolayısıyla bir anlaşmaya ilişkin anlatının nasıl çerçeveslendiği gerçekten önemlidir ve ideal olarak ortak bir anlatı elde edebilirsiniz, bu aslında bir barış anlaşmasının, bir barış çözümünün ivmesini korur.

Zamanın geçtiğinin farkındayım, belki de koalisyonun dışındaki daha geniş hareketlerde neler olup bittiğinden biraz bahsederek

Sometimes when you get into negotiations, the negotiations take all of the oxygen, of time and energy but it is important to keep lines of communication open with the broader movement of people on the ground, because the community activists on the ground are your early warning signals. They pick up local communities' concerns, local community red lines, the fact that local communities may feel excluded, may feel that there are deals being done behind their back, and the fact that there are spoilers in those communities who actually don't want to see an agreement happening. It's important rather than letting those rumours spread to actually be aware of what those rumours are, and get out, and deal with them before they become a sort of common sense. But the other thing that those local community activists were able to do is that they were able to build relationships of trust across differences because they were making connections between communities other than their own. They were doing it not as politicians but as people who were active on the ground, what we now call everyday peace indicators. The fact that those communities that had suffered the most in the conflict were able to sort of say look you know, not only did we have the most deaths, the most imprisonments, but actually we also have the biggest challenges of the highest rates of unemployment, of the lack of inward investments and so forth. So that was really important in terms of actually sort of making sure that those issues were being reflected back into the peace talks.

So really I suppose just in conclusion, I like to see our process almost like a triangle, at the base were those local activists that were so important, in the middle were those institutions that could reach out to people (things like the trade unions movements and structures, things like some of the institutions, some of the churches, and different institutions), and then at the apex the elected politicians and the ongoing negotiations. So perhaps if I leave it there, and then perhaps if there are any questions or comments, I am happy to respond to those.

bitireceğim. Bu yine çok önemliydi, çünkü koalisyon kadın aktivizminin sadece bir tezahürüydü. Diğer önemli bir tezahür ise yerel bazlı kadın gruplarının devam eden rolüydü. Koalisyon, mezhepsel ayrımlarımızın ötesindeki tüm bu gruplara mümkün olduğunca çok bilgi aktarmaya özen gösterdi çünkü sahadaki insanlar onlardı. Bazen müzakerelere girdiğinizde, müzakereler tüm oksijeni, zamanı ve enerjiyi alır, ancak sahadaki daha geniş insan hareketiyle iletişim hatlarını açık tutmak önemlidir, çünkü sahadaki topluluk aktivistleri sizin erken uyarı sinyallerinizdir. Yerel toplulukların endişelerini, yerel toplulukların kırmızı çizgilerini, yerel toplulukların kendilerini dışlanmış hissedebileceklerini, arkalarından iş çevrildiğini düşünebileceklerini ve bu topluluklarda aslında bir anlaşmanın gerçekleştiğini görmek istemeyen bozguncular olduğunu tespit ederler. Bu söylentilerin yayılmasına izin vermek yerine, bu söylentilerin ne olduğunun farkında olmak, bunları ortaya çıkarmak ve bir tür yaygın kanı haline gelmeden önce bunlarla ilgilenmek önemlidir. Ancak bu yerel toplum aktivistlerinin yapabildikleri bir diğer şey de farklılıklar arasında güven ilişkileri kurabilmeleri idi çünkü kendi toplulukları dışındaki topluluklar arasında bağlantılar kuruyorlardı. Bunu politikacılar olarak değil, sahada aktif olan insanlar olarak yapıyorlardı, şimdi buna gündelik barış gösterge-leri diyoruz. Çatışmalardan en çok zarar gören topluluklar, bakın sadece en çok ölüm, en çok hapis değil, aynı zamanda en yüksek işsizlik oranları, iç yatırım eksikliği ve benzeri en büyük zorluklara da sahibiz diyebildiler. Dolayısıyla bu konuların barış görüşmelerine yansıtılmasını sağlamak açısından bu gerçekten önemliydi.

Sonuç olarak, sürecimizi neredeyse bir üçgen gibi görüyorum. Tabanda çok önemli olan yerel aktivistler, ortada insanlara ulaşabilecek kurumlar (sendikal hareketler ve yapılar, bazı kurumlar, bazı kiliseler ve muhtelif başka kurumlar) ve en tepede de seçilmiş politikacılar ve devam eden müzakereler. Sözlerime burada son vereceğim; herhangi bir soru veya yorum varsa, bunlara cevap vermekten mutluluk duyarım.

Questions & Answers

Esra Elmas: Thank you very much Avila. So, I would like to start with my question. I listened to you several times and of course, I am familiar with the Northern Ireland process. But still, there is one point I am wondering. As you said in your speech, you called it small politics. Northern Ireland women knew which topics they disagreed on but not on those they agreed on. You came together on topics that you agreed on, you could have been unionist or loyalist, but you came together. This sounds lovely, but I am curious how you could implement this. As we have seen in the movie, the violence was ongoing, but you kept meeting. A similar process took place in Turkey, despite the goodwill they have tried to come together for certain goals, but sometimes bigger politics means people leave the table. So, my question is how did you do this?

Participant: *Both in the movie and your speech, you talked about the importance of trade unions. I was a trade unionist for 25 years. People who are working for labour rights, even if they come from different backgrounds, can easily come together for the solution of economic problems, they don't care about their ethnicity or political backgrounds. I have seen this a long time ago in a strike when the headscarf problem was prominent. I saw women, with and without headscarves, coming together and striking, resisting, marching together. What was underlying them was worker unity, every year they attended International Labour Organisation meetings, and they had common economic and social aspirations and solutions. And there is another point in the trade unions, collective negotiations and bargaining. These were very valuable experiences and as politicians we failed to capitalise on such experiences and failed to see the importance of this.*

Avila Kilmurray: Thank you very much. In terms of coming together, we were divided in terms of geography, community, and poli-

Sorular & Cevaplar

Esra Elmas: Çok teşekkür ederim Avila. Ben soruyla başlamak istiyorum. Sizi birkaç kez dinledim ve tabii ki Kuzey İrlanda sürecine aşinayım. Ama yine de merak ettiğim bir nokta var. Konuşmanızda da söylediğiniz gibi siz buna küçük siyaset dediniz. Kuzey İrlandalı kadınlar hangi konularda anlaşamadıklarını biliyorlardı ama hangi konularda anlaşabildiklerini bilmiyorlardı. Üzerinde anlaştığınız konularda bir araya geldiniz, Birlikçi ya da Cumhuriyetçi olabilirdiniz ama bir araya geldiniz. Bu kulağa hoş geliyor ama bunu nasıl uygulayabildiğinizi merak ediyorum. Filmde de gördüğümüz gibi şiddet devam ediyordu ama siz görüşmeye devam ettiniz. Türkiye'de de benzer bir süreç yaşandı, iyi niyete rağmen belli hedefler için bir araya gelmeye çalıştılar ama bazen daha büyük politikalar, insanların masadan kalkması anlamına geliyor. Peki, benim sorum şu: bunu nasıl yaptınız?

Katılımcı: *Hem belgeselde hem de konuşmanızda sendikaların öneminden bahsettiniz. Ben 25 yıl sendikacılık yaptım. İşçi hakları için çalışan insanlar, farklı geçmişlerden gelseler bile, ekonomik sorunların çözümü için kolayca bir araya gelebiliyorlar, etnik kökenlerine ya da siyasi geçmişlerine bakmıyorlar. Bunu uzun zaman önce, başörtüsü sorununun öne çıktığı dönemde yapılan bir grevde görmüştüm. Başörtülü ve başörtüsüz kadınların bir araya gelip grev yaptıklarını, direndiklerini, birlikte yürüdüklerini gördüm. Bunların altında yatan şey işçi birliğiydi, her yıl Uluslararası Çalışma Örgütü toplantılarına katılıyorlardı; ortak ekonomik ve toplumsal istekleri ve çözümleri vardı. Ve sendikalarda bir başka husus daha vardı, toplu görüşmeler ve pazarlıklar. Bunlar çok değerli deneyimlerdi; biz politikacılar olarak bu deneyimlerden faydalanmayı başaramadık ve bunun önemini göremedik.*

Avila Kilmurray: Çok teşekkür ederim. Biz de bir araya gelme konusunda coğrafi, toplumsal ve siyasi olarak bölünmüştük ve bazı durumlarda aramızda "barış duvarları" adı verilen somut duvarlar

tics, and in some cases, we had peace walls between each other. So, there were challenges to bring women together from those divisions. There was a really important organisation set up quite low-key, that worked all the way through the violence of the 80s and the 90s, called the Women's Day Information Network. There were already women meeting in their own communities but only talking to women who had a similar experience which reinforced the conflict. Women were curious about women of other communities, and we realised women from both sides had concerns about the same topics so why not bring them to the same location to discuss that? Very often the politicians were divisive, serving to divide people.

Women wanted to see what they were getting, and they were conscious of the fact that there was big government policy coming in. It was the period of Thatcher as prime minister, so there was a lot of poverty. And women on both sides were concerned about the impact on their communities and their families. The Women's Information Network, on the last Friday of every month, brought women from different sides together with facilities for childcare. This was only for the morning. We would ask women what they wanted to talk about, and then we would discuss. Largely this was about welfare benefits, health services, etc. They would discuss these. But what we found was, one of the important things was to maintain the continuity. There would be political violence, but these meetings would still go ahead no matter what was happening on any side even with a small turnout. If they stopped it for one bombing by one side, there would be questions of why you didn't stop it when the loyalists bombed something, questioning their neutrality. You had to maintain the discussions at the pace that women felt comfortable with. Also, we did not have a pre-set program/agenda, we let participants lead everything. Sometimes with these internationally funded peace programmes, somebody from outside comes in with a preset programme of what people have to consider, but that doesn't work because people, let alone women, will only work at a pace they are comfortable with otherwise they will stay at home.

Participants during the discussion.

Tartışma sırasında katılımcılar.

vardı. Dolayısıyla, kadınları bu bölünmeleri aşarak bir araya getirmek yer yer zor olabiliyordu. 80'li ve 90'lı yıllardaki şiddet olayları boyunca faaliyet gösteren, Kadınlar Günü Bilgi Ağı adında, oldukça gösterişsiz bir şekilde kurulmuş fakat gerçekten önemli işler yapan bir kuruluş vardı. Kadınlar zaten kendi toplulukları içinde buluşuyorlardı ama sadece çatışmayı pekiştiren, kendilerine benzer deneyimleri olan kadınlarla konuşuyorlardı. Kadınlar diğer topluluklardaki kadınları merak ediyordu ve biz de her iki taraftan kadınların aynı konularla ilgili endişeleri olduğunu fark ettik, o halde neden onları aynı yerde bir araya getirip tartışmayalım, dedik. Politikacılar çoğu zaman bölmeye yönelik bir tavır takınıyor, insanları birbirlerinden ayrı tutmaya hizmet ediyorlardı.

Kadınlar ne elde ettiklerini görmek istiyorlardı ve büyük bir hükümet politikası uygulandığının bilincindeydiler. Thatcher'ın başbakan olduğu dönemdi, dolayısıyla çok fazla yoksulluk vardı. Ve her iki taraftaki kadınlar da bu durumun toplulukları ve aileleri üzerindeki etkilerinden endişe duyuyorlardı. Kadın Bilgilendirme Ağı, her ayın son cuma günü, farklı taraflardan kadınları çocuk bakımı imkanları sunarak bir araya getiriyordu. Bu sadece sabah içindi. Kadınlara ne hakkında konuşmak istediklerini soruyor ve ardından tartışıyorduk. Bu çoğunlukla sosyal yardımlar, sağlık hizmetleri vs. ile ilgiliydi. Bunları tartışıyorlardı. Ama önemli olan şeylerden birinin sürekliliği ko-

We found out that during coffee, informal times, women did talk to each other informally about what was happening in their communities and their fears. There were women who were relatives of political prisoners. This was humanising the other side (contrary to high-level politicians who were demonising the other side). It made the building of relationships easier. At one point there was a nasty shooting, the mother of one person killed was talking to the sister of one of the shooters. It was a small society, and the pain felt could not be sharper. And I know you are working in a slightly larger society, but you can still do that sort of work regionally, over certain localities. One of the important things about the Women's Information Network was one woman who was the coordinator to check who was not turning up and go see them to find out the reasons for their absence. Was it the time? Were there threats from local paramilitaries? Were they uncomfortable with topics of conversation? You needed somebody with an eye on the dynamics of what was happening and enough sensitivity to act on that.

The other point I will say is the importance of having an organisation that networks. So, you have a different, single issue, single identity women's organisations but you also have organisations that have a role of actually intentionally looking for opportunities to bring people together, and we had a number of those. We had about 10 women's centres in Northern Ireland that were set up in single identity areas, but they established a women's support network to bring them together, because you need to maintain a space for conversation. Some of those did look at political issues, sometimes through the prism of bringing in speakers from different conflict societies. We used the case study of South Africa a huge amount, as obviously during the 90s it was the one case making progress. We found on divisive issues people are more willing to talk about divisions on a broader scale. Then, with good facilitation, it can be brought back to issues on a local level.

But also, to make sure that you aren't just talking to those people that are already in favour of peace, you have to also be inclusive, otherwise you won't get anywhere. We had women talking to those

rumak olduğunu gördük. Siyasi şiddet olayları gerçekleşirdi, ancak bu toplantılar herhangi bir tarafta ne olursa olsun, az bir katılımı bile devam ederdi. Eğer bir tarafın bombalaması nedeniyle toplantıyı durdururlarsa, Kraliyetçiler bir şey bombaladığında neden etkinliklere ara vermediniz diye sorulacak ve tarafsızlıkları sorgulanacaktı. Tartışmaları kadınların kendilerini rahat hissettikleri bir hızda sürdürmek zorundaydınız. Ayrıca, önceden belirlenmiş bir programımız/gündemimiz yoktu, her şeyi katılımcıların yönetmesine izin verdik. Bazen bu uluslararası finansmanlı barış programlarında, dışarıdan birileri insanların neleri göz önünde bulundurması gerektiğine dair önceden belirlenmiş bir programla gelir, ancak bu işe yaramaz çünkü insanlar, hele de kadınlar, yalnızca rahat ettikleri bir hızda çalışırlar, aksi takdirde evde kalırlar.

Kahve içerken, bu samimi molalarda, kadınların birbirleriyle topluluklarında olup bitenler ve korkuları hakkında kişisel olarak konuştuklarını öğrendik. Siyasi mahkumların yakınları olan kadınlar da vardı. Bu, bir tarafın gözünde diğer tarafı insanileştiriyordu (diğer tarafı şeytanlaştıran üst düzey politikacıların tam tersine). Bu da ilişkilerin kurulmasını kolaylaştırdı. Bir noktada kötü bir silahlı saldırı oldu, öldürülen bir kişinin annesi, tetikçilerden birinin kız kardeşiyle konuşuyordu. Küçük bir toplumdur Kuzey İrlanda ve hissedilen acı daha keskin olamazdı. Sizin daha büyük bir toplumda yaşadığınızı ve çalıştığınızı biliyorum, ancak yine de bu tür çalışmalarını bölgesel olarak, belirli yerler üzerinden yapabilirsiniz. Kadın Bilgi Ağı ile ilgili önemli şeylerden biri, koordinatör olan bir kadının kimlerin gelmediğini kontrol etmesi ve gelmeme nedenlerini öğrenmek için onları görmeye gitmesiydi. Sorun zaman mıydı? Yerel paramilitar güçlerden gelen tehditler mi vardı? Konuşulan konulardan mı rahatsız oluyorlardı? Olan bitenin dinamiklerini bilen ve buna göre hareket edecek kadar duyarlı birine ihtiyacımız vardı.

Söyleyeceğim diğer bir husus ise ağ kuran bir kuruluşa sahip olmanın önemidir. Yani, farklı, tek sorunlu, tek kimlikli kadın örgütleriniz olur ama aynı zamanda insanları bir araya getirmek için gerçekten kasıtlı olarak fırsatlar arayan örgütleriniz de olur; biz bunlardan birçoğuna sahiptik. Kuzey İrlanda'da tek kimlikli bölgelerde kurulmuş yaklaşık

close to combatants. Instead of just saying to give up violence, you have to suggest actual political alternatives. Because otherwise people say you are preaching but have no solutions. It was constant, slow progressing and small impact, but it needed continuity and people that had an element of trust that people could listen and hear what people of different sides were saying. This fed into the Women's Coalition.

On the trade union movement, I was the first women's officer for the amalgamated transport and general workers unions, a big general union, which was based in the UK but covered the whole island of Ireland because it was a pre-partition, early union. I worked with mainly unionist Protestant women, but what I found important was that the Trade Union movement gave, if you like, an accepted framework for people to come together. The union belonged to the members, and they were comfortable with the framework. When people are comfortable, it is easier to raise issues. For example, yes, we are united in wage claims and women being treated equally in the workforce (although I did have to have negotiations with male members over that). My other role was around equality issues across our membership, we had shop floor organisers that were being shot by armed groups. We were able to use Trade Union structures to discuss violence and the security of our members as well as the conditions that led to our members being shot by different people. We couldn't stay away from the macro political issues, that didn't mean the union had to make large sweeping political claims as to their loyalty, but it did mean that we had to look at the grievances that were causing this situation and see what we could do about it. And the benefit the union had alongside skills of organising and negotiation is that we had a really good education department. And the education department brought members together anyway, over a whole range of skills training. It had the ability to bring people together across different workplaces and different community backgrounds. The other thing I was involved in when I was in the union, was we found that there was quite a lot of intimidation, sectarian intimidation, in the workplace and we went and set up an anti-intim-

10 kadın merkezimiz vardı, ancak onları bir araya getirmek için bir kadın destek ağı kuruldu, çünkü diyalog için bir alan sağlamanız gerekir. Bunlardan bazıları, bazen farklı çatışma toplumlarından konuşmacılar getirme odağı üzerinden siyasi meselelere baktı. Güney Afrika vaka çalışmasını çok kullandık, çünkü 90'lı yıllarda ilerleme kaydeden tek vaka oydu. Bölücü konularda insanların daha geniş bir ölçekte bölünmeler hakkında konuşmaya daha istekli olduklarını gördük. Daha sonra, iyi bir kolaylaştırıcılıkla, konu yerel düzeydeki sorunlara geri getirilebilir.

Ama aynı zamanda, sadece barıştan yana olan insanlarla konuşmadığınızdan emin olmak için kapsayıcı da olmalısınız, aksi takdirde hiçbir yere varamazsınız. Savaşçılara yakın olanlarla konuşan kadınlarımız vardı. Sadece "şiddetten vazgeçin" demek yerine, gerçek siyasi alternatifler önermek zorundasınız. Çünkü aksi takdirde insanlar vaaz verdiğiniz ama çözümünüz olmadığını söyler. Bu sürekli, yavaş ilerleyen ve küçük bir etkiye sahip bir süreçti ancak sürekliliğe ve insanların farklı taraflardan insanların söylediklerini dinleyebileceklerine ve duyabileceklerine dair güven unsuruna sahip insanlara ihtiyaç duyuyordu. Bu da Kadın Koalisyonu'nu besledi.

Sendikal hareketle ilgili olarak, merkezi Birleşik Krallık'ta bulunan ancak İrlanda adasının tamamını kapsayan büyük bir genel sendika olan Birleşik Ulaştırma ve Genel İşçiler sendikasının ilk kadın sorumlusuydum çünkü bu sendika bölünme öncesi tesis edilmiş, eski bir sendikaydı. Çoğunlukla Birlikçi Protestan kadınlarla çalıştım ama önemli bulduğum şey, sendikal hareketin insanların bir araya gelmesi için kabul gören bir çerçeve sunmasıydı. Sendika üyelere aitti ve üyeler bu çerçeve konusunda rahattı. İnsanlar rahat olduğunda, sorunları dile getirmek daha kolay oluyor. Örneğin, evet, ücret talepleri ve kadınların işgücünde eşit muamele görmesi konusunda birleştik (her ne kadar bu konuda erkek üyelerle müzakereler yapmak zorunda kalsam da). Bir diğer rolüm de üyelerimiz arasındaki eşitlik meseleleriyle ilgiliydi, silahlı gruplar tarafından vurulan işyeri örgütleyicilerimiz oluyordu. Sendika yapılarını kullanarak şiddet ve üyelerimizin güvenliği konularının yanı sıra üyelerimizin farklı kişiler tarafından vurulmasına neden olan koşulları da tartışabiliyorduk. Makro siya-

idation unit. Basically, people who felt they were being intimidated could raise their concerns by making phone calls. We then had to train our officials not to ignore that because it was a minority that was being intimidated and to actually take it up with the membership and the employers to put procedures in place. In July, we had a lot of divisiveness due to Unionist holidays where people would bring in Union Jack flags, then a minority who were republicans who felt intimidated. We had representatives who negotiated for flag-free workplaces, trying to see how you could stop tensions arising that were based on divisive political situations. We also had to negotiate, in the early 1980s, we had the ten republican prisoners on hunger strike. Workers were under pressure from the republican movement to wear black armbands to work, which again marked them out. We had to negotiate to say this wasn't acceptable as it was divisive. We had to be conscious how emblems could be used to divide workers and talking that out in negotiations so that doesn't happen.

The last point on trade unions, the other mechanism we had that was really useful, that's not so strong now, we had trade councils, that were geographically based. Representatives of all the trade unions in a geographic area came together with community representatives, which enabled the concerns, which could have been British army coming into an area undertaking aggressive searches or arrests, to be raised and discussed. Then, they were looking to see how you can use the structures of the trade union movement to bring forward movements in conferences that can be then discussed at a governmental level. The value base, which we took from the trade union movement into the women's coalition, did help us in having some of those difficult conversations.

Esra Elmas: Thank you so much. Maybe I can give the floor to attendees here.

Participant: *First of all, I would like to greet all of you here. This is the fourth time I am attending a programme by DPI; it's been*

si meselelerden uzak duramazdık; bu, sendikanın sadakatine ilişkin geniş kapsamlı siyasi iddialarda bulunması gerektiği anlamına gelmiyordu, ancak bu duruma neden olan mağduriyetlere bakmamız ve bu konuda ne yapabileceğimizi görmemiz gerektiği anlamına geliyordu.

Sendikanın örgütlenme ve müzakere becerilerinin yanı sıra sahip olduğu bir avantaj da gerçekten iyi bir eğitim departmanına sahip olmamızdı. Eğitim departmanı da üyeleri bir dizi beceri eğitimi için bir araya getiriyordu. Farklı iş yerlerinden ve farklı toplumsal kesimlerden insanları bir araya getirme becerisine sahipti. Sendikadayken dahil olduğum bir diğer şey de işyerinde oldukça fazla yıldırma, mezhepsel yıldırma olduğunu tespit ettik ve bir yıldırma karşıtı birim kurduk. Temel olarak, korkutulduklarını düşünen insanlar telefonla arayarak endişelerini dile getirebiliyorlardı. Daha sonra yetkililerimizi, korkutulan bir azınlık olduğu için bunu görmezden gelmemeleri ve prosedürleri uygulamaya koymak için üyelerle ve işverenlerle gerçekten görüşmeleri konusunda eğitmek zorunda kaldık. Temmuz ayında, insanların Birleşik Krallık bayrakları getirdikleri Birlikçi bayramlar nedeniyle çok fazla bölünmüşlük yaşadık; kendilerine gözdağı verildiğini hisseden Cumhuriyetçi bir azınlık vardı. Bayraksız işyerlerine yönelik müzakerelerde bulunan temsilcilerimiz vardı ve bölücü siyasi durumlara dayanan gerginliklerin ortaya çıkmasını nasıl engelleyebileceğimizi anlamaya çalışıyorlardı. Ayrıca 1980'lerin başında açlık grevindeki on Cumhuriyetçi mahkûma yönelik de müzakere etmek zorunda kaldık. İşçiler Cumhuriyetçi hareket tarafından işe siyah koltuk takarak gelmeleri yönünde baskı altındaydı ve bu da onları işaretliyordu. Bunun bölücü olduğu için kabul edilemez olduğunu söylemek için müzakere etmek zorunda kaldık. Amblemlerin işçileri bölmek için nasıl kullanılabileceğinin bilincinde olmalıydık ve bunun gerçekleşmesi için müzakerelerde bunu konuşmalıydık.

Sendikalarla ilgili son nokta, gerçekten faydalı olan ve şu anda o kadar güçlü olmayan bir diğer mekanizmamız, coğrafi temelli ticaret konseylerimiz vardı. Bir coğrafi bölgedeki tüm sendikaların temsilcileri toplum temsilcileriyle bir araya geliyor, bu da İngiliz ordusunun bir bölgeye gelerek saldırgan aramalar veya tutuklamalar yapması gibi endişelerin gündeme getirilmesini ve tartışılmasını sağlıyordu.

many years by now. I feel like a member of the DPI family and every time I join one of your events, I learn something new. Despite the fact that this is the 3rd time I have watched this movie, every time I watch it, I am really inspired by the Women's Coalition that we see there. Also, when I look back to my country, it's always the women who always have to go beyond the grievances. Unfortunately, it's hard to understand why women are not more prominent in political spheres. Of course, there are different circumstances, conflicts, and specifically we have additional issues. Maybe we are not as lucky as you are Avila, you seem to have a sectarian issue, but you had the same religion at least. In our case, we may have the same religion but despite that we have other identities that are in conflict with one another, at least in your case it's possible to really understand what is going wrong, but in our case, it is really more difficult. Earlier the representative of a political party talked about working women, with women who were covering their head and not, and how it did not prevent them from working together. But unfortunately, it is not always the same in the political arena. The whole political scene is organised by men, and it is always women who are targeted when they try to discuss a political issue. Of course, we all agree men should not decide if a woman covers her head or not, so women should not be used as objects in these discussions or freedoms should not be presented as rewards. That's why we really need to join forces regardless of political backgrounds or parties, but it is quite difficult to take steps and sometimes we are really desperate about our own issues. These types of gatherings really inspire us, and we really learn a lot, but our political aspirations remain. Women like us, who are in politics, what kind of role should we assume in overcoming these issues? You were from different communities, you were able to join forces, what would you advise us? Do you think there is a specific duty or role of women in politics for the settlement of this kind of response?

Esra Elmas: If there is another question, we can maybe take that?

Ardından, sendikal hareketin yapılarını kullanarak konferanslarda daha sonra hükümet düzeyinde tartışılacak hareketleri nasıl öne çıkarabileceğinizi görmeye çalışıyorlardı. Sendikal hareketten kadın koalisyonuna taşıdığımız değer tabanı, bu zor konuşmalardan bazılarını yapmamıza yardımcı oldu.

Esra Elmas: Çok teşekkür ederim. Belki burada katılımcılara söz verebilirim.

Katılımcı: Öncelikle hepimizi selamlamak istiyorum. DPI tarafından düzenlenen bir etkinliğe dördüncü kez katılıyorum; uzun yıllar oldu. Kendimi DPI ailesinin bir üyesi gibi hissediyorum ve her etkinliğinin katıldığım da yeni bir şeyler öğreniyorum. Bu filmi 3. kez izliyor olmama rağmen, her izlediğimde orada gördüğümüz Kadın Koalisyonu'ndan gerçekten ilham alıyorum. Ayrıca ülkeme dönüp baktığımda, mağduriyetlerin ötesine geçmesi gerekenler hep kadınlar oluyor. Malesef kadınların siyasi alanda neden daha fazla öne çıkmadıklarını anlamak zor. Tabii ki farklı koşullar, çatışmalar var ve özellikle bizim ek sorunlarımız var. Belki sizin kadar şanslı değiliz Avila, mezhepsel bir sorunuz var gibi görünüyor ama en azından aynı dine mensuptunuz. Bizim durumumuzda aynı dine sahip olabiliriz ama buna rağmen birbiriyle çatışan başka kimliklerimiz var, en azından sizin durumunuzda neyin yanlış gittiğini gerçekten anlamak mümkün ama bizim durumumuzda bu gerçekten daha zor. Az önce bir siyasi parti temsilcisi çalışan kadınlardan, başını örten ve örtmeyen kadınlardan ve bunun birlikte çalışmalarını nasıl engellemediğinden bahsetti. Ancak ne yazık ki siyasi arenada durum her zaman aynı değil. Tüm siyaset sahnesi erkekler tarafından organize ediliyor ve siyasi bir konuyu tartışmaya çalıştıklarında hedef alınan hep kadınlar oluyor. Elbette hepimiz bir kadının başını örtüp örtmeyeceğine erkeklerin karar vermemesi gerektiği konusunda hemfikiriz, dolayısıyla kadınlar bu tartışmalarda nesne olarak kullanılmamalı ya da özgürlükler ödül olarak sunulmamalı. Bu nedenle siyasi geçmişimiz ya da partilerimiz ne olursa olsun gerçekten güçlerimizi birleştirmemiz gerekiyor, ancak

Participant: *It is both a comment and a question, thank you so much. As you know one of the most important issues for Turkey is the Kurdish Issue. That's why the Northern Ireland experience is very important, and I really enjoyed listening to you [Avila], and this is the first time I have seen this movie, I was really inspired. Now you were able to come together as women from different communities and you were able to voice a demand for peace. How were you able to put away your political or ideological positions? Because there are many obstacles posed on us by our political parties, ideology, and politicians. We may be from other political parties, and we can start discussions about peace, and this will probably have very positive effects, on the youth of the society, and maybe by starting peace talks amongst ourselves we can play a major role. For decades I've been defending these activities, since the 1990s I have been a human rights and women's activist. I have not always been a politician. I have only been a politician since 2009, in fact I consider myself a women's rights advocate rather than a politician. I really wonder now, whether women from CHP, Future, DEVA, and AK Party can come together. How would we go about that? How can we protect the Alawite youth or Kurdish Youth or any young person from this conflict? Why can't we talk about this? The big political picture over the perceptions created poses many barriers and I would really like to understand how you were able to do it. I really admire what you were able to do.*

I am sorry for taking too much of your time. To add, at the end of 1990s, we started a series of meetings called Women Coming Together for Peace with women from Diyarbakır. With women from other parts of the country, we went to Istanbul and other places. Women from all different ethnic identities, Kurdish, Turkish, etc. That was an amazing experience and then we started talking about the young soldiers and the young paramilitary group members, we brought together their families and their mothers, as a human rights organisation. Recently this has not been possible. These days we have an overly polarised system. You can't even talk about peace. The moment you utter peace, you will be called a terrorist. What would you advise really? Thank you very much.

adım atmak oldukça zor ve bazen kendi meselelerimiz konusunda gerçekten çaresiz kalıyoruz. Bu tür toplantılar bize gerçekten ilham veriyor ve gerçekten çok şey öğreniyoruz, ancak siyasi arayışlarımız devam ediyor. Bizim gibi siyasetin içinde olan kadınlar, bu sorunların üstesinden gelmek için nasıl bir rol üstlenmeliyiz? Farklı topluluklardandınız, güçlerinizi birleştirebildiniz, bize ne tavsiye edersiniz? Sizce bu tür bir sorunun çözümü için siyasette kadınların özel bir görevi ya da rolü var mı?

Esra Elmas: *Başka bir soru varsa onu da alabilir miyiz?*

Katılımcı: *Bu hem bir yorum hem de bir soru, çok teşekkür ederim. Bildiğiniz gibi Türkiye için en önemli konulardan biri Kürt Sorunu. Bu nedenle Kuzey İrlanda deneyimi çok önemli ve sizi [Avila] dinlemekten gerçekten keyif aldım ve bu filmi ilk kez izliyorum, gerçekten ilham aldım. Şimdi, siz farklı topluluklardan kadınlar olarak bir araya gelebildiniz ve barış talebini dile getirebildiniz. Siyasi ya da ideolojik pozisyonlarınızı nasıl bir kenara bırakabildiniz? Çünkü siyasi partilerimiz, ideolojimiz ve siyasetçilerimiz tarafından önümüze konulan pek çok engel var. Başka siyasi partilerden olabiliriz ve barışla ilgili tartışmalar başlatabiliriz ve bunun muhtemelen toplumun gençleri üzerinde çok olumlu etkileri olacaktır ve belki de kendi aramızda barış görüşmeleri başlatarak önemli bir rol oynayabiliriz. On yıllardır bu faaliyetleri savunuyorum, 1990'lardan beri insan hakları ve kadın aktivistiyim. Her zaman siyasetçi olmadım. Sadece 2009'dan beri siyasetçiyim, aslında kendimi bir siyasetçiden ziyade bir kadın hakları savunucusu olarak görüyorum. Şimdi gerçekten merak ediyorum, CHP'li, Gelecek'li, DEVA'lı ve AK Partili kadınlar bir araya gelebilir mi? Bunu nasıl yapabiliriz? Alevi gençleri ya da Kürt gençleri ya da herhangi bir genci bu çatışmadan nasıl koruyabiliriz? Neden bunu konuşamıyoruz? Yaratılan algılar üzerindeki büyük siyasi resim birçok engel oluşturuyor ve bunu nasıl yapabildiğinizi gerçekten anlamak istiyorum. Yapabildiklerinize gerçekten hayranım.*

Çok fazla vaktinizi aldığım için özür dilerim. Ekleme gerekirse, 1990'ların sonunda Diyarbakırlı kadınlarla birlikte Barış İçin Bir

Esra Elmas: As a matter of fact, from two very different political parties, the same question has been asked. Avila, maybe after answering these questions you can leave, and thank you for your time.

Avila Kilmurray: Okay thank you very much, there was a lot in both those questions actually. I'll try and break them down a wee bit. First of all, there was a mention about leadership and how people get involved in leadership. A couple of points about that. I think it's important to distribute leadership at different levels. I think it's important to get involved at different levels and to feel as a leader even at the smallest level, we need to expand how we see leadership. If you go into a women's group and talk to them about leadership, they'll go we're not leaders. They actually are in terms of coming across differences, but people have this view of leadership as a single strong person, not always a man, but very often. So, I think we need to expand how we see leadership, first of all, it's important that leadership is not just seen at the top elite level but also at the local level. One of the things the coalition did not have the resources to do really, was to build leadership groupings within local politics, and municipal politics which acts as a test bed, seed bed, for women to get to know how the political system works and then move up through that system. Not just looking at the high-level peace negotiations but also the regional and municipal.

The other thing I argue with leadership, is that I see leadership as a triangle, even in terms of political leadership. You've got the women who is happy to speak, to go in front of the television cameras, and shows, to speak out and be articulate. In our case that was largely Monica McWilliams. You have then the person who is the organiser, who behind the scenes makes sure that you've got a broader base of people involved, who does the phone calls to ask about organisational things. Also, during election times, you've also got the policy person who really likes thinking through issues that may divide people and the language that will bring the most people in. That's the leadership groupings that act as peer support because if it's just

Araya Gelen Kadınlar adlı bir toplantı dizisi başlattık. Ülkenin diğer yerlerinden gelen kadınlarla İstanbul'a ve başka yerlere gittik. Tüm farklı etnik kimliklerden kadınlar, Kürt, Türk vs. Bu inanılmaz bir deneyimdi ve sonra genç askerler ve genç örgüt üyeleri hakkında konuşmaya başladık, bir insan hakları örgütü olarak onların ailelerini ve annelerini bir araya getirdik. Son zamanlarda bu mümkün olmadı. Bugünlerde aşırı kutuplaşmış bir sistemimiz var. Barış hakkında konuşamıyorsunuz bile. Barış dediğiniz anda terörist ilan ediliyorsunuz. Gerçekten ne tavsiye edersiniz? Çok teşekkür ederim.

Esra Elmas: Aslında çok farklı iki siyasi partiden aynı soru soruldu. Avila, belki bu soruları cevapladıktan sonra sözlerine son verebilirsin. Bize zaman ayırdığın için çok teşekkür ederim.

Avila Kilmurray: Tamam, çok teşekkür ederim, aslında bu iki soru da çok geniş kapsamlı oldu. Dolayısıyla sorulan çeşitli soruları tek tek cevaplamaya çalışacağım. Öncelikle liderlikten ve insanların liderliğe nasıl dahil olduklarından bahsedildi. Bununla ilgili birkaç husus var. Bence liderliği farklı düzeylerde dağıtmak önemli. Farklı seviyelerde yer almak ve en küçük seviyede bile lider olduğunu hissetmek önemli, liderliği nasıl tanımladığımızı genişletmemiz gerekiyor. Bir kadın grubuna girip onlarla liderlik hakkında konuşursanız, biz lider değiliz diyeceklerdir. Aslında farklılıkların üstesinden gelme açısından öyleler, ancak insanlar liderliği tek bir güçlü kişi olarak görüyor, her zaman bir erkek değil, ama çoğu zaman öyle düşünülüyor. Bu nedenle liderlik kavramını nasıl gördüğümüzü genişletmemiz gerektiğini düşünüyorum, her şeyden önce liderliğin sadece üst düzey seçkinler düzeyinde değil, aynı zamanda yerel düzeyde de görülmesi önemlidir. Koalisyonun gerçekten yapacak kaynaklara sahip olmadığı şeylerden biri de yerel siyasette ve kadınların siyasi sistemin nasıl işlediğini öğrenmeleri ve daha sonra bu sistemde yükselmeleri için bir test yatağı, tohum yatağı görevi gören belediye siyasetinde liderlik grupları oluşturmaktır. Sadece üst düzey barış müzakerelerine değil, aynı zamanda bölgesel ve belediye düzeyindeki müzakerelere de bakmak.

seen as a strong personality because they are charismatic, articulate or something else, if something happens to that person you are left bereft. If you have those leadership groupings you can share those skills, draw on wider expertise, and draw more people in.

When you said our situation is different from yours, of course it is, all conflict situations are different, but we had an overlapping difference of people of certain religions and different political aspirations and different experiences. You had basically a Catholic nationalist republican minority in Northern Ireland whose aspirations would have been more towards a united Ireland since the state was established. Then you had a majority with the overlapping religion, Protestant and Presbyterian, with a British political aspirational identity, wanting to stay part of the UK. Our situation used to be one-third minority republican, two-thirds majority unionist, whereas now we are almost 45%/45% in terms of demography. And now a majority of under 25-year-olds are from the Catholic community. So again, we are in quite a tense situation because there is a prospect of real change at some point. That is not to say that all Catholic nationalists actually want a united Ireland or would vote for one but would have a greater tendency to look in that direction. So, we're facing fears of division and fears related to the unambiguity of what might come with a possible constitutional change. How do we deal with that, well the line that the Women's Coalition took and that many of the networking groups in the women's movement takes, is that women have a range of issues that they are concerned about in terms of women's rights, because Northern Ireland, compared to Britain or the Republic of Ireland, is dragging its heels. It's a conservative society, with a small c, and quite church dominated. 93% of our children are in segregated schools for arguments sake, either single identity Catholic schools or single identity Protestant state schools. So, we are coming from divisions that go right down in our society.

What we started talking about was we have all these parties who really are not completely, but mainly about the constitutional question, whether they're unionist pro-British or nationalist pro-Irish.

Liderlikle ilgili iddia ettiğim bir diğer konu da, siyasi liderlik açısından bile liderliği bir üçgen olarak görmemdir. Konuşmaktan, televizyon kameralarının önüne çıkmaktan, bir şeyler söylemekten ve açık sözlü olmaktan mutlu olan kadınlar var. Bizim durumumuzda bu büyük ölçüde Monica McWilliams idi. Bir de organizatör olan, perde arkasında daha geniş bir kitlenin katılımını sağlayan, organizasyonla ilgili konuları sormak için telefon görüşmeleri yapan bir kişi var. Ayrıca, seçim zamanlarında, insanları bölebilecek konular ve en çok insanı bir araya getirecek dil üzerinde düşünmeyi gerçekten seven politika sorumlusu da vardır. Bu liderlik grupları akran desteği olarak işlev görür çünkü karizmatik, konuşkan ya da başka bir şey olduğu için sadece bir kişiye odaklanılıyorsa, o kişiye bir şey olursa ortada kalırsınız. Fakat eğer liderlik gruplarına sahipseniz, bu becerileri paylaşabilir, daha geniş bir uzmanlıktan yararlanabilir ve daha fazla insanı çekebilirsiniz.

Bizim durumumuzun sizinkinden farklı olduğunu söylüyorsunuz; elbette farklıdır, tüm çatışma durumları farklıdır, ancak belirli dinlerden, farklı siyasi özelemlerden ve farklı deneyimlerden gelen insanların örtüşen bir farklılığı vardı. Kuzey İrlanda'da temelde Katolik, milliyetçi ve cumhuriyetçi bir azınlık vardı ve bu azınlık devlet kurulduğundan beri daha çok birleşik bir İrlanda arzusundaydı. Bir de Protestan ve Presbiteryen gibi birbiriyle örtüşen dinlere mensup, Britanya'nın bir parçası olarak kalmak isteyen, Britanya'ya özgü siyasi kimliğe sahip bir çoğunluk vardı. Eskiden durumumuz üçte bir azınlık cumhuriyetçi, üçte iki çoğunluk Birlikçi iken şimdi demografik açıdan neredeyse %45'e %45 durumundayız. Ve şu anda 25 yaş altı gençlerin çoğunluğu Katolik toplumdandır. Yani yine oldukça gergin bir durumdayız çünkü bir noktada gerçek bir değişim ihtimali var. Bu, tüm Katolik milliyetçilerin aslında birleşik bir İrlanda istedikleri ya da bunun için oy kullanacakları anlamına gelmiyor ancak bu yöne bakma eğilimleri daha yüksek. Dolayısıyla bölünme korkusu ve olası bir anayasa değişikliğinin getireceği belirsizliğe ilişkin korkularla karşı karşıyayız. Bununla nasıl başa çıkacağız, Kadın Koalisyonu'nun ve kadın hareketindeki pek çok ağ grubunun benimsediği çizgi, kadınların kadın hakları açısından endişe duydukları bir dizi meseleye sahip olduklarıdır,

However, there is a lot of other issues about what sort of a society do we want to live in. That gets back to the labour issues, economic issues, social issues, women's rights issues, human rights issues... What sort of society do we want to live in as women? Whatever constitution, wherever the borders are drawn in 5, 10 or 20 years, what is the type of society we want? We would judge your constitutional options on whether you can actually deliver that type of society for us and our families. Recently, in post-covid era, women's groups are coming together across the various British/Irish identities, coming together with a very strong policy to say this is the type of society we are coming together to fight for. They still have different political identities; they still have different national aspirations.

On that basis, then, that's where we go back to the framing of our Belfast/Good Friday Agreement. In essence, there were two historical compromises in that agreement, but of course you can't use the word compromise because none of the politicians like it. The first was between nationalist republicanism and unionist loyalism. National republicanism gave up the armed struggle. They in essence for the first time ever accepted the legitimacy of the Northern Ireland state. They are now in government, are part of our governance in Northern Ireland. They are ministers, they have signed off, after a period of negotiation on policing, and anyone that signs off on policing accepts the state because police are security and the manifestation of the state. Unionism agreed on a settlement which said at some point in time if albeit the British Secretary of State thinks that there is a majority in Northern Ireland in favour of a united Ireland, there will be a referendum and if 50 plus 1% vote for a united Ireland that will happen. That was their compromise. So to an extent, you had a short-term nationalist republican compromise and a longer-term unionist loyalist compromise. The other historical compromise to an extent which is rarely mentioned as much was the compromise between Ireland and Britain. There was also a referendum in the Irish Republic that did away with Article 2 and 3 of the Irish constitution which was a foundational stone of that constitution that claimed the territory of the whole Ireland. So, they were

çünkü Kuzey İrlanda, Britanya ya da İrlanda Cumhuriyeti'ne kıyasla değişime karşı ayak sürüyen bir ülkedir. Muhafazakâr bir toplumdur, küçük bir nüfusa sahiptir ve kilisenin hakimiyeti altındadır. Çocuklarımızın %93'ü ya tek kimlikli Katolik okulları ya da tek kimlikli Protestan devlet okulları olmak üzere ayrıştırılmış okullarda eğitim görüyor. Yani, toplumumuzda aşağıya doğru inen bölünmeler mevcut.

Konuşmaya başladığımız şey, tamamen olmasa da esasen anayasa meselesiyle ilgili olan, ister İngiliz yanlısı Birlikçi, isterse de İrlanda yanlısı milliyetçi olsun, tüm bu partilere sahip olmamızdı. Bununla birlikte, nasıl bir toplumda yaşamak istediğimize dair pek çok başka mesele de var. Bu da işçi meselelerine, ekonomik meselelere, sosyal meselelere, kadın hakları meselelerine, insan hakları meselelerine geri getiriyor bizi... Kadınlar olarak nasıl bir toplumda yaşamak istiyoruz? Hangi anayasa olursa olsun, 5, 10 ya da 20 yıl sonra sınırlar nereye çizilirse çizilsin, nasıl bir toplum istiyoruz? Sizin anayasal seçeneklerinizi, bizim ve ailelerimiz için bu tür bir toplumu gerçekten sağlayıp sağlayamayacağınıza göre değerlendireceğiz. Son zamanlarda, Covid sonrası dönemde, kadın grupları çeşitli Britanya/İrlanda kimliklerinde bir araya geliyor ve çok güçlü bir politikayla birleşerek, uğruna mücadele etmek için bir araya geldiğimiz toplum tipinin bu olduğunu söylüyorlar. Hala farklı siyasi kimliklere sahipler; hala farklı ulusal istekleri var.

Bu temelde, Belfast/Hayırlı Cuma Anlaşmamızın çerçevesine geri dönüyoruz. Özünde bu anlaşmada iki tarihi uzlaşma vardı, ancak elbette uzlaşma kelimesini kullanamazsınız çünkü hiçbir politikacı bundan hoşlanmaz. Bunlardan ilki milliyetçi cumhuriyetçilik ile birlikçi Kraliyetçilik arasındaydı. Milliyetçi cumhuriyetçilik, silahlı mücadeleden vazgeçti. Özünde ilk defa Kuzey İrlanda devletinin meşruiyetini kabul ettiler. Şu anda hükümetler ve Kuzey İrlanda'daki yönetimimizin bir parçası durumundalar. Bakan oldular, polislik konusunda bir müzakere döneminden sonra imza atmışlardır ve polislik konusunda imza atan herkes devleti kabul etmiş olur çünkü polis güvenlidir ve devletin tezahürüdür. Birlikçilik bir anlaşma üzerinde uzlaştı ve bu anlaşmaya göre eğer İngiliz Dışişleri Bakanı Kuzey İrlanda'da birleşik İrlanda lehine bir çoğunluk olduğunu düşünürse, bir referandum

also recognising the legitimacy of Northern Ireland in the Union. Of course, Britain was saying it would accept the decision of a majority in Northern Ireland to remove itself from the Union, so there were those two historical compromises too.

Peace is an open word, and during conflict, when people call for peace, it isn't always really nuanced. Republicans would say oh yes, we are all for peace but peace with justice and the loyalists would say we're all for peace but on the basis that they give up their weapons. So just calling for peace doesn't necessarily work. What works is if you can break that down to say what peace would mean. What would peace mean to the mother of someone whose son or daughter was shot? What would peace mean to somebody who served 13 years in prison for political affairs or violence? And actually, it was very often people who had suffered most in the conflict that were the most willing to discuss that. However, one thing that we found and that was found in the Basque country was that the politicians became involved and tried to manipulate those feelings, particularly manipulating the hurt or frustration of the victims of violence for their own electoral purposes. I think that one of the things I would argue is what we need is, and perhaps cross-community women's groups or particular groups that monitor human rights, to monitor how our political parties actually try to exploit the hurt and the feelings, and the fears, that are engendered by our conflicts. And politicians do that because they're easy vote-getters, for short-term political gain. They don't look at the longer-term implications, of a broader peace settlement.

The other thing the Good Friday agreement did that we haven't actually implemented to the stage, it actually broke down the concept of citizenship and identity. Because whenever we're nation building, Turkey obviously had nation building from the 1920s for the Kurdish, we tend to bring together as one bloc the idea of citizenship, the idea of identity, the idea of culture, the idea of language, and that's sort of happened to us at various time as well, especially when the Irish state was breaking away in late 19th century from Britain. Actually, if we are in contested societies, we sort of have to break that

yapılacak ve eğer %50 artı 1 birleşik İrlanda lehine oy kullanırsa bu, gerçekleşecektir. Uzlaştıkları nokta buydu. Yani bir dereceye kadar kısa vadeli milliyetçi cumhuriyetçi bir uzlaşma ve daha uzun vadeli Birlikçi-Kraliyetçi bir uzlaşma söz konusuydu. Nadiren bahsedilen bir diğer tarihsel uzlaşma ise İrlanda ve Britanya arasındaki uzlaşmaydı. İrlanda Cumhuriyeti'nde yapılan bir referandumla İrlanda anayasasının temel taşlarından olan ve tüm İrlanda topraklarını kapsayan 2. ve 3. Maddeler yürürlükten kaldırılmıştır. Böylece Kuzey İrlanda'nın Birlik içindeki meşruiyetini de tanımış oluyorlardı. Elbette Britanya, Kuzey İrlanda'da çoğunluğun Birlikten ayrılma kararını kabul edeceğini söylüyordu, dolayısıyla bu iki tarihi uzlaşma da söz konusuydu.

Barış açık bir kelimedir ve çatışma sırasında insanlar barış çağrısı yaptığında, bu her zaman gerçekten nüanslı değildir. Cumhuriyetçiler “evet hepimiz barıştan yanayız ama adaletli bir barıştan yanayız” derken, Kraliyetçiler “hepimiz barıştan yanayız, ama silahlarını bırakmaları şartıyla” diyebilirler. Yani sadece barış çağrısı yapmak işe yaramayabilir. İşe yarayan şey, barışın ne anlama geldiğini söyleyebilmektir. Oğlu ya da kızı vurulan birinin annesi için barış ne anlama gelir? Siyasi meseleler ya da şiddet nedeniyle 13 yıl hapis yatmış biri için barış ne anlama gelir? Ve aslında, bunu tartışmaya en istekli olanlar genellikle çatışmada en çok acı çeken insanlardı. Bununla birlikte, Bask bölgesinde tespit ettiğimiz bir husus da siyasetçilerin bu konuya müdahil olmaları ve bu duyguları manipüle etmeye çalışmaları, özellikle de şiddet mağdurlarının hayal kırıklıklarını kendi seçim amaçları doğrultusunda kullanmalarıydı. Bence ihtiyacımız olan şeylerden biri, belki de toplumlar arası kadın gruplarının ya da insan haklarını izleyen belirli grupların, siyasi partilerimizin çatışmalarımızın yarattığı acıları, duyguları ve korkuları nasıl istismar etmeye çalıştıklarına dikkat etmeleri. Politikacılar bunu kolay oy alabilmek ve kısa vadede siyasi kazanç elde etmek için yaparlar. Daha geniş kapsamlı bir barış anlaşmasının uzun vadeli sonuçlarına bakmazlar.

Hayırlı Cuma Anlaşması'nın yaptığı ve henüz hayata geçiremediğimiz bir diğer şey de vatandaşlık ve kimlik kavramlarını yıkması oldu. Çünkü ne zaman ulus inşası yapsak, ki Türkiye 1920'lerden itibaren Kürtlere yönelik ulus inşası yaptı, vatandaşlık fikrini, kimlik fikrini, kültür

down, again in the Good Friday Agreement it said that the people of Northern Ireland can be Irish, British, or both. We can carry two passports, my children can carry two passports, we actually then have to look beyond that to say yes but what does that mean in terms of rights, in terms of people's culture and identity. It means that one is not seen as predominant over others, that there's an equity. We have a concept in the Good Friday Agreement, called 'parity of esteem', now because we didn't spend enough time trying to untangle what that meant in practice, there is a danger that it could be used by both sides to hit the other side over the head and say "I feel disrespected". We have to actually take those concepts and say what are the positive impacts of them and not see them as something negative that we can use as ammunition against the other side.

Finally, we all had and have different ideological positions but as a matter of saying, what were the shared common platforms? This may be perceived as a reasonably low bar but then also agreeing to disagree in terms of perhaps some of the ideological positions is something. There can be ideological positions; I would for example see myself as a socialist so it can be on a class. Going into our coalition into, our women's movements, and not going in with the mindset that you're there to hammer other people into submission to your ideological position was essential. You can certainly argue the benefits of your ideological position, but I also think you need to be open to hearing their ideological position and seeing where are the bits you're not going to agree on at all, where are the aspects you can actually find some sort of shared agreement or shared interest in moving things forward and trying to find out what might be feasible.

Lastly, it is important to monitor where human rights, women's rights, minority rights or any rights of disadvantaged groups are being abused or ignored. Again, when we have dominant factors or components, very often there are smaller groupings, such as in our case people of different ethnic backgrounds who are increasing in numbers and whose interests are completely ignored, completely

fikrini, dil fikrini tek bir blok olarak bir araya getirme eğilimindeyiz ve bu çeşitli zamanlarda bizim de başımıza geldi, özellikle de İrlanda devleti 19. yüzyılın sonlarında İngiltere'den koparken. Aslında, eğer çatışmalı toplumlardaysak, bunu bir şekilde yıkmamız gerekir, yine Hayırlı Cuma Anlaşması'nda Kuzey İrlanda halkının İrlandalı, Britanyalı ya da her ikisi birden olabileceği söyleniyordu. İki pasaport taşıyabiliriz, çocuklarımız iki pasaport taşıyabilir, aslında bunun ötesine bakıp evet ama bu haklar açısından, insanların kültürü ve kimliği açısından ne anlama geliyor demeliyiz. Bu, birinin diğerinden üstün görülmemesi, bir eşitlik olması anlamına geliyor. Hayırlı Cuma Anlaşması'nda 'saygıda eşitlik' diye bir kavram var, şimdi bunun pratikte ne anlama geldiğini çözmek için yeterince zaman harcamadığımız için, her iki tarafın da diğer tarafın kafasına vurmak ve "saygısızlığa uğradığımı hissediyorum" demek için kullanabileceği bir durum var. Bu kavramları gerçekten ele almalı ve bunların olumlu etkilerinin neler olduğunu söylemeli ve bunları diğer tarafa karşı cephane olarak kullanabileceğimiz olumsuz bir şey olarak görmemeliyiz.

Son olarak, hepimiz farklı ideolojik pozisyonlara sahiptik ve sahibiz, ancak söz konusu olan ortak platformlar nelerdi? Bu oldukça düşük bir çita olarak algılanabilir ama belki de bazı ideolojik pozisyonlar açısından aynı fikirde olmamak da bir şeydir. İdeolojik pozisyonlar olabilir; örneğin ben kendimi sosyalist olarak görüyorum, bu yüzden sınıfsal olabilir. Koalisyonumuza, kadın hareketlerimize girerken, diğer insanları kendi ideolojik pozisyonunuza boyun eğmeye zorlamak için orada bulunduğunuz zihniyetiyle girmemek çok önemliydi. İdeolojik pozisyonunuzun faydalarını kesinlikle tartışabilirsiniz, ancak aynı zamanda onların ideolojik pozisyonlarını duymaya açık olmanız ve nerede hiç anlaşamayacağınızı, nerede bir şeyleri ilerletmek için bir tür ortak anlaşma veya ortak ilgi bulabileceğinizi görmemiz ve neyin uygulanabilir olabileceğini bulmaya çalışmanız gerektiğini düşünüyorum.

Son olarak, insan haklarının, kadın haklarının, azınlık haklarının veya dezavantajlı grupların haklarının nerede istismar edildiğini veya göz ardı edildiğini görmek önemlidir. Yine, baskın faktörler ya da bileşenler söz konusu olduğunda, çoğu zaman daha küçük gruplar da ortaya

silenced, because they are not part of the big political blocs. So, monitoring on a rights basis, what is the impact? What is the differential impact of policies on these groupings? Working on these topics in such a way so that it understandable to local people. One of my projects, is turning the Good Friday Agreement into a series of playing cards with the main aspects of the agreement but in very simple terms. Some local women's groups were saying we can't understand big terminology and we don't want to get in the big speakers because we are afraid to ask questions. Putting them into playing cards facilitated and allowed for localised general discussions over what it means. Because over time people forget and the other problem, over time, the spoilers who were against any sort of agreement will redefine the agreement and say well this is what it means which would be completely at odds with what we actually agreed on in the first place. Spoilers are particularly active if people who are engaged leave a vacuum in terms of narrative, a vacuum in terms of information. That's why it's so important to keep talking to people even if you feel you are getting nowhere. If there is a vacuum there, people who exploit differences will fill it very quickly.

Esra Elmas: Thank you very much Avila, we know we have taken too much of your time. I would like to thank you for being one of the makers of such an inspiring story because in many places of the world your stories help others. So, thank you very much for all your work and being with us. We are now saying goodbye to you, and I hope to see you again as soon as possible in Turkey.

Avila Kilmurray: Thank you very much for that. Okay, good luck with the rest of your discussion.

çıkılmaktadır; örneğin bizim durumumuzda sayıları giderek artan ve büyük siyasi blokların bir parçası olmadıkları için çıkarları tamamen göz ardı edilen, tamamen susturulan farklı etnik kökenlerden insanlar gibi. Öyleyse, haklar temelinde izlemenin etkisi nedir? Politikaların bu gruplar üzerindeki farklı etkisi nedir? Bu konular üzerinde yerel halk için anlaşılabilir olacak şekilde çalışmak gerekir. Projelerimden biri, Hayırlı Cuma Anlaşması'nı, anlaşmanın ana unsurlarını çok basit terimlerle anlatan bir dizi oyun kartına dönüştürmektir. Bazı yerel kadın grupları büyük terminolojiyi anlayamadığımızı ve soru sormaktan korktuğumuz için büyük konuşmacılara katılmak istemediğimizi söylüyordu. Bunları oyun kartlarına koymak, ne anlama geldiği konusunda yerelleştirilmiş genel tartışmaları kolaylaştırdı ve mümkün kıldı. Çünkü zamanla insanlar unutuyor ve diğer bir sorun da, her türlü anlaşmaya karşı olan bozguncular, zamanla anlaşmayı yeniden tanımlayacak ve kimi şeylerin ne anlama geldiğini farklı biçimde söyleyeceklerdir, ki bu da aslında en başta üzerinde konuştuğumuz şeyle tamamen çelişecektir. Bozguncular, özellikle anlaşmaya katılan kişiler anlatı açısından bir boşluk, bilgi açısından bir boşluk bırakırlarsa başarılı olurlar. Bu nedenle, hiçbir yere varamadığınızı hissetseniz bile insanlarla konuşmaya devam etmek çok önemlidir. Eğer orada bir boşluk varsa, farklılıkları istismar eden insanlar bunu çok hızlı bir şekilde dolduracaktır.

Esra Elmas: Çok teşekkür ederiz Avila, çok fazla vaktinizi aldığımızı biliyoruz. Böylesine ilham verici bir hikayenin yaratıcılarından biri olduğunuz için size teşekkür etmek istiyorum çünkü dünyanın pek çok yerinde hikayeleriniz başkalarına yardımcı oluyor. Bu nedenle, tüm çalışmalarınız ve bizimle birlikte olduğunuz için çok teşekkür ederim. Şimdi size veda ediyoruz ve sizi en kısa zamanda Türkiye'de tekrar görmeyi umuyorum.

Avila Kilmurray: Bunun için çok teşekkür ederim. Tartışmanın geri kalanında iyi şanslar.

Discussions Session

Esra Elmas: Last 30 minutes, I know most of you are quite tired and half of our participants are fasting and all of you will go back to your offices. But there is something I really liked, two participants just hugged each other though they are from two different political parties, they were able to embrace each other. Some encounters take place at DPI meetings that I really enjoy. Now I would like to give the floor to the participants. We heard a very powerful story and we are going through something else and, very soon we will have elections and we know that this will be a tough process but at the same time, this will provide us many opportunities, this is how I see it. So, I would like to know what you think of the current situation, and what can be done for the women's agenda and how we at DPI can help?

Participant: *I would like to thank you for organising this wonderful event, for your kind invitation and all the people who are present here. I am from a political party; I had the opportunity to attend previous DPI meetings and I believe DPI immensely contributes to the conversation. I have a friend here who we are now in competing political parties, but she is a very dear friend of mine, and I would like to thank Esra for bringing us together. When we went to Ireland and we had the chance to talk to Kerim at length, we had the opportunity to learn more about Northern Ireland and of course that example is important and we know that you are not only working on Turkey, but you're also working on other countries. Northern Ireland is a very inspiring example and one thing that I remember from those meetings, and this was something that I remembered when I was watching the movie, is that there is a very clear sectarian conflict in Northern Ireland and women were in the middle of such a harsh conflict and were able to overcome many obstacles. And I thought to myself, and I compared Turkey with Northern Ireland, yes, we also have similar tensions, what we call this Kurdish Issue.*

Tartışma Oturumu

Esra Elmas: Son 30 dakika, biliyorum çoğunuz oldukça yorgunsunuz ve katılımcılarımızın yarısı oruç tutuyor ve hepimiz ofislerinize geri döneceksiniz. Ama çok hoşuma giden bir şey var, iki katılımcı iki farklı siyasi partiden olmalarına rağmen birbirlerine sarıldılar, birbirlerini kucaklayabildiler. DPI toplantılarında gerçekten hoşuma giden bazı karşılaşmalar oluyor. Şimdi sözü katılımcılara vermek istiyorum. Çok etkileyici bir hikaye dinledik, biz başka bir şeyden geçiyoruz ve çok yakında seçimlere gideceğiz ve bunun zorlu bir süreç olacağını biliyoruz ama aynı zamanda bu bize birçok fırsat sağlayacak, ben böyle görüyorum. Bu nedenle, mevcut durum hakkında ne düşündüğünüzü ve kadın gündemi için neler yapılabileceğini ve DPI olarak nasıl yardımcı olabileceğimizi bilmek istiyorum.

Katılımcı: *Bu harika etkinliği düzenlediğiniz için, nazik davetiniz için ve burada bulunan herkese teşekkür etmek istiyorum. Ben bir siyasi partidenim; daha önceki DPI toplantılarına katılma fırsatım oldu ve DPI'nin tartışmaya büyük katkı sağladığına inanıyorum. Burada şu anda rakip siyasi partilerde olduğumuz bir arkadaşım var ama kendisi benim çok sevdiğim bir arkadaşım ve Esra'ya bizi bir araya getirdiği için teşekkür etmek istiyorum. İrlanda'ya gittiğimizde Kerim'le uzun uzun konuşma fırsatımız oldu, Kuzey İrlanda hakkında daha fazla bilgi edinme fırsatımız oldu ve tabii ki bu örnek önemli ve biliyoruz ki siz sadece Türkiye üzerinde çalışmıyorsunuz, diğer ülkeler üzerinde de çalışıyorsunuz. Kuzey İrlanda çok ilham verici bir örnek ve o toplantılardan hatırladığım bir şey var ki bu filmi izlerken aklıma gelen bir şeydi, Kuzey İrlanda'da çok açık bir mezhep çatışması var ve kadınlar böylesine sert bir çatışmanın ortasındaydı ve pek çok engelin üstesinden gelmeyi başardılar. Kendi kendime düşündüm ve Türkiye ile Kuzey İrlanda'yı karşılaştırdım, evet, bizim de benzer gerilimlerimiz var, bu Kürt Sorunu dediğimiz mesele. Uzun yıllardır üzerinde düşündüğümüz, çözmeye çalıştığımız bir mesele bu. Sosyal, siyasi ve ekonomik boyutları var. Ama ben*

It's something we have been thinking about over for many years, we have been trying to solve this issue. It has social, political, and economic aspects. But when I compare this issue with the Northern Ireland issue, I don't think that it is as harsh as the example we've seen in Northern Ireland. So that's why I really think to myself why or how come we cannot do it even if it can be done in Northern Ireland?

Also, we have experience now, we will not start from scratch. Here today there are participants who experienced the Solution Process firsthand. HDP had negotiations with the ruling party and different political wings and groups were able to come together but there is something that is blocking us, not only about this but also on other issues such as democratisation which seems to be the main issue at hand. If we can really open democratisation channels all will be resolved in time. That's why I really appreciate the participant's message and I would like to wholeheartedly thank her. But I would like to also say do we really need DPI to bring us together or did we have to wait for DPI meeting to have participants hug each other. I am not saying DPI is not necessary, but it is really surprising that this is the first time you have talked to each other and I'm an academic by profession and I'm still teaching at a university. So, I'm not a political figure so that is why I'm surprised, I thought you would have met earlier, you should have embraced each other much earlier that's what I thought to myself, that's all I would like to say.

Frankly, you know the stance of my party, you know about our way of thinking, and through different channels I think these political parties are talking to one another. They are visiting one another. Maybe women can revive this political will. No matter what political background you are coming from, I think it's possible. Now I think we have the necessary ground, on one hand, yes there are obstacles but during times of obstacles in fact may start new approaches, and the political positions may be different. The Table of Six, there are six political parties with converging ideas and at the same time completely different ideas, and we know peace is a necessity and we have to overcome the obstacles. If the Table of Six is able to

bu meseleyi Kuzey İrlanda meselesiyle karşılaştırdığımda, Kuzey İrlanda'da gördüğümüz örnek kadar sert olduğunu düşünmüyorum. Bu yüzden kendi kendime Kuzey İrlanda'da yapılabildiği halde biz neden ya da nasıl yapamıyoruz diye düşünüyorum.

Ayrıca artık tecrübemiz var, sıfırdan başlamayacağız. Bugün burada Çözüm Süreci'ni ilk elden deneyimleyen katılımcılar var. HDP iktidar partisiyle görüşmeler yaptı, farklı siyasi kanat ve gruplar bir araya gelebildi ama sadece bu konuda değil, demokratikleşme gibi diğer konularda da önümüzü tıkayan bir şey var. Eğer demokratikleşme kanallarını gerçekten açabilirsek her şey zamanla çözülecektir. Bu nedenle katılımcının mesajını gerçekten takdir ediyorum ve kendisine yürekten teşekkür etmek istiyorum. Ancak şunu da söylemek isterim ki bizi bir araya getirmesi için gerçekten DPI'ya ihtiyacımız var mı, katılımcıların birbirleriyle kucaklaşması için DPI toplantısını mı beklememiz gerekiyor? DPI gerekli değil demiyorum ama

Participants talking during break.

Mola sırasında konuşan katılımcılar.

come together despite all those differences then on women's issues, the Istanbul Convention, violence against women, and on the Kurdish issues other political parties can also come together. Female politicians of these different political parties need to be provided with some platforms and maybe Esra can help us with that, but I also think to myself that also without her help from time to time we should try to take some steps forward. Thank you.

Participant: Thank you so much, definitely. You are quite correct; I mean I wish we did not need DPI or Esra. As women, as female politicians and about issues that I mentioned earlier in my question I said that I'm a firm believer we can do it because I may look young, but I'm not that young. In the 1990s I was part of the women's struggle movement and I know that with a women's perspective, it will be easier to find a common denominator. There should be mechanisms established by women, not only the political parties, I mean political parties are important because these are the entities in politics, for women to speak up. That is something I am a firm believer of. So, women's perspective and being a women can immensely change things. I'm not just saying this because I've been invited here, I have hundreds of articles and speeches made, I believe out of wars and out of struggles, its mostly the women that's affected and that I wouldn't like to call this the nature of things but militarism harms women the most. We know it from Bosnia and Herzegovina, we know it from Ukraine, we know it from the other conflicts in the region. From rape to murder, abuse, and other types of harm, it's always women that are hurt and the men that make the decisions. We lose our children, husbands, the people we love, our family and I think we have the will to resist this.

In my question, I tried to say the following and I wouldn't like to take too much of your time this time as well. We have different political ideas, and ideologies, we are from different political parties but one common denominator that we have here on this platform is that we are all women. If you are a woman, starting from your

birbirinizle ilk defa konuşuyor olmanız gerçekten şaşırtıcı ve ben mesleğim gereği bir akademisyenim ve hala bir üniversitede ders veriyorum. Yani siyasi bir figür değilim, bu yüzden şaşırdım, daha önce tanışmış olacağınızı düşünmüştüm, birbirinizi çok daha önce kucaklamalıydınız, kendi kendime düşündüğüm şey buydu, söylemek istediğim tek şey bu.

Açıkçası partimin duruşunu biliyorsunuz, düşünce tarzımızı biliyorsunuz ve farklı kanallar aracılığıyla bu siyasi partilerin birbirleriyle konuştuklarını düşünüyorum. Birbirlerini ziyaret ediyorlar. Belki kadınlar bu siyasi iradeyi canlandırabilir. Hangi siyasi geçmişten gelerseniz gelin, bunun mümkün olduğunu düşünüyorum. Şimdi gerekli zemine sahip olduğumuzu düşünüyorum, bir yandan evet engeller var ama engellerin olduğu zamanlarda aslında yeni yaklaşımlar başlayabilir ve siyasi pozisyonlar farklı olabilir. Altılı Masa'da birbirine yakın fikirlere ve aynı zamanda tamamen farklı fikirlere sahip altı siyasi parti var, barışın bir gereklilik olduğunu biliyoruz ve engelleri aşmak zorundayız. Eğer Altılı Masa tüm bu farklılıklara rağmen bir araya gelebiliyorsa, o zaman kadın meseleleri, İstanbul Sözleşmesi, kadına yönelik şiddet ve Kürt meselesi konusunda diğer siyasi partiler de bir araya gelebilir. Bu farklı siyasi partilerdeki kadın siyasetçilere bazı platformların sağlanması gerekiyor ve belki Esra bu konuda bize yardımcı olabilir, ancak kendi kendime zaman zaman onun yardımı olmadan da ileriye doğru bazı adımlar atmaya çalışmamız gerektiğini düşünüyorum. Teşekkür ederim.

Katılımcı: Çok teşekkür ederim, kesinlikle. Çok haklısınız; yani keşke DPI'ya ya da Esra'ya ihtiyacımız olmasaydı. Kadınlar olarak, kadın siyasetçiler olarak ve daha önce sorumda bahsettiğim konularla ilgili olarak bunu yapabileceğimize inandığımı söyledim çünkü genç görünebilirim ama o kadar da genç değilim. 1990'larda kadın mücadelesi hareketinin bir parçasıydım ve kadın bakış açısıyla ortak bir payda bulmanın daha kolay olacağını biliyorum. Kadınlar tarafından kurulan mekanizmalar olmalı, sadece siyasi partiler değil, yani siyasi partiler önemli çünkü bunlar siyasetin içindeki oluşumlar,

childhood you are affected by the gender roles in this society, I'm a mother of two boys and both are studying at university now. I encounter traces of masculinity in my boys and that's the same in different layers of society, we may have different political views but women's perspective, that is something that can bring us together and violence against women, peace, or Istanbul convention, these can be our common dominators, or it could be against murdering women or femicides. But today we are talking about peace, if we can come together and I'm talking about the smallest denominator, then I think we can have a lot of progress and this is not something that came to my mind now, this is something I have been believing in for many years but today's movie, that was very inspirational, and I really felt what they said. Like I said earlier, we had brought together the mothers of the dead soldiers and paramilitary group members so your identity as a mother and the feeling of losing a child will give you the greatest impetus or urge to demand peace. And with the participant yes, I hugged her. I mean I would hug a woman from all these political parties. Yesterday, for example, I showed the signs of solidarity to another woman politician because she was targeted because she is a woman because they're attacking her female identity. But in other areas, I would definitely not think like her. Now we were talking with a participant, and I said that women defending peace, no matter what, are all very beautiful. We all have a lot to say.

In the trade union, for example, we come together with people from all creeds, religions, from all backgrounds, therefore we are very well-trained for this path to peace. War is the easy thing to do, but peace is hard, and peace can only be woven through the consciousness of women. In Vancouver many years ago, there was a world council, I have had the opportunity to be a representative of my country, but that meeting was very important. We were able to come together with our Greek partners and from other places and I talked in Greek and my friend from Greece talked in Turkish. Her Turkish was very good by the way and two women there, and I mean we hugged each other as if we were friends of thousands of years.

kadınların seslerini duyurabilmeleri için. Bu benim çok inandığım bir şey. Dolayısıyla, kadınların bakış açısı ve kadın olmak bir şeyleri muazzam bir şekilde değiştirebilir. Bunu sadece buraya davet edildiğim için söylemiyorum, yüzlerce makalem ve konuşmam var, savaşımlardan ve çatışmadan en çok kadınların etkilendiğine inanıyorum ve bunu eşyanın tabiatı olarak adlandırmak istemem ama militarizm en çok kadınlara zarar veriyor. Bunu Bosna Hersek'ten biliyoruz, Ukrayna'dan biliyoruz, bölgedeki diğer çatışmalardan biliyoruz. Tecavülden cinayete, istismara ve diğer zarar türlerine kadar, zarar gören her zaman kadınlar ve kararları veren erkekler oluyor. Çocuklarımızı, kocalarımızı, sevdiğimiz insanları, ailemizi kaybediyoruz ve sanırım buna direnecek irademiz var.

Sorumda şunları söylemeye çalıştım ve bu sefer de çok fazla vaktinizi almak istemiyorum. Farklı siyasi fikirlerimiz, ideolojilerimiz var, farklı siyasi partilerdeniz ama burada bu platformda ortak bir paydamız var, o da hepimizin kadın olması. Eğer bir kadınsanız, çocukluğunuzdan itibaren bu toplumdaki toplumsal cinsiyet rollerinden etkileniyorsunuz, ben iki erkek çocuk annesiyim ve ikisi de şu anda üniversitede okuyor. Oğullarımda erkekliğin izleriyle karşılaşıyorum ve bu toplumun farklı katmanlarında da aynı. Farklı siyasi görüşlere sahip olabiliriz ama kadın bakış açısı, bu bizi bir araya getirebilecek bir şey ve kadına yönelik şiddet, barış ya da İstanbul sözleşmesi, bunlar ortak hakimiyet alanlarımız olabilir ya da kadın cinayetlerine ya da kadın cinayetlerine karşı olabilir. Ama bugün barıştan bahsediyoruz, eğer bir araya gelebilirsek ve en küçük paydadan bahsediyorum, o zaman çok fazla ilerleme kaydedebileceğimizi düşünüyorum ve bu şimdi aklıma gelen bir şey değil, bu uzun yıllardır inandığım bir şey ama bugünkü film çok ilham vericiydi ve söylediklerini gerçekten hissettim. Daha önce de söylediğim gibi, ölen askerlerin ve örgüt üyelerinin annelerini bir araya getirdik, böylece bir anne olarak kimliğiniz ve bir çocuğu kaybetme hissi size barış talep etmek için en büyük itici gücü veya dürtüyü verecektir. Ve evet, katılımcı arkadaşaya sarıldım. Yani bütün bu siyasi partilerden bir kadına sarıldım. Dün mesela başka bir kadın siyasetçiye dayanışma selamı gönderdim; çünkü kadın olduğu için hedef gösterildi, kendisinin

Male unionists didn't do that and 13 years later my friend invited me to a conference in Greece and we again talked about peace and I think women are really for peace. In the last 15 years in Iran, as you know many things have been going on, Shirin Ebadi was given the Nobel prize, and Nadia Murad was given another peace prize. I think this was an excellent day and you took us to a wonderful opportunity.

Esra Elmas: Thank you very much, is there anyone else who would like to take the floor?

Participant: *I would like to thank DPI for bringing us together. And in the past, we have done many of these meetings, there was a platform called Women's Platform for Peace and we were organising demonstrations and other activities. What I actually think is that the new generation needs to take initiative some more. So, when I'm invited to some meetings, I say I have discussed this topic for such a lot time and I say we have been discussing this topic over and over again. I say that the new generation should be talking and taking initiative. I find the work of DPI valuable, I believe everything they have done for peace is valuable, and I would like to turn back and say, actually, we worked a lot together under the auspices of the Human Rights Association. What we need to do is look back and make an account and see where the blockages were and what we should do for setting out again and we should be thinking about our relationship with big politics. I assume there has always been a shadow of big politics and that was maybe because they were important women, big names. If we were organising those meetings with less local women that would have been maybe more successful. As Avila said, the meetings in the beginning, they were not very related to the political parties, they were ordinary women, and they took advantage of being ordinary women. If you are related to a political party, no matter the party, that affiliation is limiting, and restricting for women, despite their own will, it is restricting for*

kadın kimliğine saldırıyorlar. Ama diğer alanlarda kesinlikle onun gibi düşünmüyorum. Şimdi bir katılımcıyla konuşuyorduk ve dedim ki ne olursa olsun barışı savunan kadınların hepsi çok güzel. Hepimizin söyleyecek çok şeyi var.

Örneğin sendikada her inançtan, her dinden, her kökenden insanla bir araya geliyoruz, dolayısıyla barışa giden bu yol için çok iyi eğitilmiş durumdayız. Savaş kolay bir şeydir ama barış zordur ve barış ancak kadınların bilinciyle örülebilir. Yıllar önce Vancouver'da bir dünya konseyi vardı, ben ülkemi temsil etme fırsatı buldum ve o toplantı çok önemliydi. Yunan ortaklarımızla ve diğer yerlerden gelenlerle bir araya geldik ve ben Yunanca konuştum, Yunanistan'dan gelen arkadaşım da Türkçe konuştu. Bu arada Türkçesi çok iyiydi ve orada iki kadın, yani sanki binlerce yıllık arkadaşımız gibi birbirimize sarıldık. Erkek sendikacılar bunu yapmadı ve 13 yıl sonra arkadaşım beni Yunanistan'da bir konferansa davet etti ve yine barış hakkında konuştuk ve bence kadınlar gerçekten barıştan yana. İran'da son 15 yılda, bildiğiniz gibi pek çok şey oldu, Şirin Ebadi'ye Nobel ödülü verildi ve Nadia Murad'a başka bir barış ödülü verildi. Bence bu mükemmel bir gündü ve siz de bize harika bir fırsat sundunuz.

Esra Elmas: Çok teşekkür ederim, başka söz almak isteyen var mı?

Katılımcı: *DPI'a bizi bir araya getirdiği için teşekkür etmek istiyorum. Geçmişte de bu tür toplantıları çok yaptık, Barış İçin Kadın Platformu diye bir platform vardı, eylemler ve başka etkinlikler düzenliyorduk. Aslında yeni neslin biraz daha inisiyatif alması gerektiğini düşünüyorum. Bu yüzden bazı toplantılara davet edildiğimde, bu konuyu çok uzun zamandır tartıştığımı söylüyorum ve bu konuyu tekrar tekrar tartıştığımızı söylüyorum. Yeni neslin konuşması ve inisiyatif alması gerektiğini söylüyorum. DPI'ın çalışmalarını değerli buluyorum, barış için yaptıkları her şeyin değerli olduğuna inanıyorum ve geriye dönüp şunu söylemek istiyorum, aslında İnsan Hakları Derneği çatısı altında birlikte çok çalıştık. Yapmamız gereken*

women. For this reason, if we are to start from somewhere, we have to come together as people who used to do this work in the past, we should think what we did good and at which point we were blocked. We have to account for that, because many things were conducted already in the past, and I also believe that not having leaders, not sticking to one person or important persons. Everybody's important, anybody can take initiative, learn, get educated, and do something important. Our colleague from before, she is coming from a political party that played an important role in the democratisation process of Turkey but at the same time, it's the party who put an end to democratisation, and now at this moment if people are scared to talk this is the reason. During the February 28th military memorandum process, I was freer to talk, even though there was an attempted coup, people were able to talk but now under the current government people are afraid to talk about anything. AK party might have done really good things, but this should not be the point, we have come to the end in a way.

There is another important topic that is as important as peace. That's earthquakes, 11 provinces were affected and millions of people. People can't continue their lives as they used to be. Something needs to change. So, women should not come together only for peace or war, I think the earthquakes are very important and the government is not able to take initiative and the big NGOs are not able to take initiative. I think an earthquake response could be an activity that can gather women and doing something for those earthquake regions, if you are thinking about Turkey rather than your political parties, that could be the point where we can start.

Participant: Thank you. I could be sitting here with a business card of a political party but in my head, I am here as me. So, as me, I am expressing my approach in our party meeting and I am not hesitating to do this. I have been involved in politics for about 30 years now. What I've learned is that politics should not be performed like a hooligan in a fanatic way. All the political parties have a goal that

geriye dönüp bir muhasebe yapmak ve tıkanıklıkların nerede olduğunu ve yeniden yola çıkmak için ne yapmamız gerektiğini görmek ve büyük siyasetle ilişkimiz üzerine düşünmek. Sanırım her zaman büyük siyasetin üzerimizde bir gölgesi vardı ve bu belki de önemli kadınlar, büyük isimler oldukları içindi. Bu toplantıları daha az yerel kadınlarla düzenliyor olsaydık belki daha başarılı olabilirdik. Avila'nın dediği gibi, başlangıçtaki toplantılar siyasi partilerle çok ilgili değildi, sıradan kadınlardı ve sıradan kadınlar olmanın avantajını kullandılar. Eğer bir siyasi partiye bağlıysanız, hangi parti olursa olsun, o bağlılık kadınlar için sınırlayıcıdır, kısıtlayıcıdır, kendi iradelerine rağmen kadınlar için kısıtlayıcıdır. Bu nedenle bir yerden başlayacaksa geçmişte bu işi yapmış insanlar olarak bir araya gelmeli, neyi iyi yaptık, hangi noktada tıklandık diye düşünmeliyiz. Bunun muhasebesini yapmamız lazım, çünkü geçmişte zaten birçok şey yapıldı ve ben şuna da inanıyorum; liderlerin olmaması, bir kişiye ya da önemli kişilere bağlı kalmamak. Herkes önemlidir, herkes inisiyatif alabilir, öğrenebilir, eğitim alabilir ve önemli bir şeyler yapabilir. Az önceki meslektaşımız, Türkiye'nin demokratikleşme sürecinde önemli rol oynamış bir siyasi partiden geliyor ama aynı zamanda demokratikleşmeye son veren bir parti ve şu anda insanlar konuşmaktan korkuyorsa bunun nedeni budur. Ben 28 Şubat sürecinde daha özgürce konuşabiliyordum, darbe girişimi olmasına rağmen insanlar konuşabiliyordu ama şimdi mevcut hükümet döneminde insanlar herhangi bir konuda konuşmaktan korkuyor. AK Parti gerçekten iyi şeyler yapmış olabilir ama mesele bu olmamalı, bir şekilde sona geldik.

Barış kadar önemli bir başka konu daha var. O da depremler. 11 il ve milyonlarca insan etkilendi. İnsanlar hayatlarına eskisi gibi devam edemiyorlar. Bir şeylerin değişmesi gerekiyor. Dolayısıyla kadınlar sadece barış ya da savaş için bir araya gelmemeli, bence depremler çok önemli ve hükümet inisiyatif alamıyor, büyük STK'lar inisiyatif alamıyor. Bence depreme müdahale, kadınları bir araya getirebilecek ve o deprem bölgeleri için bir şeyler yapabilecek bir faaliyet olabilir, eğer siyasi partilerinizden ziyade Türkiye'yi düşünüyorsanız, başlayabileceğimiz nokta bu olabilir.

is to come to the power, everybody agrees but what I learned is that being a member of a party does not necessary mean that I approve everything they do, we should stop being hooligans. Politics could be civilised with the touches of those brave strong women, revolutions can happen this way. So, whilst being in a party it's also important to act as opposition inside the party. It's even more difficult than voicing opposition from the outside, and I am one of those who are experiencing those challenges. Sometimes it's more important to say and to struggle. So, if we are away from hooliganship, it's easier to embrace ourselves. Thank you again.

Esra Elmas: Thank you I don't know if anybody wants to say something, participant maybe you would like to say something from the side of civil society. Now, Sonya is with us, and we have representatives from other missions, and sometimes we talk very internally. During the 2000s, I was a university student in Turkey, and the beginning of 2000s was really different, that was a very lucky time, peace was not only an idea, it was concrete on the streets, in the universities, and at that time in our lives as students, we experienced an intellectual way of talking.

DPI has been working on these issues for over 10 years and what we are trying to do, maybe our only function but this is meaningful, is bringing people together. If someone is not coming to this room, we keep on knocking on their door and asking. Sometimes we may be a nuisance, still, we believe if we insist enough, they understand the message, the important of this togetherness. At least today we all have the same issue, sometimes we are expressing it, using different words and terminology. Once again, I would like to thank you all. Kerim maybe you would like to say goodbye that's why I am passing the microphone to you.

Kerim: Finally, she made me talk [laughs]. I am very glad to be here and to see this lively discussion. After the film I think, if we had a little bit more time, it would be good to raise questions about the 25th

Katılımcı: Teşekkür ederim. Burada bir siyasi partinin kartvizitiley oturuyor olabilirdim ama kafamda ben, ben olarak buradayım. Yani ben olarak parti toplantımızda yaklaşımımı ifade ediyorum ve bunu yapmaktan da çekinmiyorum. Yaklaşık 30 yıldır siyasetin içindeyim. Öğrendiğim şey, siyasetin bir holigan gibi fanatik bir şekilde yapılmaması gerektiğidir. Bütün siyasi partilerin bir hedefi var, o da iktidara gelmek, herkes aynı fikirde ama benim öğrendiğim şu ki, bir partinin üyesi olmak onların yaptığı her şeyi onaylamak anlamına gelmiyor, holiganlığı bırakmalıyız. Siyaset o cesur, güçlü kadınların dokunuşlarıyla medenileşebilir, devrimler bu şekilde gerçekleşebilir. Dolayısıyla bir partinin içindeyken parti içinde muhalefet yapmak da önemli. Bu, dışarıdan muhalefet etmekten daha da zor ve ben de bu zorlukları yaşayanlardan biriyim. Bazen söylemek ve mücadele etmek daha önemlidir. Yani holiganlıktan uzak olursak kendimizi kucaklamamız daha kolay oluyor. Tekrar teşekkür ederim.

Esra Elmas: Teşekkür ederim, bir şey söylemek isteyen var mı bilmiyorum, belki sivil toplum tarafından bir şeyler söylemek istersiniz. Şimdi Sonya bizimle birlikte, diğer misyonlardan da temsilcilerimiz var ve bazen çok iç meselelerimize dair konuşuyoruz. 2000'li yıllarda Türkiye'de üniversite öğrencisiydim ve 2000'li yılların başı gerçekten çok farklıydı, çok şanslı bir dönemdi, barış sadece bir fikir değildi, sokaklarda, üniversitelerde somuttu ve o dönemde öğrenciler olarak hayatlarımızda entelektüel bir konuşma biçimini deneyimledik.

DPI 10 yılı aşkın bir süredir bu konular üzerinde çalışıyor ve yapmaya çalıştığımız şey, belki de tek işlevimiz ama bu anlamlı, insanları bir araya getirmek. Eğer birileri bu odaya gelmiyorsa, biz onların kapısını çalmaya ve sormaya devam ediyoruz. Bazen can sıkıcı olabiliyoruz, yine de yeterince ısrar edersek mesajı, bu birlikteliğin önemini anlayacaklarına inanıyoruz. En azından bugün hepimizin derdi aynı, bazen farklı kelimeler ve terminoloji kullanarak ifade ediyoruz. Bir kez daha hepimize teşekkür ediyorum. Kerim belki veda etmek istersin o yüzden mikrofonu sana uzatıyorum.

anniversary of the Good Friday Agreement, where we are now after 25 years, what else we can do to actually get one step further in a different way, to build peace, to have a peacebuilding programmes in different way. So, I am most very happy to be here and also, I would like to thank all the diplomats here, and from all the embassies I particularly want to thank Sonya from the Irish Embassy. She has provided us the great opportunity to show this film in different parts of Turkey and we very much hope to continue on this level. Thank you very much and a very good afternoon.

Esra: Thank you very much Kerim and we would like to thank our interpreters. Once again, thank you all for coming.

Group picture.

Grup resmi.

Kerim: Sonunda beni konuştu [gülüyor]. Burada olmaktan ve bu canlı tartışmayı görmekten çok memnunum. Filmden sonra, biraz daha zamanımız olsaydı, Hayırlı Cuma Anlaşması'nın 25. yıldönümü, 25 yıl sonra şu anda nerede olduğumuz, farklı bir şekilde bir adım daha ileriye gitmek, barışı inşa etmek, farklı bir şekilde barış inşası programlarına sahip olmak için başka neler yapabileceğimiz hakkında sorular sormak iyi olurdu diye düşünüyorum. Bu nedenle burada bulunmaktan büyük bir mutluluk duyuyorum ve ayrıca buradaki tüm diplomatlara ve tüm büyükelçiliklerden özellikle İrlanda Büyükelçiliği'nden Sonya'ya teşekkür etmek istiyorum. Bize bu filmi Türkiye'nin farklı yerlerinde gösterme fırsatı verdi ve bu şekilde devam etmeyi umuyoruz. Çok teşekkür ederim ve iyi günler dilerim.

Esra Hanım: Çok teşekkür ederiz Kerim ve tercümanlarımıza da teşekkür etmek istiyoruz. Bir kez daha geldiğiniz için hepinize teşekkür ederiz.

Conclusion

This event was a part of DPI's ongoing events and programming which have focused on the role of women in conflict resolution and peacebuilding, and empowering women in this pursuit. Taking place in March, during the month of International Women's Day, this event proved timely. The screening of the film 'Wave Goodbye to Dinosaurs,' and hearing from both Avila Kilmurray, co-founder of the Northern Ireland Women's Coalition, and Irish ambassador to Turkey Sonya McGuinness, proved to be inspirational for participants and sparked a productive discussion among them. Participants had the opportunity to discuss a variety of topics including the ways that women can engage in peace and conflict resolution at a variety of political and community levels, how to overcome political and ideological differences in the pursuit of peace, how women's engagement in other organisations like trade unions and women's movements can prove useful in peace efforts, and how leadership can be structured in women's groups to empower members, and maximize the effectiveness of their efforts.

This event brought together participants from political and civil society groups from across Turkey, and from across the political spectrum. Through the discussion there was a consensus of the unique and devastating effects that conflict have on women, and more importantly the need for women to play a prominent role in conflict resolution and peacebuilding efforts in the country to ensure a proper resolution of the ongoing conflict, and a need for cooperation between women regardless of political affiliation in this goal. DPI will continue its work and continue to plan and run events around women in peacebuilding and conflict resolution in Turkey moving forward, as it will be a key element to future peacebuilding efforts.

Sonuç

Bu etkinlik, DPI'nin çatışma çözümü ve barışın inşasında kadınların rolüne ve bu yolda kadınların güçlendirilmesine odaklanan süregelen etkinlik ve programlarının bir parçasıydı. Mart ayında, Dünya Kadınlar Günü'ne denk gelen bu etkinlik tam zamanında gerçekleşmiştir. Wave Goodbye to Dinosaurs belgeselinin gösterimi ve Kuzey İrlanda Kadın Koalisyonu kurucularından Avila Kilmurray ile İrlanda'nın Türkiye Büyükelçisi Sonya McGuinness'in konuşmaları katılımcılar için ilham verici oldu ve aralarında verimli bir tartışma ortamı yarattı. Katılımcılar, kadınların çeşitli siyasi ve toplumsal düzeylerde barış ve çatışma çözümüne nasıl dahil olabilecekleri, barış arayışında siyasi ve ideolojik farklılıkların nasıl aşılabileceği, kadınların sendikalar ve kadın hareketleri gibi diğer örgütlere katılımının barış çabalarında nasıl faydalı olabileceği ve kadın gruplarında liderliğin üyeleri güçlendirmek ve çabalarının etkinliğini en üst düzeye çıkarmak için nasıl yapılandırılabilirdiği gibi çeşitli konuları tartışma fırsatı buldular.

Bu etkinlik, Türkiye'nin dört bir yanından ve siyasi yelpazenin farklı kesimlerinden siyasi ve sivil toplum gruplarından katılımcıları bir araya getirdi. Tartışmalarda, çatışmaların kadınlar üzerindeki benzersiz ve yıkıcı etkileri ve daha da önemlisi, devam eden çatışmanın uygun bir şekilde çözüme kavuşturulmasını sağlamak için kadınların ülkedeki çatışma çözümü ve barışın inşası çabalarında önemli bir rol oynamaları ve bu hedef doğrultusunda siyasi eğilimlerden bağımsız olarak kadınlar arasında iş birliği yapılması gerektiği konusunda fikir birliği sağlandı. DPI, gelecekteki barış inşası çabaları için kilit bir unsur olacağından, çalışmalarına devam edecek ve Türkiye'de barış inşası ve çatışma çözümünde kadınlarla ilgili etkinlikler planlamaya ve yürütmeye devam edecektir.

DPI Aims and Objectives

Aims and objectives of DPI include:

- To contribute to broadening bases and providing new platforms for discussion on establishing a structured public dialogue on peace and democracy building.
- To provide opportunities, in which different parties are able to draw on comparative studies, analyse and compare various mechanisms used to achieve positive results in similar cases.
- To create an atmosphere whereby different parties share knowledge, ideas, concerns, suggestions and challenges facing the development of a democratic solution in Turkey and the wider region.
- To support, and to strengthen collaboration between academics, civil society and policy-makers.
- To identify common priorities and develop innovative approaches to participate in and influence democracy-building.
- Promote and protect human rights regardless of race, colour, sex, language, religion, political persuasion or other belief or opinion.

DPI aims to foster an environment in which different parties share information, ideas, knowledge and concerns connected to the development of democratic solutions and outcomes. Our work supports the development of a pluralistic political arena capable of generating consensus and ownership over work on key issues surrounding democratic solutions at political and local levels.

We focus on providing expertise and practical frameworks to encourage stronger public debates and involvements in promoting peace and democracy building internationally. Within this context DPI aims to contribute to the establishment of a structured public dialogue on peace and democratic advancement, as well as to widen and create new existing platforms for discussions on peace and democracy building. In order to achieve this we seek to encourage an environment of inclusive, frank, structured discussions whereby different parties are in the position to openly share knowledge, concerns and suggestions for democracy building and strengthening across multiple levels.

DPI's objective throughout this process is to identify common priorities and develop innovative approaches to participate in and influence the process of finding democratic solutions. DPI also aims to support and strengthen collaboration between academics, civil society and policy-makers through its projects and output. Comparative studies of relevant situations are seen as an effective tool for ensuring that the mistakes of others are not repeated or perpetuated. Therefore we see comparative analysis of models of peace and democracy building to be central to the achievement of our aims and objectives.

Demokratik Gelişim Enstitüsü'nün Amaçları ve Hedefleri

DPI'in amaçları ve hedefleri:

- Barışın ve demokrasinin inşası üzerine yapılandırılmış bir kamusal diyalogun oluşması için gerekli olan tartışma ortamının geliştirilmesi ve genişletilmesi.
- Farklı kesimlerin karşılaştırmalı çalışmalar vesilesiyle bir araya gelerek, farklı dünya örnekleri özelinde benzer durumlarda olumlu sonuçlar elde etmek için kullanılmış çeşitli mekanizmaları incelemesine ve analiz etmesine olanak sağlamak. Farklı kesimlerin bir araya gelerek Türkiye ve daha geniş bir coğrafyada demokratik bir çözümün geliştirilmesine yönelik bilgilerini, düşüncelerini, endişelerini, önerilerini, kaygılarını ve karşılaşılan zorlukları paylaştığı bir ortam yaratmak. Akademisyenler, sivil toplum örgütleri ve karar alıcılar arasındaki işbirliğinin desteklemek ve güçlendirmek.
- Ortak öncelikleri belirlemek ve demokrasi inşası sürecini ve sürece katılımı etkileyecek yenilikçi yaklaşımlar geliştirmek. Din, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi görüş ve inanç farkı gözetmeksizin insan haklarını teşvik etmek ve korumak.

Demokratik Gelişim Enstitüsü (DPI), Türkiye'de demokratik bir çözümün geliştirilmesi için, farklı kesimlerin bir araya gelerek bilgilerini, fikirlerini, kaygılarını ve önerilerini paylaştıkları bir ortamı teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Çalışmalarımız, demokratik çözümün sağlanması için kilit önem taşıyan konularda fikir birliğine varma ve uzlaşılan konuları sahiplenme yeteneğine sahip çoğulcu bir siyasi alanın geliştirilmesini desteklemektedir.

Kurum olarak güçlü bir kamusal tartışmayı; barışı ve demokrasiyi uluslararası düzeyde geliştirmeye yönelik katılımları teşvik etmek için uzmanlığa ve pratiğe dayalı bir bakış açısıyla hareket ediyoruz. Bu çerçevede barış ve demokratik ilerleme konusunda yapılandırılmış bir kamusal tartışmanın oluşturulmasına katkıda bulunmayı; barış ve demokrasi inşası tartışmaları için yeni platformlar yaratmayı ve mevcut platformları genişletmeyi amaçlıyoruz.

Bu amaçlara ulaşabilmenin gereği olarak, farklı kesimlerin demokrasinin inşası ve güçlendirmesi için bilgilerini, endişelerini ve önerilerini açıkça paylaşabilecekleri kapsayıcı, samimi ve yapılandırılmış tartışma ortamını çeşitli seviyelerde teşvik etmeye çalışıyoruz. DPI olarak farklı projelerimiz aracılığıyla akademi, sivil toplum ve karar alıcılar arasındaki işbirliğini desteklemeyi ve güçlendirmeyi de hedefliyoruz.

BOARD MEMBERS YÖNETİM KURULU ÜYELERİ

KERİM YILDIZ

(Chief Executive Officer / İcra Kurulu Başkanı)

Kerim Yıldız is an expert in conflict resolution, peacebuilding, international human rights law and minority rights, having worked on numerous projects in these areas over his career. Yıldız has received a number of awards, including from the Lawyers Committee for Human Rights for his services to protect human rights and promote the rule of law in 1996, and the Sigrid Rausing Trust's Human Rights award for Leadership in Indigenous and Minority Rights in 2005. Yıldız is also a recipient of the 2011 Gruber Prize for Justice. He has also written extensively on international humanitarian law, conflict, and various human rights mechanisms.

Kerim Yıldız çatışma çözümü, barışın inşası, uluslararası insan hakları ve azınlık hakları konusunda uzman bir isimdir ve kariyeri boyunca bu alanlarda çok çeşitli projelerde çalışmıştır. Kerim Yıldız, 1996 yılında insan haklarının korunması ve hukuk kurallarının uygulanması yönündeki çabalarından ötürü İnsan Hakları İçin Avukatlar Komitesi Ödülü'ne, 2005'te Sigrid Rausing Trust Vakfı'nın Azınlık Hakları alanında Liderlik Ödülü'ne ve 2011'de ise Gruber Vakfı Uluslararası Adalet Ödülü'ne layık görülmüştür. Uluslararası insan hakları hukuku, insancıl hukuk ve azınlık hakları konularında önemli bir isim olan Yıldız, uluslararası insan hakları hukuku ve insan hakları mekanizmaları üzerine çok sayıda yazılı esere sahiptir.

NICHOLAS STEWART KC

(Chair / Yönetim Kurulu Başkanı)

Nicholas Stewart, KC, is a barrister and Deputy High Court Judge (Chancery and King's Bench Divisions) in the United Kingdom. He is the former Chair of the Bar Human Rights Committee of England and Wales and former President of the Union Internationale des Avocats. He has appeared at all court levels in England and Wales, before the Privy Council on appeals from Malaysia, Singapore, Hong Kong and the

Bahamas, and in the High Court of the Republic of Singapore and the European Court of Human Rights. Stewart has also been the chair of the Dialogue Advisory Group since its founding in 2008.

Tecrübeli bir hukukçu olan Nick Stewart Birleşik Krallık Yüksek Mahkemesi (Chancery and King's Bench Birimi) ikinci hâkimidir. Geçmişte İngiltere ve Galler Barosu İnsan Hakları Komitesi Başkanlığı (Bar Human Rights Committee of England and Wales) ve Uluslararası Avukatlar Birliği (Union Internationale des Avocats) başkanlığı görevlerinde bulunmuştur. İngiltere ve Galler'de gerçekleşen ve Malezya, Singapur, Hong Kong, Bahamalar, Singapur ve Avrupa İnsan Hakları mahkemelerinin temyiz konseylerinde görüş bildirdi. Stewart, 2008'deki kuruluşundan bu yana Diyalog Danışma Grubunun başkanlığını da yürütüyor.

OWEN BOWCOTT

Journalist, was The Guardian's legal affairs and Ireland correspondent. He has previously been a general news reporter, foreign news editor and was Ireland correspondent during The Troubles. He studied history at Birmingham University and journalism at Cardiff University. He started off working for the Birmingham Post and later joined the BBC, working as a researcher and producer for BBC News and the current affairs programme Panorama. He has also been a reporter on The Daily Telegraph. He is co-author of a book, Beating the System, about the early years of computer hacking and the criminalisation of online activity.

The Guardian Gazetesi'nin eski hukuki işler ve İrlanda muhabiridir. Kuzey İrlanda'daki Sıkıntı Yılları ('The Troubles') boyunca gazetenin İrlanda muhabirliğini yapan Bowcott, daha önce de genel haber muhabiri ve dış haber editörü olarak çalışmıştır. Bowcott, Birmingham Üniversitesi'nde tarih ve Cardiff Üniversitesi'nde gazetecilik okumuştur. İş hayatına Birmingham Post'da başlayan konuşmacımız, daha sonra BBC'de araştırmacı ve programcı olarak BBC News ve güncel meseleler hakkında bir program olan Panorama'ya katkıda bulunmuştur. Bowcott ayrıca The Daily Telegraph'da muhabir olarak da çalışmıştır. Erken dönem bilgisayar hekleme ve çevrimiçi faaliyetinin suç sayılması konusunda 'Sistemi Yenme' ('Beating the System') başlıklı kitabın eş yazarı.

PRISCILLA HAYNER

Priscilla Hayner is co-founder of the International Center for Transitional Justice and is currently on the UN Department of Political Affairs Standby Team of Mediation Experts. She is a global expert on truth commissions and transitional justice initiatives and has authored several books on these topics, including *Unspeakable Truths*, which analyses truth commissions globally. Hayner has recently engaged in the recent Colombia talks as transitional justice advisor to Norway, and in the 2008 Kenya negotiations as human rights advisor to former UN Secretary-General Kofi Annan and the United Nations-African Union mediation team. Hayner has also worked significantly in the implementation stages following a peace agreement or transition, including Sierra Leone in 1999 and South Sudan in 2015.

Geçiş Dönemi Adaleti için Uluslararası Merkez'in (International Center for Transitional Justice) kurucularından olan Priscilla Hayner, aynı zamanda BM Kıdemli Arabuluculuk Danışmanları Ekibi'ndedir. Hakikat komisyonları, geçiş dönemi adaleti inisiyatifleri ve mekanizmaları konusunda küresel bir uzman olan Hayner, hakikat komisyonlarını küresel olarak analiz eden *Unspeakable Truths* (Konulmayan Gerçekler) da dahil olmak üzere, alanda pek çok yayına sahiptir. Hayner, yakın zamanda Kolombiya barış görüşmelerinde Norveç'in geçiş dönemi adaleti danışmanı olarak ve 2008 Kenya müzakerelerinde eski BM Genel Sekreteri Kofi Annan ve Birleşmiş Milletler-Afrika Birliği arabuluculuk ekibinin insan hakları danışmanı olarak görev yapmıştır. Hayner, 1999'da Sierra Leone ve 2015'te Güney Sudan da dahil olmak üzere birçok ülkede, barış anlaşması ve geçiş sonrası uygulamaları konularında çalışmalar yapmıştır.

ARILD HUMLEN

Arild Humlen is a lawyer and Director of the Norwegian Bar Association's Legal Committee. He is widely published within a number of jurisdictions, with emphasis on international civil law and human rights, and he has lectured at the law faculty of several universities in Norway. Humlen is the recipient of the Honor Prize of the Bar Association of Oslo for his work on the rule of law and in 2015 he was awarded the Honor Prize from the international organisation Save the Children for his efforts to strengthen the legal rights of children.

Hukukçu olan Arild Humlen aynı zamanda Norveç Barosu Hukuk Komitesi'nin direktörüdür. Uluslararası medeni hukuk ve insan hakları gibi yargı alanları üzerine çok sayıda yazısı yayınlanmış, Norveç'te bir dizi hukuk fakültesinde ders vermiştir. Oslo Barosu bünyesinde Sığınmacılık ve Göçmenlik Hukuku Davaları Çalışma Grubu başkanı olarak yaptığı çalışmalardan dolayı Oslo Barosu Onur Ödülü'ne layık görülmüştür.

ANTONIA POTTER PRENTICE

Antonia Potter Prentice is currently the Director of Alliance 2015-a global network of humanitarian and development organisations. Prentice has extensive experience on a range of humanitarian, development, peacemaking and peacebuilding issues through her previous positions, including interim Senior Gender Adviser to the Joint Peace Fund for Myanmar and providing technical advice to the Office of the Special Envoy of the UN Secretary General to the Yemen peace process. Prentice has also been involved in various international organisations including UN Women, Dialogue Advisory Group, and Centre for Humanitarian Dialogue. Prentice co-founded the Athena Consortium as part of which she acts as Senior Manager on Mediation Support, Gender and Inclusion for the Crisis Management Initiative (CMI) and as Senior Adviser to the European Institute for Peace (EIP).

Antonia Potter Prentice, insani yardım kuruluşlarının ve kalkınma örgütlerinin küresel ağı olan İttifak 2015'in direktörüdür. Prentice, Myanmar için Ortak Barış Fonu'na geçici Kıdemli Cinsiyet Danışmanı ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Yemen Özel Elçisi Ofisi'ne teknik tavsiyeler vermek de dahil olmak üzere insancıl faaliyetler, kalkınma, barış yapma ve barış inşası gibi konularda sivil toplum bünyesinde 17 yıllık bir çalışma tecrübesine sahiptir. BM Kadınları, Diyalog Danışma Grubu ve İnsani Yardım Diyalogu Merkezi gibi çeşitli uluslararası örgütlerde görev yapan Prentice, kurucuları arasında yer aldığı Athena Konsorsiyumu Arabuluculuk Desteği, Toplumsal Cinsiyet ve Kaynaştırma için Kriz Yönetimi İnisiyatifi'nde yöneticilik ve Avrupa Barış Enstitüsü'ne (EIP) başdanışmanlık yapmaktadır.

CATHERINE WOOLLARD

Catherine Woollard is the current Secretary General for ECRE, the European Council for Refugees and Exiles, a pan-European alliance of 96 NGOs protecting and advancing the rights of refugees, asylum seekers and displaced persons. Previously she served as the Director of the Brussels Office of Independent Diplomat, and from 2008 to 2014 she was the Executive Director of the European Peacebuilding Liaison Office (EPLO)-a Brussels-based network of not-for-profit organisations working on conflict prevention and peacebuilding. She also held the positions of Director of Policy, Communications and Comparative Learning at Conciliation Resources, Senior Programme Coordinator (South East Europe/CIS/Turkey) at Transparency International and Europe/Central Asia Programme Coordinator at Minority Rights Group International. Woollard has additionally worked as a consultant advising governments on anti-corruption and governance reform, as a lecturer in political science, teaching and researching on the EU and international politics, and for the UK civil service.

Catherine Woollard, Avrupa Mülteci ve Sürgünler Konseyi (ECRE) Genel Sekreteri'dir. ECRE, Avrupa ülkelerinin ittifakına dayalı ve uluslararası koruma alanında çalışan yaklaşık 96 sivil toplum kuruluşunun üye olduğu bir ağıdır. Geçmişte Bağımsız Diplomatlar Grubu'nun Brüksel Ofis Direktörü olarak çalışan Woollard 2008-2014 yılları arasında çatışmanın önlenmesi ve barışın inşası üzerine çalışan sivil toplum kuruluşlarının oluşturduğu bir ağ olan Avrupa Barış İnşası İrtibat Bürosu'nun direktörü olarak görev yapmıştır. Conciliation Resources'da Siyaset, İletişim ve Karşılaştırmalı Öğrenme Birimi Direktörü, Transparency International'da Güneydoğu Avrupa ve Türkiye Kıdemli Program Koordinatörü, Minority Rights Group'da Avrupa ve Orta Asya Program Koordinatörü olarak görev yapmıştır. Hükümetlere yolsuzluk konusunda danışmanlık hizmeti vermiş, akademisyen olarak Birleşik Krallık'taki kamu kurumu çalışanlarına siyaset bilimi, AB üzerine eğitim ve araştırma ve uluslararası politika alanlarında dersler vermiştir.

COUNCIL OF EXPERTS UZMANLAR KURULU ÜYELERİ

BERTIE AHERN

Bertie Ahern is the former Taoiseach (Prime Minister) of Ireland, a position to which he was elected following numerous Ministerial appointments as well as that of Deputy Prime Minister. A defining moment of Mr Ahern's three terms in office as Taoiseach was the successful negotiation of the Good Friday Agreement in April 1998. Mr Ahern held the Presidency of the European Council in 2004, presiding over the historic enlargement of the EU to 27 member states. Since leaving Government in 2008 Mr Ahern has dedicated his time to conflict resolution and is actively involved with many groups around the world. Current roles include Co-Chair of The Inter Action Council; Member of the Clinton Global Initiative; Member of the International Group dealing with the conflict in the Basque Country; Honorary Adjunct Professor of Mediation and Conflict Intervention in NUI Maynooth; Member of the Kennedy Institute of NUI Maynooth; Member of the Institute for Cultural Diplomacy, Berlin; Member of the Varkey Gems Foundation Advisory Board; Member of Crisis Management Initiative; Member of the World Economic Forum Agenda Council on Negotiation and Conflict Resolution; Member of the IMAN Foundation; Advisor to the Legislative Leadership Institute Academy of Foreign Affairs; Senior Advisor to the International Advisory Council to the Harvard International Negotiation Programme; and Director of Co-operation Ireland.

Tecrübeli bir siyasetçi olan Bertie Ahern bir dizi bakanlık görevinden sonra İrlanda Cumhuriyeti Başbakanı olarak görev yapmıştır. Bertie Ahern'in başbakanlık yaptığı dönemdeki en belirleyici gelişme 1998 yılının Nisan ayında Hayırlı Cuma Anlaşması'yla sonuçlanan barış görüşmesi müzakerelerinin başlatılması olmuştur. Ahern, 2004 yılında Avrupa Konseyi başkanlığı görevini yürütürken Avrupa Birliği'nin üye ülke sayısının 27'ye çıktığı tarihsel süreçte payı olan en önemli isimlerden biri olmuştur. 2008 yılında aktif siyasetten çekilen Bertie Ahern o tarihten bu yana bütün zamanını çatışma çözümü çalışmalarına ayırmakta ve bu amaçla pek çok grupla temaslarda bulunmaktadır. Ahern'in hali hazırda sahip olduğu ünvanlar şunlardır: The Inter Action Council Eşbaşkanlığı, Clinton Küresel İniyatifi Üyeliği, Bask Ülkesindeki Çatışma Üzerine Çalışma Yürüten Uluslararası Grup Üyeliği, İrlanda Ulusal

Üniversitesi Arabuluculuk ve Çatışmaya Müdahale Bölümü Fahri Profesörlüğü, Berlin Kültürel Diplomasi Enstitüsü Üyeliği, Varkey Gems Vakfı Danışma Kurulu Üyeliği, Kriz İdaresi İniyatifi Üyeliği, Dünya Ekonomik Forumu Müzakere ve Çatışma Çözümü Forumu Konsey Üyeliği, Harvard Uluslararası Müzakere Programı Uluslararası Danışmanlar Konseyi Başdanışmanı.

DERMOT AHERN

Dermot Ahern is a former Irish Member of Parliament and Government Minister and was a key figure for more than 20 years in the Irish peace process, including in negotiations for the Good Friday Agreement and the St Andrews Agreement. He also has extensive experience at the EU Council level, including as a key negotiator and signatory to the Constitutional and Lisbon Treaties. In 2005, he was appointed by the then UN Secretary General Kofi Annan, to be a Special Envoy on the issue of UN Reform.

Geçmişte İrlanda Parlamentosu milletvekilliği ve kabinede bakanlık görevlerinde bulunan Dermot Ahern, 20 yıldan fazla bir süre İrlanda barış sürecinde anahtar bir rol oynamıştır ve bu süre içinde Belfast Anlaşması (Hayırlı Cuma Anlaşması) ve St. Andrews Anlaşması için yapılan müzakerelere dahil olmuştur. AB Konseyi seviyesinde de önemli tecrübeleri olan Ahern, AB Anayasası ve Lizbon Antlaşmaları sürecinde de önemli bir arabulucu ve imzacı olmuştur. 2005 yılında dönemin Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kofi Annan tarafından BM Reformu konusunda özel temsilci olarak atanmıştır.

Prof. Dr. MEHMET ASUTAY

Professor Dr. Mehmet Asutay is a Professor of Middle Eastern and Islamic Political Economy & Finance at the Durham University Business School, UK. He researches, teaches and supervises research on Islamic political economy and finance, Middle Eastern economic development and finance, the political economy of the Middle East, including Turkish and Kurdish political economies. He is the Director of the Durham Centre for Islamic Economics and Finance and the Managing Editor of the Review of Islamic Economics, as well as Associate Editor of the American Journal of Islamic Social Science. He is the Honorary Treasurer of the BRISMES (British Society for Middle Eastern Studies); and of the IAIE (International Association for Islamic Economics).

Dr. Mehmet Asutay, İngiltere'deki Durham Üniversitesi'nin İşletme Fakültesi'nde Ortadoğu'nun İslami Siyasal Ekonomisi ve Finansı alanında profesör olarak görev yapmaktadır. Asutay Türk ve Kürt siyasal ekonomisi, İslami siyasal ekonomi, ve Ortadoğu'da siyasal ekonomi konularında dersler vermekte, araştırmalar yapmakta ve yapılan araştırmalara danışmanlık yapmaktadır.

ALİ BAYRAMOĞLU

Ali Bayramoğlu is a writer and political commentator. Since 1994, he has contributed as a columnist for a variety of newspapers. He is currently a columnist for daily Karar. He is a member of the Wise Persons Committee in Turkey, established during the peace process between 2013-2015.

Ali Bayramoğlu, yazar ve siyasi yorumcudur. 1994 yılından bu yana çeşitli gazetelerde köşe yazarlığı yaptı. Halen, günlük Karar gazetesinde köşe yazmaya devam etmektedir. Türkiye'de 2013-2015 yılları arasında gerçekleşen Çözüm Sürecinde Akil İnsanlar Heyeti üyesidir.

Prof. CHRISTINE BELL

Professor Christine Bell is a legal expert based in Edinburgh, Scotland. She is Professor of Constitutional Law and Assistant Principal (Global Justice) at the University of Edinburgh, Co-director of the Global Justice Academy, and a member of the British Academy. She was chairperson of the Belfast-based human rights organization, the Committee on the Administration of Justice, from 1995-7, and a founder member of the Northern Ireland Human Rights Commission established under the terms of the Belfast Agreement. In 1999 she was a member of the European Commission's Committee of Experts on Fundamental Rights. She is an expert on transitional justice, peace negotiations, constitutional law and human rights law. She regularly conducts training on these topics for diplomats, mediators and lawyers, has been involved as a legal advisor in a number of peace negotiations, and acted as an expert in transitional justice for the UN Secretary-General, the Office of the High Commissioner for Human Rights, and UNIFEM.

İskoçya'nın başkenti Edinburgh'ta faaliyet yürüten bir hukukçudur. Edinburgh Üniversitesi'nde Anayasa hukuku profesörü olarak ve aynı üniversite bünyesindeki Küresel Adalet Projesinde Müdür yardımcısı olarak görev yapmaktadır. İngiliz Akademisi üyesi de olan Bell, 1995-1997 yılları arasında Belfast merkezli İnsan Hakları örgütü Adalet İdaresi Komisyonu başkanı ve Belfast Anlaşması

şartları çerçevesinde kurulan Kuzey İrlanda İnsan Hakları Komisyonu kurucu üyesi olarak görev yaptı. 1999'da ise Avrupa Komisyonu Temel Haklar Uzmanlar Komitesi üyeliğinde bulundu. Temel uzmanlık alanları Geçiş Dönemi Adaleti, Barış Müzakereleri, Anayasa Hukuku ve İnsan Hakları olan Prof. Bell, aynı zamanda bu konularda diplomat, arabulucu ve hukukçulara eğitim vermekte, BM Genel Sekreterliği, İnsan Hakları Yüksek Komiserliği Ofisi ve UNIFEM'in de dahil olduğu kurumlarda hukuk danışmanı olarak görev yapmaktadır.

ORAL ÇALIŞLAR

Oral Çalışlar completed his studies at the Ankara University Faculty of Political Sciences. Was President of the Club of Socialist Thought at the university, as well as Secretary-General of the Ankara University Student Union. Wrote for Türk Solu journal which was launched in 1967 and for the Aydınlık journal which was launched in 1968. Was member of the editorial board of Aydınlık journal. Was arrested after the 12th of March 1971 military coup. Remained imprisoned for three years until the Amnesty law adopted in 1974. Was Editor in Chief for the Aydınlık daily newspaper launched in 1978. Was arrested again after the 12th of September 1980 military coup and released in August 1988 after four years in prison. Lived in Hamburg between 1990 and 1992 upon the invitation of the Senate of Hamburg. Worked for Cumhuriyet daily between 1992 and 2008. Broadcast television programmes on different channels, including TRT, 24TV, 360, and SKYTÜRK. Transferred from Cumhuriyet daily to Radikal daily in 2008. Between 2004-2007, he was in board of Turkish Journalists Association. He has a permanent press card. Became Editor in Chief for Taraf daily in 2013. Was part of the Wise People Committee in the same year. Later had to leave Taraf daily alongside Halil Berktay, Alper Görmüş, Vahap Coşkun, Erol Katırcıoğlu, Mithat Sancar, and Yıldırım Oğur, among others, after the intervention of the Gülen Congregation. Returned to Radikal daily. Started writing for Posta daily after 2016, when Radikal was discontinued. Continues work as a commentator on TV news channels. Has 20 published books, including The Leaders' Prison, Hz. Ali, Mamak Prison from the 12th of March to 12th of September, The Kurdish Issue with Öcalan and Burkay, My 68 Memoirs, The Alevis, When Deniz and Friends Were Executed, My Childhood in Tarsus, The History of Gulenism. Recipient of a large number of journalism and research awards. Married (1976) to author and journalist İpek Çalışlar. Father of author Reşat Çalışlar.

Oral Çalışlar Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde eğitimini tamamladı. Üniversitede Sosyalist Fikir Kulübü başkanlığını ve Ankara Üniversitesi Öğrenci Birliği genel sekreterliğini yaptı. 1967'de kurulan Türk Solu ve 1967'de kurulan Aydınlık dergileri için yazdı. Ayrıca Aydınlık dergisinin yayın kurulu üyesiydi. 12 Mart 1971 darbesinden sonra tutuklandı ve 1974'te af yasası çıkana kadar üç yıl cezaevinde kaldı. 1978 yılında çıkan Aydınlık Gazetesi'nin yazı işleri müdürlüğünü yaptı. 12 Eylül 1980 darbesi sonrasında tekrardan tutuklandı ve dört yıl cezaevinde kaldıktan sonra Ağustos 1988'de tahliye edildi. Hamburg Senato'sunun daveti üzerine gittiği Hamburg'da 1990-1992 yılları arasında yaşadı. 1992 ve 2008 yılları arasında Cumhuriyet Gazetesi'nde çalıştı. TRT, 24TV, 360 ve SKYTÜRK de dâhil olmak üzere çeşitli kanallarda televizyon programı yaptı. 2008 yılında Cumhuriyet'ten Radikal Gazetesi'ne geçiş yaptı. 2004-2007 yılları arasında Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Yönetim Kurulu'ndaydı. Kendisinin sürekli basın kartı bulunmaktadır. 2013 yılında Taraf Gazetesi Yazı İşleri Müdürü oldu. Aynı yıl Âkil İnsanlar Heyeti'nde yer aldı. Daha sonra, Gülen Cemaati'nin müdahalesi sonucunda, Halil Berktaş, Alper Görmüş, Vahap Coşkun, Erol Katırcıoğlu, Mithat Sancar, Yıldırım Oğur ve diğerleriyle birlikte Taraf'tan ayrıldı. Radikal'e geri dönüş yaptı. Radikal Gazetesi kapandıktan sonra, 2016 yılında Posta Gazetesi için yazmaya başladı. Televizyon programlarına siyaset yorumcusu olarak katılmaya devam etmektedir. 20 kitap yayınlamıştır. Bunların arasında 'Liderler Hapishanesi', 'Hz. Ali', 'Mamak Askeri Cezaevi', 'Öcalan ve Buray'la Kürt Sorunu', '68 Anılarım', 'Aleviler', 'Denizler İdama Giderken', 'Çocukluğumun Tarsus'u' ve 'Fetullahçılığın Tarihi' de bulunmaktadır. Gazetecilik ve araştırma alanlarında birçok ödüle sahiptir. 1976'dan beri yazar ve gazeteci İpek Çalışlar ile evlidir. Yazar Reşat Çalışlar'ın babasıdır.

CENGİZ ÇANDAR

Cengiz Çandar is currently a columnist for Al-Monitor, a widely respected online magazine that provides analysis on Turkey and the Middle East. He is a former war correspondent and an expert on the Middle East. He served as a special adviser to the former Turkish president, Turgut Ozal. Cengiz Çandar is a Distinguished Visiting Scholar at the Stockholm University Institute for Turkish Studies (SUITS).

Kıdemli bir gazeteci ve köşe yazarı olan Çandar uzun yıllar Radikal gazetesi için köşe yazarlığı yapmıştır. Al Monitor haber sitesinde köşe yazarlığı yapmaktadır. Ortadoğu konusunda önemli bir uzman olan Çandar, bir dönem savaş muhabiri olarak çalışmış ve Türkiye eski Cumhurbaşkanı merhum Turgut Özal'a özel danışmanlık yapmıştır.

ANDY CARL

Andy Carl is an independent expert on conflict resolution and public participation in peace processes. He believes that building peace is not an act of charity but an act of justice. He co-founded and was Executive Director of Conciliation Resources. Previously, he was the first Programme Director with International Alert. He is currently an Honorary Fellow of Practice at the School of Law, University of Edinburgh. He serves as an adviser to a number of peacebuilding initiatives including the Inclusive Peace and Transition Initiative at the Graduate Institute in Geneva, the Legal Tools for Peace-Making Project in Cambridge, and the Oxford Research Group, London.

Andy Carl çatışma çözümü ve barış süreçlerine kamusal katılımın sağlanması üzerine çalışan bağımsız bir uzmandır. Barışın inşasının bir hayırseverlik faaliyetinden ziyade adaletin yerine getirilmesi çabası olduğuna inanan Carl, çatışma Çözümü alanında çalışan etkili kurumlardan biri olan Conciliation Resources'un kurucularından biridir. Bir dönem Uluslararası Uyarı (International Alert) isimli kurumda Program Direktörü olarak görev yapan Carl, halen Edinburgh Üniversitesi Hukuk Fakültesi bünyesinde Fahri Bilim Kurulu Üyesi olarak görev yapmaktadır. Barış inşası üzerine çalışan Cenevre Mezunlar İnisyatifi bünyesindeki Barış ve Geçiş Dönemi İnisyatifi, Cambridge'te yürütülen Barışın İnşası için Yasal Araçlar Projesi ve Londra'da faaliyet yürüten Oxford Araştırma Grubu gibi bir dizi kurum ve oluşuma danışmanlık yapmaya devam etmektedir.

Dr. ESRA ÇUHADAR

Currently works on the United Nations standby team of senior mediation advisers as a process design and inclusion expert. She has worked with various civil society and governmental actors and supported numerous dialogue and mediation initiatives in S. Caucasus, Ukraine, Turkey, Cyprus, and between Israel-Palestine, Greece-Turkey, Turkey-Armenia, and Somalia-Somaliland. She has more than twenty years of experience in researching, teaching, and practicing dialogue facilitation, mediation, and conflict assessment. She is a thought leader on designing inclusive peace processes with her extensive research and applied work in this area. She worked to advance the inclusion of civil society and women in places including Afghanistan, Cameroon, Turkey, and Venezuela. She contributed

to women's capacity building in peacebuilding and co-founded the Turkey antenna of the Mediterranean Women Mediators Network in 2019. Prior to joining the stand-by team, Esra worked as a senior expert on dialogue and inclusion at the United States Institute of Peace, as a regional mediator for the World Bank, advisor to the mediation support unit of the OSCE, senior research fellow at Inclusive Peace, and associate professor at Bilkent University in Turkey. Esra received and managed numerous research grants, received awards and fellowships, and published extensively in leading journals and books on inclusive peace process and dialogue design, and evaluation of peacebuilding. Esra Cuhadar received her MA and Ph.D. from Maxwell School of Citizenship and Public Affairs of Syracuse University in the USA. She speaks English and Turkish.

Şu anda Birleşmiş Milletler'in kıdemli arabuluculuk danışmanlarından oluşan ekipte (UN Stanby Team) üst düzey arabulucu danışmanı olarak çalışmaktadır. Çeşitli sivil toplum ve hükümet aktörleriyle çalışan Çuhadar, Güney Kafkasya, Ukrayna, Türkiye, Kıbrıs ve İsrail-Filistin, Yunanistan-Türkiye, Türkiye-Ermenistan ve Somali-Somaliland arasında çok sayıda diyalog ve arabuluculuk girişimini destekledi. Diyaloglara olanak tanıma, arabuluculuk ve çatışma değerlendirmesi konusunda araştırma, öğretme ve uygulama ayaklarında yirmi yıldan fazla deneyime sahiptir. Kapsayıcı barış süreçlerinin dizaynı alanındaki kapsamlı araştırmaları ve uygulamalı çalışmaları ile bu alanda bir düşünce lideridir. Afganistan, Kamerun, Türkiye ve Venezuela gibi yerlerde sivil toplumun ve kadınların süreçlere dahil edilmesini geliştirmek için çalışmalar yapmıştır. Barış inşasında kadınların kapasite geliştirmesine katkıda bulunmuş ve 2019'da Akdeniz Kadın Arabulucular Ağı'nın Türkiye antenininin eş kurucularından biri olmuştur. Esra, BM ekibine katılmadan önce Amerika Birleşik Devletleri Barış Enstitüsü'nde diyalog ve katılım konusunda kıdemli uzman olarak çalışmıştır. Dünya Bankası bölgesel arabulucusu, OSCE arabuluculuk destek birimi danışmanı, Inclusive Peace'te kıdemli araştırma görevlisi ve Türkiye'de Bilkent Üniversitesi'nde doçent olarak görev yapmıştır. Çuhadar birçok sayıda araştırma hibesi almış ve yönetmiştir. Pek çok ödül ve burs kazanmış, kapsayıcı barış süreci ve diyalog dizaynı ile barış inşasının değerlendirilmesi üzerinde gelen dergilerde ve kitaplarda kapsamlı yazıları yayınlanmıştır. Çuhadar yüksek lisans ve doktora derecelerini ABD'deki Syracuse Üniversitesi Maxwell Yurttaşlık ve Halkla İlişkiler Okulu'ndan almıştır. İngilizce ve Türkçe bilmektedir.

Dr. VAHAP COŞKUN

Dr. Vahap Coşkun is a Professor of Law at University of Dicle in Diyarbakır where he also completed his bachelor's and master's degrees in law. Coşkun received his PhD from Ankara University Faculty of Law. He has written for Serbestiyet and Kurdistan24 online newspaper. He has published books on human rights, constitutional law, political theory and social peace. Coşkun was a member of the former Wise Persons Commission in Turkey (Central Anatolian Region).

Dr. Vahap Coşkun Diyarbakır'da, Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde öğretim üyesidir. Lisans ve lisansüstü eğitimini Dicle Üniversitesi'nde tamamladıktan sonra Ankara Üniversitesi'nde Hukuk Doktoru tamamlamıştır. Serbestiyet ve Kurdistan 24 online gazetesinde makale yazan Coşkun, insan hakları, anayasa hukuku, siyasal teori ve toplumsal barış konulu kitaplar yayınlamıştır. Coşkun, Akil İnsanlar Komisyonu'nun İç Anadolu bölgesi üyesiydi.

AYŞEGÜL DOĞAN

Ayşegül Doğan is a journalist who has conducted interviews, created news files and programmes for independent news platforms. She studied at the Faculty of Cultural Mediation and Communications at Metz University, and Paris School of Journalism. As a student, she worked at the Ankara bureau of Agence-France Presse (AFP), the Paris bureau of Courier International and at the Kurdish service of The Voice of America. She worked as a programme creator at Radyo Ekin, and as a translator-journalist for the Turkish edition of Le Monde Diplomatique. She was a lecturer at the Kurdology department of National Institute of Oriental Languages and Civilizations in Paris. She worked on political communications for a long time. From its establishment in 2011 to its closure in 2016, she worked as a programmes coordinator at IMC TV. She prepared and presented the programme "Gündem Müzakere" on the same channel.

Bağımsız haber platformlarına özel röportaj, haber dosyası ve programlar hazırlayan gazeteci Ayşegül Doğan; Metz Üniversitesi Medyasyon Kültürel ve İletişim Fakültesi'nin ardından eğitimine Paris Yüksek Gazetecilik Okulu'nda devam etti. Okul yıllarında, Fransız Haber Ajansı-AFP'nin Ankara, Courier International'ın Paris bürosunda ve Amerika'nın Sesi Kürtçe servisinde gazeteciliği deneyimledi. Radyo Ekin'de programcı, Le Monde Diplomatique Türkçe'de çevirmen gazeteci olarak çalıştı. Paris'te yaşadığı süre içinde Doğu

Dilleri ve Medeniyetleri Enstitüsü Kürdoloji bölümünde okutmanlık yaptı. Uzunca bir süre siyaset iletişimi ile ilgilendi. 2011'de kurulan IMC TV 2016'da kapatılana dek; program koordinatörü olarak çalıştı. Aynı kanalda "Gündem Müzakere" programını hazırladı ve sundu. Halen ülkesindeki pek çok meslektaşığı gibi etik ilkelere bağlı; bağımsız bir gazeteci olarak çalışma arayışı, istek ve heyecanını koruyor.

VEGARD ELLEFSEN

Vegard is a Norwegian diplomat who retired 31 August 2019 from the foreign service when he left his last posting as ambassador to Ankara. He has been twice posted to NATO both as Permanent representative on the North Atlantic Council and deputy to the same position. He has earlier been posted to the Norwegian mission to the U.N. in New York and to the Embassy in Ottawa. In the Norwegian Ministry of foreign affairs he has been Political Director, Director General for the Regional division, Director of the Minister's secretariat and special envoy to the Sudan peace talks and special envoy to Syria and Iraq. Mr. Ellefsen has a Master in Political Science from the University of Oslo.

Norveçli bir diplomat olan Vegard, 31 Ağustos 2019'da dışişlerinden emekli olduğunda Ankara'da büyükelçi olarak görev yapmaktaydı. İki kere NATO'ya atanan Vergard, Kuzey Atlantik Konseyi Daimi Temsilcisi ve Daimi Temsilci Yardımcısı olarak görev yapmıştır. Daha öncesinde de New York'ta Norveç Birleşmiş Milletler Daimi Temsilciliği'nde ve Ottawa Büyükelçiliği'nde bulundu. Norveç Dış İşleri Bakanlığı'nda Siyasi İşler Direktörü, Bölgesel Bölünme Genel Müdürü, bakanın Özel Kalem Müdürlüğü Direktörü, Sudan barış müzakereleri özel temsilcisi ve Suriye ve Irak özel temsilcisi olarak görev aldı. Ellefsen Oslo Üniversitesi'nde Siyaset Bilimi yüksek lisansı yapmıştır.

Prof. Dr. FAZIL HÜSNÜ ERDEM

Dr. Fazıl Hüsnü Erdem is Professor of Constitutional Law and Head of the Department of Constitutional Law at Dicle University, Diyarbakır. In 2007, Erdem was a member of the commission which was established to draft a new constitution to replace the Constitution of 1982 which was introduced following the coup d'etat of 1980. Erdem was a member of the Wise Persons Committee in Turkey, established by then Prime Minister Erdoğan, in the team that was responsible for the South-eastern Anatolia Region.

Fazıl Hüsnü Erdem Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Anayasa Hukuku Anabilim Dalı Başkanı'dır. 2007'de, 1980 darbesinin takiben yürürlüğe giren 1982 darbe anayasasını değiştirmek üzere kurulan yeni anayasa hazırlama komisyonunda yer almıştır. Erdem, 2013'de Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından Demokratik açılım ve çözüm süreci kapsamında oluşturulan Akil İnsanlar Heyeti üyesidir.

Prof. Dr. SALOMÓN LERNER FEBRES

Professor Dr. Salomón Lerner Febres holds a PhD in Philosophy from Université Catholique de Louvain. He is Executive President of the Center for Democracy and Human Rights and Professor and Rector Emeritus of Pontifical Catholic University of Peru. He is former President of the Truth and Reconciliation Commission of Peru. Prof. Lerner has given many talks and speeches about the role and the nature of university, the problems of scholar research in higher education and about ethics and public culture. Furthermore, he has participated in numerous conferences in Peru and other countries about violence and pacification. In addition, he has been a speaker and panellist in multiple workshops and symposiums about the work and findings of the Truth and Reconciliation Commission of Peru. He has received several honorary doctorates as well as numerous recognitions and distinctions of governments and international human rights institutions.

Prof. Salomón felsefe alanındaki doktora eğitimini Belçika'daki Université Catholique de Louvain'de tamamlamıştır. Peru'daki Pontifical Catholic Üniversitesi'nin onursal rektörü sıfatını taşıyan Prof. Salomón Lerner Febres, aynı üniversite bünyesindeki Demokrasi ve İnsan Hakları Merkezi'nin de başkanlığını yapmaktadır. Peru Hakikat ve Uzlaşma Komisyonu eski başkanıdır. Üniversitenin rolü ve doğası, akademik çalışmalarda karşılaşılan zorluklar, etik ve kamu kültürü konulu çok sayıda konuşma yapmış, şiddet ve pasifizm konusunda Peru başta olmak üzere pek çok ülkede yapılan konferanslara konuşmacı olarak katılmıştır.

Prof. MERVYN FROST

Professor Mervyn Frost teaches International Relations, and was former Head of the Department of War Studies, at King's College London, UK. He was previously Chair of Politics at the University of Natal, Durban, South Africa and was President of the South African Political Studies Associ-

ation. He currently sits on the editorial boards of International Political Sociology and the Journal of International Political Theory, among others. He is an expert on human rights in international relations, humanitarian intervention, justice in world politics, democratising global governance, the just war tradition in an era of New Wars, and ethics in a globalising world.

Londra'daki King's College'in Savaş Çalışmaları bölümünün başkanlığını yapmaktadır. Daha önce Güney Afrika'nın Durban şehrindeki Natal Üniversitesi'nde Siyaset Bilimi bölümünün başkanlığını yapmıştır. Güney Afrika Siyaset Çalışmaları Enstitüsü Başkanlığı görevinde de bulunan Profesör Frost, İnsan Hakları ve Uluslararası İlişkiler, İnsancıl Müdahale, Dünya Siyasetinde Adalet, Küresel Yönetimin Demokratikleştirilmesi, Yeni Savaşlar Döneminde Adil Savaş Geleneği ve Küreselleşen Dünyada Etik gibi konularda uzman bir isimdir.

DAVID GORMAN

David has more than 25 years of experience in the field of peacemaking. He started his career in the Middle East and he went on to work for international organisations on a wide range of conflicts around the world. David has been based in the Philippines, Indonesia, Liberia, Bosnia as well as the West Bank and Gaza and has been working in Eurasia for the last several years. He graduated from the London School of Economics, was featured in the award winning film 'Miles and War' as well as several publications and has published several articles on mediation.

David'in barış inşası alanında 25 yıldan fazla deneyimi bulunmaktadır. David kariyerine Orta Doğu'da başladı ve daha sonra uluslararası kurumlarda, dünyanın çeşitli yerlerinde olan çatışmalar üzerinde çalıştı. Kendisi Filipinler, Endonezya, Liberya, Bosna, Batı Şeria ve Gazze'de bulundu. Son birkaç yıldır da Avrasya bölgesinde çalışmaktadır. David London School of Economics'den mezun oldu, ödüllü 'Miles and War' filminde ve çeşitli yayınlarda yer aldı ve arabuluculukla ilgili çeşitli makaleler yayımladı.

MARTIN GRIFFITHS

Martin Griffiths is a senior international mediator and currently the UN's Under-Secretary-General for Humanitarian Affairs and Emergency Relief Coordinator, Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA) after previously serving as the UN's Envoy to Yemen. From 1999 to 2010 he was the founding Director of the Centre for Humanitarian Dialogue in

Geneva where he specialised in developing political dialogue between governments and insurgents in a range of countries across Asia, Africa and Europe. He is a co-founder of Inter Mediate, a London based NGO devoted to conflict resolution, and has worked for international organisations including UNICEF, Save the Children, Action Aid, and the European Institute of Peace. Griffiths has also worked in the British Diplomatic Service and for the UN, including as Director of the Department of Humanitarian Affairs (Geneva), Deputy to the Emergency Relief Coordinator (New York), Regional Humanitarian Coordinator for the Great Lakes, Regional Coordinator in the Balkans and Deputy Head of the Supervisory Mission in Syria (UNSMIS).

Kıdemli bir uluslararası arabulucu olan eski Birleşmiş Milletler Yemen Özel Temsilcisi Martin Griffiths, Birleşmiş Milletler İnsani Yardım Koordinasyon Ofisi'nde (OCHA) İnsani Yardım ve Acil Durum Yardımı Koordinatörü Genel Sekreter Başyardımcısı olarak görev yapmaktadır. Asya, Afrika ve Avrupa kıtalarındaki çeşitli ülkelerde hükümetler ile isyancı gruplar arasında siyasi diyalog geliştirilmesi üzerine çalışan Cenevre'deki İnsani Diyalog Merkezi'nin (Centre for Humanitarian Dialogue) kurucu direktörü olan Martin Griffiths 1999-2010 yılları arasında bu görevi sürdürmüştür. Çatışma çözümü üzerine çalışan Londra merkezli Inter Mediate'in kurucuları arasında bulunan Griffiths, UNICEF, Save the Children ve Action Aid isimli uluslararası kurumlarda da görev yapmıştır. İngiltere Diplomasi Servisi'ndeki hizmetlerinin yanı sıra Birleşmiş Milletler bünyesinde Cenevre Ofisi'nde İnsani Faaliyetler Bölümü'nde yönetici, New York ofisinde Acil Yardım Koordinatörü yardımcılığı, Büyük Göller (Great Lakes) bölgesinde İnsani Yardım Koordinatörü, Balkanlarda BM Bölgesel Koordinatörü ve BM eski Genel Sekreteri Kofi Annan'ın BM ve Arap Birliği adına Suriye özel temsilciliği yaptığı dönemde kendisine baş danışmanlık yapmıştır.

KEZBAN HATEMİ

Kezban Hatemi holds an LL.B. from Istanbul University and is registered with the Istanbul Bar Association. She has worked as a self employed lawyer, as well as Turkey's National Commission to UNESCO and a campaigner and advocate during the Bosnian War. She was involved in drafting the Turkish Civil Code and Law of Foundations as well as in preparing the legal groundwork for the chapters on Religious Freedoms and Minorities and Community Foundations within the Framework Law of Harmonization prepared by Turkey in preparation for EU accession. She has published articles on women's, minority groups, children, animals and human rights and the fight

against drugs. She is a member of the former Wise Persons Committee in Turkey, established by then Prime Minister Erdoğan, and sits on the Board of Trustees of the Technical University and the Darulacaze Foundation.

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun olduktan sonra İstanbul Barosuna kayıtlı olarak avukatlık yapmaya başlamıştır. Serbest avukatlık yapmanın yanı sıra UNESCO Türkiye Milli Komisyonu'nda hukukçu olarak görev yapmış, Bosna savaşı sırasında sürdürülen savaş karşıtı kampanyalarda aktif olarak yer almıştır. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyelik süreci gereği hazırlanan Uyum Yasaları Çerçeve Yasasının Dini Özgürlükler, Azınlıklar ve Vakıflar ile ilgili bölümlerine ilişkin hukuki çalışmalarda yer almış, Türk Ceza Kanunu ve Vakıflar Kanunu'nun taslaklarının hazırlanmasında görev almıştır. İnsan hakları, kadın hakları, azınlık hakları, çocuk hakları, hayvan hakları ve uyuşturucu ile mücadele konularında çok sayıda yazılı eseri vardır. Recep Tayyip Erdoğan'ın başbakanlığı döneminde oluşturulan Akil İnsanlar Heyetinde yer almıştır. Bunun yanı sıra İstanbul Üniversitesi ile Darülaceze Vakfı Mütevelli heyetlerinde görev yapmaktadır.

NAZAN HAYDARI

Nazan Haydari is Professor of Media Department at İstanbul Bilgi University, Turkey. Her research area consists of intercultural communication, feminist media studies, and critical media pedagogy with a particular interest in communication for peace building, community media, participatory action research and gendered radio histories. She is the director of Center for Conflict Resolution Studies and advisory board member for the Center for Intercultural Dialogue (<https://centerforinterculturaldialogue.org/>) She was involved in the development of various participatory media projects with street-involved children, and disadvantaged youngsters. She is the co-editor of Case Studies in Intercultural Dialogue (2015, Kendal Hunt). Currently working towards the completion of a co-authored book manuscript on an oral history project with women radio broadcasters of 1970s in Turkey. She holds a PhD in Telecommunications and MAIA in Communications and Development from Ohio University.

İstanbul Bilgi Üniversitesi Medya Bölümü'nde İletişim profesördür. Haydari'nin araştırma alanını, kültürlerarası iletişim, feminist medya çalışmaları ve barış inşası iletişimine odaklanan eleştirel medya pedagojisi, topluluk medyası, katılımlı eylem araştırması ve cinsiyetçi radyo tarihçeleri oluşmaktadır. Çatışma Çözümü Çalışmaları Merkezi'nin direktörü ve Kültür-

lerarası Diyalog Merkezi'nin (<https://centerforinterculturaldialogue.org/>) danışma kurulu üyesidir. Sokak çocukları ve dezavantajlı gençlerle çeşitli katılımcı medya projelerinin geliştirilmesinde yer almıştır. Kültürlerarası Diyalogda Vaka Çalışmaları'nın (2015, Kendal Hunt) eş editörüdür. Halen Türkiye'de 1970'lerin kadın radyocuları ile sözlü tarih projesi üzerine ortak yazarlı bir kitap taslağının tamamlanması için çalışmaktadır. Telekomünikasyon alanında doktora, Ohio Üniversitesi'nden İletişim ve Kalkınma alanında MAIA derecesine sahiptir.

Dr. EDEL HUGHES

Dr. Edel Hughes is a Lecturer in Law at the School of Law, National University of Ireland, Galway. Prior to joining NUI Galway, Dr. Hughes was a Senior Lecturer in Law at Middlesex University and previously worked at the University of East London and the University of Limerick. She was awarded an LL.M. and a PhD in International Human Rights Law from the National University of Ireland, Galway, in 2003 and 2009, respectively. Her research interests are in the areas of international human rights law, public international law, and conflict transformation, with a regional interest in Turkey and the Middle East. She has published widely on these areas.

Dr. Edel Hughes, Ulusal İrlanda Galway Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde öğretim üyesidir. Daha önce Middlesex Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde kıdemli öğretim üyesi olarak görev yapmış ve ayrıca Doğu Londra Üniversitesi Hukuk Fakültesi ve Limerick Üniversitesi'nde çalışmıştır. Hughes, yüksek lisans ve doktorasını 2003-2009 yılları arasında İrlanda Ulusal Üniversitesi'nde Uluslararası İnsan Hakları Hukuku alanında tamamlamıştır. Hughes'un birçok yayınının da bulunduğu çalışma alanları içinde, Orta Doğu'yu ve Türkiye'yi de kapsayan şekilde, uluslararası insan hakları hukuku, uluslararası kamu hukuku ve çatışma çözümü yer almaktadır.

KADİR İNANIR

Kadir İnanır was born in 1949 Fatsa, Ordu. He is an acclaimed actor and director, and has starred in well over a hundred films. He has won several awards for his work in Turkish cinema. He graduated from Marmara University Faculty of Communication. In 2013 he became a member of the Wise Persons Committee for the Mediterranean region.

Ünlü oyuncu ve yönetmen Kadir İnanır, 100'ü aşkın filmde rol almış ve Türk sinemasına katkılarından dolayı pek çok ödüle layık görülmüştür. 1949 senesinde Ordu, Fatsa'da doğan İnanır, Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo-Televizyon Bölümünden mezun olmuştur. 2013 senesinde barış sürecini yönetmek amacıyla kurulan Akil İnsanlar Heyeti'ne Akdeniz Bölgesi temsilcisi olarak girmiştir.

Prof. Dr. AHMET İNSEL

Professor Ahmet İnsel is a former faculty member of Galatasaray University in Istanbul, Turkey and Paris 1 Panthéon Sorbonne University, France. He is Managing Editor of the Turkish editing house, İletişim, and member of the editorial board of monthly review, Birikim. He is a regular columnist at Cumhuriyet newspaper and an author who published several books and articles in both Turkish and French.

İletişim Yayınları Yayın Kurulu Koordinatörlüğünü yürüten Ahmet İnsel, Galatasaray Üniversitesi ve Paris 1 Panthéon-Sorbonne Üniversitesi'nde öğretim üyesi olarak görev yapmıştır. Birikim Dergisi yayın kolektifi üyesi ve Cumhuriyet Gazetesinde köşe yazarıdır. Türkçe ve Fransızca olmak üzere çok sayıda kitabı ve makalesi bulunmaktadır.

ALEKA KESSLER

Aleka Kessler works as Project Officer at the Centre for Humanitarian Dialogue (HD). Having joined HD in 2017 to work on Syria, Aleka has been coordinating mediation project in complex conflict settings. Previously, Aleka also worked with Médecins Sans Frontières and the United Nations Association Mexico. She holds a degree in International Relations from the University of Geneva and a Master's degree in Development Studies from the Graduate Institute of International and Development Studies in Geneva, where she specialized in humanitarian affairs, negotiation and conflict resolution.

Aleka Kessler İnsani Diyalog Merkezi'nde (HD) proje sorumlusu olarak çalışmaktadır. Suriye üzerinde çalışmak için 2017 yılında HD'ye katılan Kessler, karmaşık çatışma ortamlarında arabuluculuk projesini yürütmektedir. Kessler daha önce Sınır Tanımayan Doktorlar ve Meksika Birleşmiş Milletler Derneği'nde çalışmıştır. Lisans eğitimini Cenevre Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde tamamlayan Kessler, daha sonra yüksek lisansını yine

Cenevre'de bulunan Uluslararası ve Kalkınma Çalışmaları Yüksek Lisans Enstitüsü'nde (IHEID) Kalkınma Çalışmaları alanında yaptı. Kessler insanı yardım, arabuluculuk ve çatışma çözümü alanlarında uzmanlaşmıştır.

AVILA KILMURRAY

Avila Kilmurray is a founding member of the Northern Ireland Women's Coalition. She was part of the Coalition's negotiating team for the Good Friday Agreement and has written extensively on community action, the women's movement and conflict transformation. She serves as an adviser on the Ireland Committee of the Joseph Rowntree Charitable Trust as well as a board member of Conciliation Resources (UK) and the Institute for British Irish Studies. She was the first Women's Officer for the Transport & General Workers Union for Ireland (1990-1994) and from 1994-2014 she was Director of the Community Foundation for Northern Ireland, managing EU PEACE funding for the re-integration of political ex-prisoners in Northern Ireland as well as support for community-based peace building. She is a recipient of the Raymond Georis Prize for Innovative Philanthropy through the European Foundation Centre. Kilmurray is working as a consultant with The Social Change Initiative to support work with the Migrant Learning Exchange Programme and learning on peace building.

Avila Kilmurray, Kuzey İrlanda Kadın Koalisyonu'nun kurucusudur ve bu siyasi partinin temsilcilerinden biri olarak Hayırlı Cuma Anlaşması müzakerelerine katılmıştır. Toplumsal tepki, kadın hareketi ve çatışmanın dönüşümü gibi konularda çok sayıda yazılı eseri vardır. Birleşik Krallık ve İrlanda'da aralarında Conciliation Resources (Uzlaşma Kaynakları), the Global Fund for Community Foundations (Toplumsal Vakıflar için Kürsel Fon) , Conflict Resolution Services Ireland (İrlanda Çatışma Çözümü Hizmetleri) ve the Institute for British Irish Studies (Britanya ve İrlanda çalışmaları Enstitüsü) isimli kurumlarda yönetim kurulu üyesi olarak görev yapmaktadır. 1990-94 yılları arasında Ulaşım ve Genel İşçiler Sendikası'nda Kadınlardan Sorumlu Yönetici olarak çalışmış ve bu görevi yerine getiren ilk kadın olmuştur. 1994-2014 yılları arasında Kuzey İrlanda Toplum Vakfı'nın direktörlüğünü yapmış ve bu görevi sırasında eski siyasi mahkumların yeniden entegrasyonu ile barışın toplumsal zeminde yeniden inşasına dair Avrupa Birliği fonlarının idaresini yürütmüştür. Avrupa Vakıflar Merkezi tarafından verilen Yenilikçi Hayırseverler Raymond Georis Ödülü'nün de sahibidir.

Prof. RAM MANIKKALINGAM

Professor Ram Manikkalingam is founder and director of the Dialogue Advisory Group, an independent organisation that facilitates political dialogue to reduce violence. He is a member of the Special Presidential Task Force on Reconciliation in Sri Lanka and teaches politics at the University of Amsterdam. Previously, he was a Senior Advisor on the Sri Lankan peace process to then President Kumaratunga. He has served as an advisor with Ambassador rank at the Sri Lanka Mission to the United Nations in New York and prior to that he was an advisor on International Security to the Rockefeller Foundation. He is an expert on issues pertaining to conflict, multiculturalism and democracy, and has authored multiple works on these topics. He is a founding board member of the Laksham Kadirgamar Institute for Strategic Studies and International Relations, Colombo, Sri Lanka.

Amsterdam Üniversitesi Siyaset Bilimi Bölümü'nde misafir Profesör olarak görev yapmaktadır. Sri Lanka devlet başkanına barış süreci için danışmanlık yapmıştır. Danışmanlık görevini hala sürdürmektedir. Uzmanlık alanları arasında çatışma, çokkültürlülük, demokrasi gibi konular bulunan Prof. Ram Manikkalingam, Sri Lanka'daki Laksham Kadirgamar Stratejik Çalışmalar ve Uluslararası İlişkiler Enstitüsü'nün kurucu üyesi ve yönetim kurulu üyesidir.

BEJAN MATUR

Bejan Matur is a renowned Turkey-based author and poet. She has published ten works of poetry and prose. In her writing she focuses mainly on Kurdish politics, the Armenian issue, minority issues, prison literature and women's rights. She has won several literary prizes and her work has been translated into over 28 languages. She was formerly Director of the Diyarbakır Cultural Art Foundation (DKSV). She is a columnist for the Daily Zaman, and occasionally for the English version, Today's Zaman.

Türkiye'nin önde gelen şair ve yazarlarından biridir. Şiir ve gazetecilik alanında yayımlanmış 10 kitabı bulunmaktadır. 2012 yılının başına kadar yazdığı düzenli köşe yazılarında Kürt siyaseti, Ermeni sorunu, gündelik siyaset, azınlık sorunları, cezaevi yazıları ve kadın sorunu gibi konuları işlemiştir. Yapıtları 28 değişik dile çevrilen Matur, çok sayıda edebiyat ödülü sahibidir. Diyarbakır Kültür ve Sanat Vakfı Kurucu Başkanlığı görevinde bulunmuştur.

Prof. MONICA MCWILLIAMS

Professor Monica McWilliams teaches in the Transitional Justice Institute at Ulster University in Northern Ireland. She currently serves on a three-person panel established by the Northern Ireland government to make recommendations on the disbandment of paramilitary organisations in Northern Ireland. During the Northern Ireland peace process, Prof. McWilliams co-founded the Northern Ireland Women's Coalition political party and was elected as a delegate to the Multi-Party Peace Negotiations, which took place in 1996 to 1998. She was also elected to serve as a member of the Northern Ireland Legislative Assembly from 1998 to 2003. Prof. McWilliams is a signatory of the Belfast/Good Friday Agreement and has chaired the Implementation Committee on Human Rights on behalf of the British and Irish governments. For her role in delivering the peace agreement in Northern Ireland, Prof. McWilliams was one recipient of the John F. Kennedy Leadership and Courage Award.

Prof. Monica McWilliams, Ulster Üniversitesi'ndeki Geçiş Dönemi Adaleti Enstitüsü'ne bağlı Kadın Çalışmaları Bölümü'nde öğretim üyesidir. 2005-2011 yılları arasında Kuzey İrlanda İnsan Hakları Komisyonu Komiseri olarak Kuzey İrlanda Haklar Beyannamesi için tavsiyeler hazırlamaktan sorumlu olarak görev yapmıştır. Kuzey İrlanda Kadın Koalisyonu'nun kurucularından olan Prof. McWilliams 1998 yılında Belfast (Hayırlı Cuma) Barış Anlaşması'nın imzalanmasıyla sonuçlanan Çok Partili Barış Görüşmeleri'nde yer almıştır.

HANNE MELFALD

Hanne Melfald worked with the Norwegian Ministry of Foreign Affairs for eight years including as the Senior Adviser to the Secretariat of the Foreign Minister of Norway before she became a Project Manager in HD's Eurasia office in 2015. She previously worked for the United Nations for six years including two years with the United Nations Assistance Mission in Afghanistan as Special Assistant to the Special Representative of the Secretary-General. She has also worked for the United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs in Nepal and Geneva, as well as for the Norwegian Refugee Council and the Norwegian Directorate of Immigration. Melfald has a degree in International Relations from the University of Bergen and the University of California, Santa Barbara, as well as a Master's degree in Political Science from the University of Oslo.

Hanne Melfald, başdanışmanlık dahil olmak üzere 8 yıl boyunca Norveç Dışişleri Bakanlığı bünyesinde çeşitli görevlerde bulunmuş, 2015 yılından itibaren İnsani Diyalog için Merkez isimli kurumun Avrasya biriminde Proje Müdürü olarak çalışmaya başlamıştır. Geçmişte Birleşmiş Milletler bünyesinde görev almış, bu görevi sırasında 2 yıl boyunca Birleşmiş Milletler'in Afganistan Yardım Misyonunda BM Genel Sekreteri Özel Temsilcisi olarak görev yapmıştır. Ayrıca Birleşmiş Milletler Cenevre Yerleşkesi bünyesinde bulunan Nepal İnsani Yardım Koordinasyon Ofisinde de görev almıştır. Bir dönem Norveç Sığınmacılar Konseyi ve Norveç Göçmenlik İşleri Müdürlüğünde çalışan Hanne Melfald Norveç'in Bergen ve ABD'nin Kaliforniya Üniversitelerinde aldığı Uluslararası İlişkiler eğitimini Oslo Üniversitesinde aldığı Siyaset Bilimi yüksek lisans eğitimiyle tamamlamıştır.

ROELF MEYER

Meyer is currently a consultant on international peace processes having advised parties in Northern Ireland, Sri Lanka, Rwanda, Burundi, Iraq, Kosovo, the Basque Region, Guyana, Bolivia, Kenya, Madagascar, and South Sudan. Meyer's experience in international peace processes stems from his involvement in the settlement of the South African conflict in which he was the government's chief negotiator in constitutional negotiations with the ANC's chief negotiator and current South African President, Cyril Ramaphosa. Negotiating the end of apartheid and paving the way for South Africa's first democratic elections in 1994, Meyer continued his post as Minister of Constitutional Affairs in the Cabinet of the new President, Nelson Mandela. Meyer retired as a Member of Parliament and as the Gauteng leader of the National Party in 1996 and co-founded the United Democratic Movement (UDM) political party the following year. Retiring from politics in 2000, Meyer has since held a number of international positions, including membership of the Strategy Committee of the Project on Justice in Times of Transition at Harvard University.

Roelf Meyer, Güney Afrika'daki barış sürecinde iktidar partisi Ulusal Parti adına başmüzakereci olarak görev yapmıştır. O dönem Afrika Ulusal Kongresi (ANC) adına başmüzakereci olarak görev yapan ve şu an Güney Afrika devlet başkanı olan Cyril Ramaphosa ile birlikte yürüttüğü müzakereler sonrasında Güney Afrika'daki ırkçı apartheid rejim sona erdirilmiş ve 1994 yılında ülkedeki ilk özgür seçimlerin yapılması sağlanmıştır. Yapılan seçim sonrası yeni

devlet başkanı seçilen Nelson Mandela kurduğu ilk hükümette Roelf Meyer'e Anayasal İlişkilerden Sorumlu Bakan olarak görev vermiştir. Roelf Meyer 2011-2014 yılları arasında Güney Afrika Savunma Değerlendirme Komitesine başkanlık yapmış, aynı zamanda aktif olan bazı barış süreçlerine dahil olarak Kuzey İrlanda, Sri Lanka, Ruanda, Burundi, Irak, Kosova, Bask Bölgesi, Guyana, Bolivya, Kenya, Madagaskar ve Güney Sudan'da çatışan taraflara danışmanlık yapmıştır.

MARK MULLER QC

Mark Muller, QC, is a senior advocate at Doughty Street Chambers (London) and the Scottish Faculty of Advocates (Edinburgh) where he specialises in public international law and human rights. Muller is also currently on the UN Department of Political Affairs Standby Team of Mediation Experts and is the UN Special Envoy to Syria in the Syrian peace talks. He has many years' experience of advising numerous international bodies, such as Humanitarian Dialogue (Geneva) and Inter-Mediate (London) on conflict resolution, mediation, confidence-building, ceasefires, power-sharing, humanitarian law, constitution-making and dialogue processes. Muller also co-founded Beyond Borders and the Delfina Foundation.

Mark Muller Londra merkezli Doughty Street Chambers Hukuk Bürosu'na ve Edinburg'daki İskoç Avukatlar Birliği'ne bağlı olarak çalışan tecrübeli bir hukukçudur. Uluslararası kamu hukuku ve insan hakları hukuku alanında uzman olan Muller, Afganistan, Libya, Irak ve Suriye gibi çeşitli çatışma alanlarında uzun seneler çatışma çözümü, arabuluculuk, çatışmasızlık ve iktidar paylaşımı konusunda danışmanlık hizmeti vermiştir. 2005'den bu yana İnsani Diyalog için Merkez (Centre for Humanitarian Dialogue), Çatışma Ötesi (Beyond Borders) ve Inter Mediate (Arabulucu) isimli kurumlara kıdemli danışmanlık yapmaktadır. Harvard Hukuk Fakültesi üyesi olan Muller bir dönem İngiltere ve Galler Barosu İnsan Hakları Komisyonu başkanlığı ve Barolar Konseyi Hukukun Üstünlüğü Birimi başkanlığı görevlerini de yürütmüştür. Kültürel diyalog yoluyla barışı ve uluslararası anlayışı teşvik etme amacıyla İskoçya'da kurulan Sınırlar Ötesi (Beyond Borders) isimli oluşumun kurucusu olan Muller halen BM Siyasal İlişkiler Birimi bünyesindeki Arabulucular Destek Ekibinde Kıdemli Arabuluculuk Uzmanı olarak görev yapmaktadır.

AVNİ ÖZGÜREL

Mehmet Avni Özgürel is a Turkish journalist, author and screenwriter. Having worked in several newspapers such as Daily Sabah and Radikal, Özgürel is currently the editor in chief of the daily Yeni Birlik and a TV programmer at TRT Haber. He is the screenwriter of the 2007 Turkish film, Zincirbozan, on the 1980 Turkish coup d'état, Sultan Avrupa'da (2009), on Sultan Abdülaziz's 1867 trip to Europe; and Mahpeyker (2010): Kösem Sultan, on Kösem Sultan. He is also the screenwriter and producer of 2014 Turkish film, Darbe (Coup), on the February 07, 2012 Turkish intelligence crisis. In 2013 he was appointed a member of the Wise Persons Committee in Turkey established by then Prime Minister Erdoğan.

Gazeteci-yazar Avni Özgürel, uzun yıllar Milliyet, Akşam, Sabah ve Radikal gibi çeşitli gazetelerde haber müdürlüğü ve köşe yazarlığı yaptı. 2013 yılında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından Demokratik açılım ve çözüm süreci kapsamında oluşturulan Akil İnsanlar Heyeti üyesidir. 1980 darbesini konu eden belgesel film Zincirbozan (2007), Sultan Abdülaziz'in 1867'de Avrupa'ya yaptığı yolculuğu konu eden Sultan Avrupa'da (2009), Mahpeyker: Kösem Sultan (2010) ve 7 Şubat Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT) operasyonunun anlatıldığı "Darbe" filmleri senaristliğini ve yapımcılığını üstlendiği projeler arasındadır. Özgürel, şu anda Yeni Birlik gazetesinin sahibi ve genel yayın yönetmenidir. Ayrıca TRT Haber'de program yapmaktadır.

Prof. JOHN PACKER

Professor John Packer is Associate Professor of Law and Director of the Human Rights Research and Education Centre (HRREC) at the University of Ottawa in Canada. Prof. Packer has worked for inter-governmental organisations for over 20 years, including in Geneva for the UN High Commissioner for Refugees, the International Labour Organisation, and for the UN High Commissioner for Human Rights. From 1995 to 2004, Prof. Packer served as Senior Legal Adviser and then the first Director of the Office of the OSCE High Commissioner on National Minorities in The Hague. In 2012-2014, Prof. Packer was a Constitutions and Process Design Expert on the United Nation's Standby Team of Mediation Experts attached to the Department of Political Affairs, advising in numerous peace processes and

political transitions around the world focusing on conflict prevention and resolution, diversity management, constitutional and legal reform, and the protection of human rights.

Dr. John Packer Kanada'da Ottawa Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde doçent ve İnsan Hakları Araştırma ve Eğitim Merkezi (Human Rights Research and Education Centre) müdürüdür. 20 yıl boyunca Packer BM Mülteciler Yüksek Komiserliği, Uluslararası Çalışma Örgütü ve BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği gibi Cenevre'de bulunan hükümetler arası örgütlerde çalışmıştır. 1995'ten 2004'e kadar Lahey'de Packer Kıdemli Hukuk Danışmanı, ardından da Ulusal Azınlıklar Yüksek Komiserliği birinci müdürü olarak görev almıştır. 2012-2014 yıllarında Packer BM Arabuluculuk Uzmanlar Ekibi siyasi ilişkiler biriminde Anayasa ve Süreçlerin Tasarımı Uzmanı olarak yer aldı. Dünyadaki birçok barış süreci ve siyasi geçişler konusunda danışmanlık yapan Pecker, çatışma önleme ve çözümü, çeşitlilik yönetimi, anayasa ve hukuk reformları ve insan hakları korumasına odaklanmıştır.

JONATHAN POWELL

Jonathan Powell is the founder and CEO of Inter Mediate, an NGO devoted to conflict resolution around the world. In 2014, Powell was appointed by former Prime Minister David Cameron to be the UK's Special Envoy to Libya. He also served as Tony Blair's Chief of Staff in opposition from 1995 to 1997 and again as his Chief of Staff in Downing Street from 1997 to 2007. Prior to his involvement in British politics, Powell was the British Government's chief negotiator on Northern Ireland from 1997 to 2007 and played a key part in leading the peace negotiations and its implementation.

Ortadoğu, Latin Amerika ve Asya'da yaşanan çatışmaların çözümü üzerine çalışan ve devletten bağımsız arabuluculuk kurumu olan Birleşik Krallık merkezli Inter Mediate'in kurucusudur ve İcra Kurulu Başkanıdır. 2014 yılında Birleşik Krallık Başbakanı David Cameron tarafından Libya konusunda Özel Temsilci olarak atanmıştır. 1995-2007 yılları arasında Birleşik Krallık eski Başbakanı Tony Blair kabinesinde Başbakanlık Personel Daire Başkanlığı görevinde bulunmuş, 1997 yılından itibaren Kuzey İrlanda sorununun çözümü için yapılan görüşmelere Britanya adına başmüzakereci olarak katılmıştır. 1978-79 yılları arasında BBC ve Granada TV için gazeteci olarak çalışmış, 1979-1994 yılları arasında ise Britanya adına diplomatlık yapmıştır.

Sir KIERAN PRENDERGAST

Sir Kieran Prendergast is a former British diplomat who served as the Under-Secretary General for Political Affairs at the United Nations from 1997 to 2005 and as High Commissioner to Kenya from 1992 to 1995 and to Zimbabwe from 1989 to 1992. During his time at the UN, Prendergast stressed the human rights violations and ethnic cleansing that occurred during the War in Darfur and was involved in the 2004 Cyprus reunification negotiations. Since his retirement from the UN, he has conducted research at the Belfer Center for Science and International Affairs (United States) and is a member of the Advisory Council of Independent Diplomat (United States). Prendergast also holds a number of positions, including Chairman of the Anglo-Turkish Society, a Trustee of the Beit Trust, and Senior Adviser at the Centre for Humanitarian Dialogue.

Birleşik Krallık Dışişleri Bakanlığı bünyesinde aralarında Kıbrıs, Türkiye, İsrail, Hollanda, Kenya ve ABD'de diplomat olarak çalışmıştır. Birleşik Krallık Dışişleri ve Milletler Topluluğu Bürosu'nun (Foreign and Commonwealth Office) Güney Afrika'daki Apartheid rejimi ve Namibya konularıyla ilgilenen birimine başkanlık etmiştir. Bir dönem BM Siyasal İlişkiler Biriminde Müsteşar olarak çalışmış, BM Genel Sekreteri'nin Barış ve Güvenlik konulu yönetim kurulu toplantılarının düzenleyiciliğini yapmış, Afganistan, Burundi, Kıbrıs, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Doğu Timor gibi bölgelerde barış çabalarına dahil olmuştur.

RAJESH RAI

Rajesh Rai was called to the Bar in 1993 with his areas of expertise including human rights law, immigration and asylum law, and public law. He has been treasurer of 1MCB Chambers (London) since 2015 and has also been a Director of an AIM-listed investment company where he led their renewable energy portfolio. Rai is a frequent lecturer on a wide variety of legal issues, including immigration and asylum law and freedom of expression (Bar of Armenia), minority linguistic rights (European Parliament), and women's and children's rights in areas of conflict (cross-border conference to NGOs working in Kurdish regions). He is also Founder Director of HIC, a community centred NGO based in Cameroon.

1993 yılında İngiltere ve Galler Barosu'na kaydolmuştur. İnsan Hakları Hukuku, Göçmenlik ve Sığınma Hakkı hukuku ile Kamu Hukuku temel uzmanlık alanlarıdır. Kamerun'daki HIC isimli sivil toplum örgütü ile Uganda'daki Human Energy isimli şirketin kurucusudur. Bir dönem The Joint Council for the Welfare of Immigrants-JCWI-(Göçmenlerin Refahı için Ortak Konsey) direktörlüğünü yapmıştır. Başta İngiltere ve Galler Barosu İnsan Hakları Komisyonu adına olmak üzere uluslararası alanda özellikle Avrupa, Asya, Afrika, ABD ve Hindistan'da çok çeşitli hukuki konular üzerine seminerler ve dersler vermiştir.

Sir DAVID REDDAWAY

Sir David Reddaway is a retired British diplomat currently serving as Chief Executive and Clerk of the Goldsmiths' Company in London. During his previous career in the Foreign and Commonwealth Office, he served as Ambassador to Turkey (2009-2014), Ambassador to Ireland (2006-2009), High Commissioner to Canada (2003-2006), UK Special Representative for Afghanistan (2002), and Charge d'Affaires in Iran (1990-1993). His other assignments were to Argentina, India, Spain, and Iran, where he was first posted during the Iranian Revolution.

Halen çeşitli özel şirket ve üniversitelere danışman, yönetim kurulu üyesi ve konsültasyon uzmanı olarak hizmet etmektedir. 2016 yılının Ocak ayından bu yana Londra Üniversitesi bünyesindeki Goldsmith Koleji'nde Konsey üyesi ve Goldsmith şirketinde yönetici katip olarak görev yapmaya başlamıştır. Bir dönem Birleşik Krallık adına Türkiye ve İrlanda Cumhuriyeti Büyükelçisi olarak görev yapan Reddaway bu görevinden önce Birleşik Krallık adına Kanada'da Yüksek Misyon Temsilcisi, Afganistan'da Özel Temsilci, İran'da ise Diplomatik temsilci olarak görev yapmıştır. Bu görevlerinin yanı sıra İspanya, Arjantin, ve Hindistan'da diplomatik görevler üstlenmiştir.

Prof. NAOMI ROHT-ARRIAZA

Professor Naomi Roht-Arriaza is a Distinguished Professor of Law at the Hastings College of Law, University of California (San Francisco) and is renowned globally for her expertise in transitional justice, international human rights law, and international humanitarian law. She has extensive knowledge of, and experience in, post-conflict procedures in Latin America and Africa. Roht-Arriaza has contributed to the defence of human

rights through legal and social counselling, her position as academic chair, and her published academic works.

Prof. Naomi Roht-Arriaza Amerika Birleşik Devletleri'nin San Francisco şehrindeki UC Hastings College of the Law isimli Hukuk okulunda öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Geçiş Dönemi Adaleti, İnsan Hakları İhlalleri, Uluslararası Ceza Hukuku ve Küresel Çevre Sorunları gibi konular uzmanlık alanına girmektedir.

AHMET MÜMTAZ TAYLAN

Ahmet Mümtaz Taylan is a well-known Turkish actor and director. He graduated from the Hacettepe University State Conservatory of Theater's Department. He also worked at the Diyarbakir State Theatre from 1989 to 1993. He later worked in theatres with Roberto Cioli and Der Ruhr in Germany from 1993 to 1994. Since then, he has been in a number of dramas alongside Yücel Erten. He rose to the rank of general secretary of Devlet Tiyatrolar Sanatçılar Derneği, or DETS (Association of State Theater Artists), which he held until 2006. He also appeared in a number of well-known films. He starred in Nuri Bilge Ceylan's film "Once Upon A Time In Anatolia," which earned the Cannes Film Festival's highest honour, the Golden Palm. At the 15th Golden Ball Film Festival in 2007, Talan won the Film Writers' Association Award for Best Supporting Actor for his role in İnan Temelkuran's "Made in Europe". In addition, in 2002, he received the İsmet Küntay Award for Best Director for the play "Misafir". In 2018, he won the "Best Actor in Drama" award at the 23rd Sadri Alışık Theater & Film Awards.

Geniş çapta tanınmış bir Türk aktör ve direktördür. Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Tiyatro Bölümü'nden mezun oldu. 1989-1993 yılları arasında Diyarbakır Devlet Tiyatrosu'nda da çalıştı. 1993-1994 yılları arasında Almanya'da Roberto Cioli ve Der Ruhr ile tiyatrolarda çalıştı. Yücel Erten ile birlikte birçok dramada rol aldı. 2006 yılına kadar yürüttüğü Devlet Tiyatrolar Sanatçılar Derneği'nin (DETS) genel sekreterliğine kadar yükseldi. Birçok tanınmış filmde rol alan Talan, Nuri Bilge Ceylan'ın Cannes Film Festivali'nin en büyük onur ödülü olan Golden Palm'i kazanan "Bir Zamanlar Anadolu'da" adlı filmde rol aldı. Talan, 2007 yılında 15. Altın Top Film Festivali'nde İnan Temelkuran'ın "Made in Europe" filmindeki rolüyle Film Yazarları Derneği En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu Ödülü'nü kazandı. Ayrıca 2002 yılında "Misafir" oyunuyla İsmet Küntay En İyi Yönetmen Ödülü'nü aldı. 2018 yılında 23. Sadri Alışık Tiyatro & Film Ödülleri'nde "Drama Dalında En İyi Erkek Oyuncu" ödülünü kazandı.

Dr. MEHMET UFUK URAS

Mehmet Ufuk Uras is a co-founder and member of social liberal Greens and the Left Party of the Future, founded as a merger of the Greens and the Equality and Democracy Party. He was previously a former leader of the now-defunct University Lecturers' Union (Öğretim Elemanları Sendikası) and was elected the chairman of Freedom and Solidarity Party in 1996. Ufuk resigned from the leadership after the 2002 general election. Ufuk ran a successful campaign as a "common candidate of the Left", standing on the independents' ticket, backed by Kurdish-based Democratic Society Party and several left-wing, environmentalist and pro-peace groups in the 2007 general election. He resigned from the Freedom and Solidarity Party on 19 June 2009. After the Democratic Society Party was dissolved in December 2009, he joined forces with the remaining Kurdish MPs in the Peace and Democracy Party group. On 25 November 2012, he became a co-founder and member of social liberal Greens and the Left Party of the Future, founded as a merger of the Greens and the Equality and Democracy Party. Ufuk is a member of the Dialogue Group and is the writer of several books on Turkish politics.

Dr. Mehmet Ufuk Uras İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nde lisans, yüksek lisans ve doktora öğrenimini tamamladıktan sonra, milletvekili seçilene kadar İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde yardımcı doçent doktor olarak görev yapmıştır. 22 Temmuz 2007 genel seçimlerinde İstanbul 1. Bölge'den bağımsız milletvekili adayı olmuştur. Seçimlerin sonucunda %3,85 oranıyla yani 81.486 oy alarak İstanbul 1. Bölge'den bağımsız milletvekili olarak 23. dönem meclisine girmiştir. Seçimler öncesinde liderliğinden ayrıldığı Özgürlük ve Dayanışma Partisi (ÖDP) Genel başkanlığına 11 Şubat 2008'de yapılan 5. Olağan Kongresi'ni takiben geri dönmüştür. 17 Haziran 2009 tarihinde, partinin dar grupçu bir anlayışa kaydığı düşüncesi ve sol siyasetin daha geniş bir yelpazeye ulaşması iddiasıyla bir grup arkadaşıyla Özgürlük ve Dayanışma Partisi'nden istifa etmiştir. ÖDP'den ayrılışıyla birlikte Eşitlik ve Demokrasi Partisi kuruluş sürecine katılmıştır. DTP'nin 19 kişiye düşüp grupsuz kalmasından sonra, Kürt sorununun parlamentoda çözülmesi gerektiğini savunarak Barış ve Demokrasi Partisi (BDP) grubuna katılmıştır. Ufuk Uras, seçim sürecinde, kuruluş çağrısını yaptığı Eşitlik ve Demokrasi Partisi'ne üye olmuştur. 25 Kasım 2012'de kurulan Yeşiller ve Sol Gelecek Partisinin kurucularındandır ve aynı zamanda PM üyesidir. Uras'ın çok sayıdaki yayınları arasında "ÖDP Söyleşileri", "İdeolojilerin

Sonu mu?” (Marksist Araştırmaları Destek Ödülü), “Sezgiciliğın Sonu mu?”, “Başka Bir Siyaset Mümkin”, “Kurtuluř Savaşında Sol”, “Siyaset Yazıları” ve “Alternatif Siyaset Arayışları” “Sokaktan Parlamenteoya” “Söz Meclisten Dışarı” ve “Meclis Notları” adlı kitapları da bulunmaktadır.

Prof. Dr. SEVTAP YOKUŐ

Professor Dr Sevtap Yokuő is a Law Faculty Member at İstanbul Altınbaş University in the Department of Constitutional Law. She holds a PhD in Public Law from the Faculty of Law, İstanbul University, awarded in 1995 for her thesis which assessed the state of emergency regime in Turkey with reference to the European Convention on Human Rights. She is a widely published expert in the areas of Constitutional Law and Human Rights and has multiple years’ experience of working as a university lecturer at undergraduate, postgraduate and doctoral level. She also has experience of working as a lawyer in the European Court of Human Rights.

Prof. Dr. Sevtap Yokuő İstanbul Altınbaş Üniversitesi Anayasa Hukuku Anabilim Dalı öğretim üyesidir. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kamu Hukuku Doktora Programı bünyesinde başladığı doktorasını “Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin Türkiye’de Olağüstü Hal Rejimine Etkisi” başlıklı tezle 1995 yılında tamamlamıştır. Akademik görevi sırasında lisans, yüksek lisans ve doktora aşamasında dersler veren Prof. Dr. Yokuő özellikle Anayasa Hukuku ve İnsan hakları Hukuk alanında uzmanlaşmıştır. Ayrıca Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’ne başvuruda pratik avukatlık deneyimi de bulunmaktadır.

11 Guilford Street London WC1N 1DH

United Kingdom

+44 (0) 207 405 3835

democraticprogress.org

info@democraticprogress.org

[@DPI_UK](https://twitter.com/DPI_UK)

[DemocraticProgressInstitute](https://www.facebook.com/DemocraticProgressInstitute)